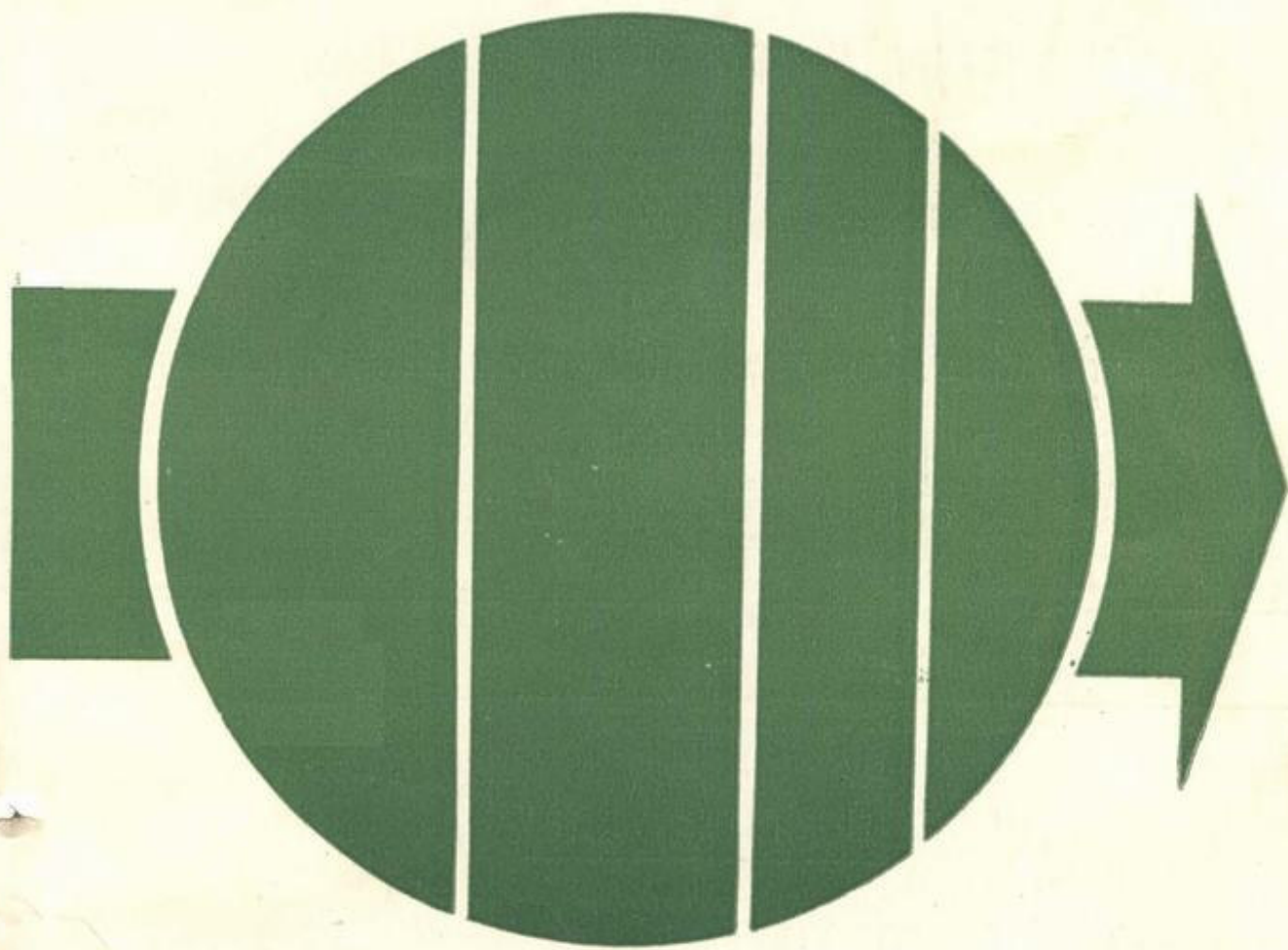

ปีที่ 12 ฉบับที่

กรกฎาคม 251

วารสารข้าราชการ

วารสารข้าราชการ

ปีที่ ๑๒

ฉบับที่ ๗

กรกฎาคม ๒๕๑๐

เจ้าของและคณะกรรมการดำเนินงาน
บริการสวัสดิการ ก.พ. สำนักงาน ก.พ.

ประธาน

พันเอก จินดา ณ สงขลา เลขาธิการ ก.พ.

รองประธาน

นายประวิณ ณ นคร รองเลขาธิการ ก.พ.
นายไสรจ สุจิตกุล รองเลขาธิการ ก.พ.

กรรมการ

ผู้อำนวยการกอง และหัวหน้ากอง
สำนักงาน ก.พ.

วารสารข้าราชการ

ที่ปรึกษา

เลขาธิการ ก.พ.
รองเลขาธิการ ก.พ.

ผู้จัดการ

พันตรี อรรถ วัชรกุล

ผู้ช่วยผู้จัดการ

นายจีระพงษ์ สีวชะวีโรจน์

บรรณาธิการ

นายสมศักดิ์ เจริญกุล

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ดร. วิลาศ สิงหวิสัย

กองบรรณาธิการ

นายสาขามั พุ่มแดง
นางนิตยา มาศะวิสุทธ์
นายชาญชัย อิงภากรณ์
นายอุทิศ บุญประกอบ

ข่าว

	หน้า
อะไรใหม่ในเดือนนี้	3
สรุปเหตุการณ์ทั่วโลก	10
ข่าวสอบบข้าราชการ	12
ข่าวจากสำนักงาน ก.พ.	39

วิชาการ

ความหมายและที่มาของคำบางคำในกฎหมาย

ว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน	13
ระบบการบริหารราชการด้วยเรดการ์ด	36
แนวปฏิบัติโดยย่อเกี่ยวกับวงจรงบประมาณฯ	50

กฎหมาย ระเบียบ

พ.ร.ฎ. แบ่งส่วนราชการ (๑)	
กฎ ก.พ. (๒)	
ระเบียบและ น.ร. ต่าง ๆ (๔)	

ภาษา

Let's Activate Our English	60
-----------------------------------	----

ตอบปัญหา

ปัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือน	65
ปัญหาคลัง	70

ปกิณกะ

ถ้อยแถลง	2
เก็บตก	59
เฉลยสอบเขาวินและความรู้รอบตัว	75
สอบเขาวินและความรู้รอบตัว	76

วารสารข้าราชการกำหนดออกเดือนละฉบับ ค่าบำรุงฉบับละ ๓๕ บาท บอกรับพร้อมกับส่งเงิน
ล่วงหน้าไปยัง "ผู้จัดการวารสารข้าราชการ" สำนักงาน ก.พ. ในพิธีกรรมพระราชวัง พระนคร
หน้าพระลาน สำหรับในพระนครส่งทางไปรษณีย์

พิมพ์ที่ ไทยพิมพ์ — โรงพิมพ์อักษรสารการพิมพ์ ๗๒ ถนนบำรุงเมือง ดอนวัดสระเกษ พระนคร โทร. ๘๑๒๓๒๐
นายสิทธิชัย ปรีกัมศีล ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๑๐

ตัวอย่าง

ท่านคงจำกันได้ว่าปกวารสารข้าราชการปีก่อน (พ.ศ. ๒๕๐๕) เป็นรูปสามเหลี่ยม หน้าจั่วหรือรูปปี่รามิด อันเปรียบเสมือนองค์การหรือส่วนราชการที่เราสังกัดอยู่ และรูปตุ๊กตาแทนคนหรือข้าราชการที่ทำงานอยู่ในองค์การนั้น ๆ มาปีนี้ปกเป็นรูปวงกลมและมีลูกศรชี้ด้วยนั้น เรามุ่งความตั้งใจที่จะให้ความหมายสัมพันธ์กับปกปีก่อน กล่าวคือ องค์การใดก็ตามจะบรรลุสู่เป้าหมายที่วางไว้ได้ ต้องมีการจัดการ (Management) ที่ดี ซึ่งอย่างน้อยควรมี (๑) การวางแผนงานที่ถูกต้อง (๒) การจัดรูปองค์การที่เหมาะสม (๓) การบริหารที่มีประสิทธิภาพ และ (๔) การควบคุมตรวจตราที่รัดกุม

แม้ว่าคำตอบของท่านสมาชิก ๖ รายที่เราคัดตัวอย่างเสนอไปแล้ว คือ ของ คุณประยูร บรรจงสวัสดิ์ คุณสุจิรา มณีนนท์ คุณประยูร คลังบุญครอง คุณพัฒน์ ทรัพย์เมือง คุณชลอ ทรงประกอบ และคุณวีรพล จันทรเดช จะไม่ตรงทีเดียวกับตรงที่เราวางไว้ก็ตาม แต่ก็ยังเป็นคำตอบที่ดี ใกล้เคียง และมีเหตุผล ซึ่งเราจะได้จัดส่งรางวัลไปให้ตามที่ได้ตกลงไว้แล้วในฉบับที่ ๑

ในฉบับนี้เราจำเป็นต้องขออภัยท่านผู้อ่านที่มีได้นำเรื่องที่ลงเป็นประจำติดต่อกันมาเสนอ ทำให้ขาดตอนไปบ้าง เพราะได้พิจารณาเห็นว่าเรื่อง “ความหมายและที่มาของคำบางคำในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน” รวบรวมโดยท่านอดีตบรรณาธิการวารสารข้าราชการ (นายประวิณ ณ นคร) ซึ่งสำนักงาน ก.พ. ได้จัดพิมพ์ขึ้นเป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพคุณหลวงสุขุมน้อยประดิษฐ เพื่อเป็นการไว้อาลัยและแสดงการวะต่อท่านอดีตเลขาธิการ ก.พ. มีคุณค่าแก่การศึกษาเป็นอย่างยิ่ง จึงได้นำมาลงพิมพ์ซ้ำไว้อีกครั้งหนึ่งในฉบับนี้.

บรรณาธิการ

อะไรใหม่ ในเดือนนี้

กฎหมาย

มีกฎหมายที่น่าสนใจประกาศใช้ ดังนี้ :-

๑. พ.ร.ฎ. แบ่ง ส่วน ราชการ สำนักงาน ปลัดงาน
ประมาณเพื่อสันติ กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ

๒. กฎ ก.พ. ว่าด้วยการเทียบ ตำแหน่งที่เรียกชื่อ
อยู่ในสำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ

(รายละเอียดอยู่ในหน้าพิเศษกลางเล่ม)

ระเบียบ

มีระเบียบและ น.ว. ต่างๆ ประกาศใช้ ดังนี้ :-

๑. คณะรัฐมนตรีมีมติให้ยกเลิกคำสั่งที่ ให้ส่วน
ราชการและองค์การของรัฐ ส่งข้อคิดจากกรมทรัพยากร
ทางธรณีวิทยาไม่ต้องสืบราคาหรือประกวดราคา

๒. คณะรัฐมนตรีมีมติให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรี
เกี่ยวกับการปรับปรุงอัตราเงินเดือนขั้นพิเศษที่ว่าผู้ที่เคย
ดำรงตำแหน่งที่กำหนดอัตราขั้นสูงสุดไว้กว่าอัตราเงินเดือน
ขั้นสูงสุดของตำแหน่งที่ย้ายไปดำรงตำแหน่งใหม่แล้ว ให้
ถืออัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดเดิมเป็นหลักในการพิจารณาเลื่อน
เงินเดือนได้

๓. คณะรัฐมนตรีมีมติว่า กรณีข้าราชการที่ลาไป
ศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ แล้วไม่เดินทางกลับมารับ
ราชการภายในกำหนดเวลาที่ได้รับอนุมัติ ถ้าปรากฏว่ามี
เจตนาละทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ก็ให้
นำมติ ค.ร.ม. ตามหนังสือที่ น.ว. ๑๒๕/๒๕๐๓ ต.ว. ๕ ต.ก.
๒๕๐๓ มาประกอบการพิจารณาในการสั่งลงโทษทางวินัย

๔. คณะรัฐมนตรีมอบให้ท่านนายกรัฐมนตรีเป็นผู้
พิจารณาอนุมัติการแต่งตั้งผู้แทน หรือการจัดส่งข้าราชการ
ไปร่วมการประชุมศึกษาดูงาน และไปราชการ ณ ประเทศ
ในกลุ่มคอมมิวนิสต์

๕. คณะรัฐมนตรีมีมติให้นับระยะเวลาว่างที่
เป็นลูกจ้างและข้าราชการวิสามัญ รวมเข้าเป็นวันราชการ
เพื่อให้มีวันราชการติดต่อกันครบ ๑ ปี มีสิทธิลาไปศึกษา
วิชา ณ ต่างประเทศได้

๖. คณะรัฐมนตรี ได้วาง ระเบียบ เกี่ยวกับ การ ตั้ง
อัตราเงินเดือนและการตั้งตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนว่า

๑) ส่วนราชการที่ยังมิได้กำหนดอัตราค่าจ้างไว้
เมื่อจะตั้งอัตราเงินเดือนข้าราชการตำแหน่งใหม่ที่ดี หรือจะ
เพิ่มจำนวนอัตราเงินเดือนข้าราชการ หรือจำนวนตำแหน่ง
ขึ้นมากกว่าจำนวนอัตราเงินเดือน หรือตำแหน่งที่มีอยู่แล้ว
ที่ดี ให้ทำความตกลงกับ ก.พ. ก่อน และเมื่อ ก.พ. ให้
ความตกลงเรียบร้อยแล้ว ให้สำนักงานประมาณตั้งงบประมาณให้
เมื่อได้รับงบประมาณแล้ว จึงดำเนินการบรรจุและ
แต่งตั้งต่อไป

๒) การขอตง อัตราเงินเดือน ข้าราชการ หรือ
ตำแหน่งใหม่ หรือการขอเพิ่มจำนวนอัตราเงินเดือนข้าราชการ
หรือจำนวนตำแหน่งตามที่กล่าวใน ๑) ในปีงบประมาณ
๒๕๑๑ คงให้ถือปฏิบัติไปตามเดิม แต่ก่อนที่จะดำเนินการ
บรรจุหรือแต่งตั้ง ให้ทำความตกลงกับ ก.พ. เสียก่อน

๓. ก.พ. ได้รับรองปริญญาสังคมวิทยา และมานุษย
วิทยาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ และปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (โภชน
ศาสตร์) คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทย-
ศาสตร์ ให้บรรจุเข้ารับราชการได้ตามนัยกฎ ก.พ. ฉบับ
ที่ ๔๕๒ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ข้อ ๕ (๒)

(รายละเอียดอยู่ในหน้าพิเศษกลางเล่ม)

บุคคล

สำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงาน ก.พ.

รับโอน พันเอก วิชา ฐิตวัฒน์ ข้าราชการทหาร ตำแหน่ง นายทหารฝ่ายเสนาธิการ ประจำผู้บัญชาการ ทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม มาบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญพิเศษ ตั้งแต่วันที่ ๑ พ.ค. ๕๐ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาการศึกษาประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบอนด์ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ตั้งแต่วันที่ ๘ พ.ค. ๕๐

แต่งตั้ง น.ส. ศจี ชำนาญนิกิจ ดำรงตำแหน่ง วิทยาการโท กองวิชาการและสอบได้ ตั้งแต่วันที่ ๑๖ เม.ย. ๕๐

กรมประมงล่าวกลาง

เลื่อน

นายประสงค์ วัฒนันท์ พนักงานชั่วคราว แผนก ๓ กอง ๒ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพนักงานชั่วคราว ประจำกอง ๒

นายเชาวนเลิศ ไทยานนท์ พนักงานชั่วคราว แผนก ๔ กอง ๒ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนก ๔ กอง ๒

นายไพรัช ศรีจิตติ ประจำแผนก ๔ กอง ๔ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนก ๔ กอง ๔

นายสุนิตย์ รัตนกุล หัวหน้าแผนก ๔ กอง ๔ ขน เป็นชั้นเอก และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากอง ๑

นายชัยสิทธิ์ ท้าวบ หัวหน้าแผนก ๑ กอง ๖ ขึ้นเป็นชั้นเอก และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากอง ๖

ตั้งแต่วันที่ ๑ มิ.ย. ๕๐

แต่งตั้ง นายประสงค์ วัฒนันท์ พนักงานชั่วคราว ประจำกอง ๒ ดำรงตำแหน่งพนักงานชั่วคราว แผนก ๒ กอง ๔ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มิ.ย. ๕๐

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แต่งตั้ง

นายชลิต เวชชาชีวะ อาจารย์เอก คณะวิศวกรรมศาสตร์ ดำรงตำแหน่งอาจารย์เอก แผนกวิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์

นายอนันท์ อากาภิรม อาจารย์เอก แผนกวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ ดำรงตำแหน่งอาจารย์เอก แผนกวิชาสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์

ตั้งแต่วันที่ ๑๘ พ.ค. ๕๐

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

รับโอน

ร.อ. กัลย์ กัลยาณมิตร อาจารย์ผู้ช่วยวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า กองการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า กองทัพบก กระทรวงกลาโหม มาบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์โท คณะสถิติประยุกต์ ตั้งแต่วันที่ ๑ เม.ย. ๕๐

นายนิคัย สัมมาพันธ์ นักวิทยาศาสตร์โท กองซังคากกัมมันตรังสี สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ มาบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์โท คณะบริหารธุรกิจ

น.ส. ลำควน ม้าประเสริฐ ที่ปรึกษากองบัญชา
ประชาชนติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี มาบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
อาจารย์เอก คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ

ตั้งแต่วันที่ ๑ พ.ค. ๕๐

น.ส. พวงศรี ลิ้มปะพันธ์ นักบัญชีเอก กองตรวจ
บัญชีโครงการ มาบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
อาจารย์เอก คณะรัฐประศาสนศาสตร์

นายวิชชัย รัตนันท์ เศรษฐกรเอก กองโครง-
การปฏิบัติ มาบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์
เอก คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ

ตั้งแต่วันที่ ๑ มิ.ย. ๕๐

๕
แต่งตั้ง

ร.อ. หินพันธ์ นาคะตะ ดำรงตำแหน่งอาจารย์โท
คณะรัฐประศาสนศาสตร์

นายวุฒิชัย จันทน์ อาจารย์โท สำนักวิจัย ดำรง
ตำแหน่งอาจารย์โท คณะบริหารธุรกิจ

ตั้งแต่วันที่ ๑๒ พ.ค. ๕๐

นายวิชชัย ขงกิตติกุล ดำรงตำแหน่งอาจารย์โท
คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ พ.ค. ๕๐

กระทรวงการต่างประเทศ

๕
แต่งตั้ง

นายสุเทพ วรรณสาสน์ เลขานุการตรี สำนักงาน
ปลัดกระทรวง ดำรงตำแหน่งเลขานุการตรี กองประมวล
ข่าวภายนอก

นายบุญรอด สันติพิทักษ์ เลขานุการตรี กองการ
กงสุล สำนักงานปลัดกระทรวง ดำรงตำแหน่งเลขานุการตรี
กรมสารนิเทศ

นายกำหนด พลากร เลขานุการตรี กองคลัง
สำนักงานปลัดกระทรวง ดำรงตำแหน่งเลขานุการตรี กอง
เอเชียใต้ ตะวันออกไกลและไกล และแอฟริกา กรมการ
เมือง

นายทำนอง จารุรัตน์ เลขานุการตรี กองยุโรป
และอเมริกา กรมการเมือง ดำรงตำแหน่งเลขานุการตรี
กองสนธิสัญญา กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย

นายสุจินดา เวียงศรี เลขานุการตรี กองกลาง
สำนักงานปลัดกระทรวง ดำรงตำแหน่งเลขานุการตรี กรม
องค์การระหว่างประเทศ

นายสุวรรณ กรวาทิน เลขานุการตรี กองกลาง
สำนักงานปลัดกระทรวง ดำรงตำแหน่งเลขานุการตรี
กองรับรอง กรมพิธีการทูต

นายวิเชียร ชาติสุวรรณ เลขานุการตรี กองแบบ
พิธี กรมพิธีการทูต ดำรงตำแหน่งเลขานุการตรี กองเผย
แพร่นโยบาย ข่าวสารและสารคดี กรมสารนิเทศ

นายนิรันดร์ ภาณุพงศ์ เลขานุการตรี กองเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้ กรมการเมือง ดำรงตำแหน่งเลขานุการ
ตรี กองเอเชียใต้ ตะวันออกไกลและไกล และแอฟริกา
กรมการเมือง

นายจรัส ศิวีเสร์ เลขานุการตรี กอง สปอ. กรม
องค์การระหว่างประเทศ ดำรงตำแหน่งเลขานุการตรี กอง
คลัง สำนักงานปลัดกระทรวง

ตั้งแต่วันที่ ๑๕ พ.ค. ๕๐

นายทวี มนต์ช่วง เลขานุการโท (ชั้น ๒) สถาน
เอกอัครราชทูต ณ กรุงมาดริด ดำรงตำแหน่งเลขานุการโท
(ชั้น ๒) กองเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กรมเศรษฐกิจ

นายสมพงษ์ ฝ่ายจำปา เลขานุการโท (ชั้น ๒)
กองเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กรมเศรษฐกิจ ดำรง
ตำแหน่งเลขานุการโท (ชั้น ๒) สถานเอกอัครราชทูต ณ
กรุงแมดริด

ตั้งแต่วันที่ ๓๐ พ.ค. ๕๐

กระทรวงเกษตรกรมกสิกรรม

แต่งตั้ง นายถนอม ดาวงาม ดำรงตำแหน่งนัก
กสิกรรมโท แผนกเกมการกสิกรรม กองการกสิกรรมเคมี
ตั้งแต่วันที่ ๑ ต.ค. ๐๕

กรมการข้าว

แต่งตั้ง
นายเฉลิม ศิริวรรณ ผู้ตรวจการข้าว ดำรงตำแหน่ง
พนักงานข้าว จ.ว. เอก จ.ว. นครปฐม
นายหว่าน สุวรรณไสละ พนักงานข้าว จ.ว. เอก
จ.ว. นครปฐม ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการข้าว
ตั้งแต่วันที่ ๑ มิ.ย. ๑๐

ออก นายสภาพร ชนะเสนีย์ นักเกษตรโท กอง
วิทยาการ ออกจากราชการ ตั้งแต่วันที่ ๘ พ.ค. ๑๐

กระทรวงคมนาคมสำนักงานปลัดกระทรวง

แต่งตั้ง น.ส. ทศนีย์ สุทธิไชย หัวหน้าแผนก
บัญชี กองคลัง ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกเงิน ตั้งแต่วันที่ ๑๔ มิ.ย. ๑๐

กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติกรมชลประทาน

เลื่อน
นายอภิชาติ เจียมวิจิตร นายช่างตรี แผนกอุทก
วิทยา กองสำรวจ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรง
ตำแหน่ง นายช่างโท กองชลประทานหลวง

นายบุญเลิศ พลบุรีการ ช่างตรีกองชลประทาน
ราษฎร ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งช่างโท
กองชลประทานราษฎร

ตั้งแต่วันที่ ๒๑ พ.ค. ๑๐

แต่งตั้ง นายชำนาญ ประดิษฐ์วิเศษ ดำรง
ตำแหน่งนายช่างพิเศษชลประทานด้านพาย์พ ตั้งแต่วันที่ ๓
พ.ค. ๑๐

กรมพัฒนาที่ดิน

รับโอน นายพยนต์ มหาจันทร์ นักกสิกรรมโท
หัวหน้าด้านตรวจพืชสะเดา กรมกสิกรรม มาบรรจุและ
แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักเกษตรโท กองบริหารที่ดิน
ตั้งแต่วันที่ ๑๑ ม.ค. ๑๐

กระทรวงมหาดไทยกรมการปกครอง

แต่งตั้ง
นายวิสุทธิ์ สิงห์จวรรณกุล ปลัดอำเภอโท อำเภอ
เขาสวน จ.ว. พัทลุง ดำรงตำแหน่งเจ้าจังหวัดโท จ.ว.
พัทลุง ตั้งแต่วันที่ ๒๔ เม.ย. ๑๐
นายชิด นัยภักดิ์ ผู้ตรวจราชการส่วนท้องถิ่น
จ.ว. กระบี่ ประจำ จ.ว. กระบี่

นายภิญโญ ชรรณูจิ ปลัดอำเภอโท อำเภอเมือง
กระบี่ จ.ว. กระบี่ ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการส่วน
ท้องถิ่นโท จ.ว. กระบี่

นายสุธน เวสพันธ์ เจ้าจังหวัดโท จ.ว. กระบี่
ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภอเมืองกระบี่ จ.ว. กระบี่
ตั้งแต่วันที่ ๑๔ พ.ค. ๑๐

นายอรุณ ขมจินดา นายอำเภอบ้านหมอย จ.ว.
สระบุรี ไปประจำ จ.ว. สระบุรี

นายม้วน ศักดิ์เจริญ นายอำเภอบางกอกใหญ่ จ.ว.
ธนบุรี ไปประจำ จ.ว. ธนบุรี
ตั้งแต่วันที่ ๑ เม.ย. ๑๐

นายไสว เจริญยุทธ ประจำ จ.ว. อุตรดิตถ์ ดำรง
ตำแหน่งนายอำเภอวารินชำราบ จ.ว. อุบลราชธานี

นายไพฑูรย์ สุนทรวินิจ นายอำเภอสันกำแพง
จ.ว. เชียงใหม่ ดำรงตำแหน่งนายอำเภอเสลภูมิ จ.ว.
ร้อยเอ็ด

นายสวัสดิ์ วรพงษ์ ประจำ จ.ว. เชียงใหม่ ดำรง
ตำแหน่งนายอำเภอสันกำแพง จ.ว. เชียงใหม่

ว.อ. ขจิตต์ สุขานนท์ ประจำกองสาธารณสุข
ดินแดน ดำรงตำแหน่งนายอำเภอแม่สะเรียง จ.ว. แม่
ฮ่องสอน

นายวิชาน สุวรรณทัต นายอำเภอดงช้าง จ.ว.
ธนบุรี ดำรงตำแหน่งนายอำเภอพิบูลมังสาหาร จ.ว. อุบล
ราชธานี

นายผ่อง รามัญ ประจำ จ.ว. ธนบุรี ดำรง
ตำแหน่งนายอำเภอดงช้าง จ.ว. ธนบุรี

ตั้งแต่วันที่ ๘ มี.ย. ๑๐

กรมการพัฒนาชุมชน

แต่งตั้ง นายอุทัยพันธุ์ สงวนเสริมศรี ดำรง
ตำแหน่งวิทยากรโท กองฝึกอบรม ตั้งแต่วันที่ ๕ มี.ย. ๑๐

กระทรวงยุติธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวง

เลื่อน

นายเข้า สวัสดิ์ จำสาคดี ศาล จ.ว. ัญญบุรี
ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งจำสาคดีโท ศาล
จ.ว. สุรินทร์

นายประสิทธิ์ สุวรรณ พนักงานคุมประพฤติ
สถานพินิจและคุ้มครองเด็ก จ.ว. สงขลา ขึ้นเป็นชั้นโท
และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งจำสาคดีโท ศาล จ.ว. ตรัง

นายสุวรรณ บัวเลื่อน จำสาคดี ศาลแขวงราชบุรี
ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งจำสาคดีโท ศาล
จ.ว. สมุทรสาคร

นายเสน่ห์ สุวรรณวงศ์ จำสาคดี ศาลคดีเด็ก
และเยาวชนกลาง จ.ว. สงขลา ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้ง
ให้ดำรงตำแหน่งจำสาคดีโท ศาล จ.ว. สมุทรปราการ

นายวิศิษฐ์ เทพาสิต จำสาคดี ศาล จ.ว. กบินทร์
บุรี ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งจำสาคดีโท
ศาล จ.ว. อ่างทอง

นายทวี ภัคดีพินิจ รองจำสาคดี ศาลแขวง
พระนครใต้ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
รองจำสาคดีโท ศาลแขวงพระนครใต้

นายชิน เดือนเพ็ญ จำสาคดี ศาล จ.ว. นนทบุรี
ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งจำสาคดีโท ศาล
จ.ว. นนทบุรี

นายประยงค์ จุขัง จำสาคดี ศาล จ.ว. กำแพง
เพชร ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งจำสาคดีโท
ศาล จ.ว. ลำปาง

นายบรรลือ ฝักรักษ์ จำสาคดี ศาล จ.ว. มินบุรี
ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งจำสาคดีโท ศาล
จ.ว. มินบุรี

นายสาคร บุญส่ง จำสาคดี ศาล จ.ว. ปทุมธานี
ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งจำสาคดีโท ศาล
จ.ว. ปทุมธานี

นายสวัสดิ์ สดดี จำสาคดี ศาล จ.ว. สมุทร-
สงคราม ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งจำ
สาคดีโท ศาล จ.ว. สมุทรสงคราม

นายคำ นามศรี จำสาคดี ศาลแขวงสุพรรณบุรี
ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งจำสาคดีโท ศาล
แขวงสุพรรณบุรี

นายสำเนียง จามรมาน จำสาคตรี ศาล จ.ว. ปราจีนบุรี ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งจำสาคโท ศาล จ.ว. ปราจีนบุรี

นายบุญส่ง พุ่มฉัตร จำสาคตรี ศาล จ.ว. ประจวบคีรีขันธ์ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งจำสาคศาลแขวงเชียงใหม่

นายเทพ จันทร์ประเสริฐ จำสาคตรี ศาล จ.ว. น่าน ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งจำสาคโท ศาล จ.ว.แพร่

นายมนี อภัยนุกล จำสาคตรี ศาล จ.ว. จันทบุรี ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งจำสาคโท ศาล จ.ว. จันทบุรี

นายบัวทอง ฉิมรักแก้ว จำสาคตรี ศาลแขวงขอนแก่น ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งจำสาคโท ศาล จ.ว. หนองคาย

นายวิจิตร ยิ่งกัาแหง จำสาคตรีประจำกระทรวง ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งจำสาคโท ศาล จ.ว. แม่สะเรียง

นายชลอย รัตนสุรย์ จำสาคตรี ศาลแขวงสุรินทร์ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งจำสาคโท ศาลแขวงสุรินทร์

นายโสฬส ปณานนท์ จำสาคตรี ศาล จ.ว. ยะลา ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งจำสาคโท ศาล จ.ว. ยะลา

นายวุฒิ ชันติสิทธิ์ จำสาคตรี ศาลแขวงนครสวรรค์ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งจำสาคโท ศาล จ.ว. สงขลา

นายอัมพร ชาติพันธ์ จำสาคตรี ศาลแขวงสงขลา ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งจำสาคโท ศาล จ.ว. อุทัยธานี

ตั้งแต่วันที่ ๑ พ.ค. ๑๐

แต่งตั้ง

นายอุดม พบพฤกษ์ จำสาคโท ศาล จ.ว. นครศรีธรรมราช ดำรงตำแหน่งรองจำสาคโท ศาลอุทธรณ์

นายวัลลภ วิจิตรกุล รองจำสาคโท ศาลอุทธรณ์ ดำรงตำแหน่งจำสาคโท ศาล จ.ว. นครศรีธรรมราช

นายโกวิทย์ โหมดพริ้ง รองจำสาคโท ศาลอาญา ดำรงตำแหน่งรองจำสาคโท ศาลฎีกา

นางจรัสยา ภัทรานวัช จำสาคโท ศาล จ.ว. สุรินทร์ ดำรงตำแหน่งรองจำสาคโท ศาลอาญา

นายเลี่ยม มีจันทร์ จำสาคโท ศาล จ.ว. สมุทรสาคร ดำรงตำแหน่งรองจำสาคโท ศาลอุทธรณ์

นายสวัสดิ์ ไชยคุปต์ หัวหน้าธุรการสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษา ภาค ๒ ดำรงตำแหน่งรองจำสาคโท ศาลแพ่ง

นายประพฤษ ปราบพาล หัวหน้าธุรการสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษา ภาค ๕ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าธุรการสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษา ภาค ๒

นายโชติ ภาณุตานนท์ จำสาคโท ศาล จ.ว. ตรัง ดำรงตำแหน่งหัวหน้าธุรการสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษา ภาค ๕

นายประชุม รอดพร้อม รองจำสาคโท ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ดำรงตำแหน่งจำสาคโท ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง

นายสัมฤทธิ์ รัตนดารา หัวหน้าธุรการสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาภาค ๑ ดำรงตำแหน่งรองจำสาคโท ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง

นายอินทร บุบผะศิริ จำสาคโท ศาล จ.ว. ชลบุรี ดำรงตำแหน่ง หัวหน้า ธุรการ สำนักงาน อธิบดี ผู้พิพากษา ภาค ๑

นายไชยเจริญ สุภะกะสิน หัวหน้าธุรการสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาภาค ๑ ดำรงตำแหน่งจำสาคโท ศาล จ.ว. ชลบุรี

นายเสวก ลายเขียน จำศาลโท ศาล จ.ว. สมุทร
ปราการ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าธุรการสำนักงานอธิบดีผู้
พิพากษา ภาค ๑

นายอนันต์ อมาตยกุล รองจำศาลโท ศาลอาญา
ดำรงตำแหน่งจำศาลโท ศาลแขวงพระนครเหนือ

นายอดิเรก ทศรัฐ จำศาลโท ศาล จ.ว. อ่างทอง
ดำรงตำแหน่งรองจำศาลโท ศาลอาญา

นายไพฑูรย์ จันทน์ฉาย จำศาลโท ศาล จ.ว.
ลำปาง ดำรงตำแหน่งจำศาลโท ศาล จ.ว. พระนครศรีอยุธยา

นายบุญชู สารา รองจำศาลโท ศาลอุทธรณ์ ดำรง
ตำแหน่งจำศาลโท ศาลแขวงนครราชสีมา

นายประภาส อินทะกนก หัวหน้าธุรการสำนักงาน
อธิบดีผู้พิพากษา ภาค ๓ ดำรงตำแหน่งรองจำศาลโท ศาล
อุทธรณ์

นายไพศาล โกศล จำศาลโท ศาล จ.ว. แพร่ดำรง
ตำแหน่งหัวหน้าธุรการสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษา ภาค ๓

นายมงคล มังคลาภรณ์ จำศาลตรี ศาล จ.ว.
อุทัยธานี ดำรงตำแหน่งจำศาลตรี ศาลแขวง นครสวรรค์

ตั้งแต่วันที่ ๑ พ.ค. ๕๐

กระทรวงศึกษาธิการ

กรมพลศึกษา

แต่งตั้ง

นายปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ เลขาธิการกรม ดำรง
ตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยพลศึกษา กองส่งเสริมพล
ศึกษา

นายเจริญ สุขวิบูลย์ อาจารย์เอก วิทยาลัยพลศึกษา
กองส่งเสริมพลศึกษา ดำรงตำแหน่งเลขานุการกรม
ตั้งแต่วันที่ ๑ มิ.ย. ๕๐

กระทรวงเศรษฐกิจ

สำนักงานปลัดกระทรวง

แต่งตั้ง นายสนั่น เวชธรรม เศรษฐกรจังหวัดโท
จ.ว. กาญจนบุรี ดำรงตำแหน่งเศรษฐกรจังหวัดโท จ.ว.
พัทลุง ตั้งแต่วันที่ ๑๔ มิ.ย. ๕๐

กระทรวงสาธารณสุข

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

เลื่อน ร้อยตรีอุดม อังคะพินทุ ขึ้นเป็นชั้นเอก
และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการกรม ตั้งแต่วันที่ ๑
มิ.ย. ๕๐

ออก นางวิรัช บุพราทิจ นักวิทยาศาสตร์โท
แผนกตรวจอาหาร กองวิเคราะห์อาหารและเครื่องดื่ม ออก
จากราชการเพื่อไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ ตั้งแต่วันที่ ๑
มิ.ย. ๕๐

กรมอนามัย

ออก นายชม ฉัตรสกุล พนักงานอนามัยโท ท
ทำการอนามัย จ.ว. ฉะเชิงเทรา ออกจากราชการเพื่อรับ
บำเหน็จบำนาญ เหตุรับราชการนาน ตั้งแต่วันที่ ๑ มิ.ย. ๕๐

สรุปเหตุการณ์ทั่วโลก

โดย ชลธิ์ เข้มกระตืนธุ์

เอเชีย

ไทย

- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยข้าราชการเสด็จพระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกาและแคนาดา เมื่อ ๖ มิ.ย. ๒๕๓๐ โดยเครื่องบินพระที่นั่งจากสนามบินกองทัพอากาศดอนเมือง

จีนคอมมิวนิสต์

- การปะทะกันด้วยกำลังระหว่างขบวนการเวคกัรดินิยมมาเซตง กับกลุ่มชนซึ่งเป็นปฏิปักษ์ต่อมาเซตง ยังคงดำเนินต่อไปในแผ่นดินใหญ่จีน ในมณฑลเกียงสีทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ของแผ่นดินใหญ่ มีผู้บาดเจ็บล้มตายกว่า ๒๐๐ คน ในเมืองอู๋รุ่ฉินหลวงของมณฑลโก่เล่ย์ใน มีผู้บาดเจ็บล้มตายกว่า ๑๐๐ คน

อิสราเอล

- พลตรีโมเช ดายัน เข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีกลาโหมอิสราเอลเมื่อ ๔ มิ.ย. ๒๕๓๐ เขาเคยเป็นผู้บัญชาการทหารอิสราเอล ระหว่างที่อิสราเอลรบกับอียิปต์ในบริเวณไซนายเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕
- สงครามระหว่างอิสราเอลกับอียิปต์เริ่มขึ้นเมื่อ ๕ มิ.ย. ๒๕๓๐ ฝ่ายอิสราเอลโจมตีกรุงไคโรและเขตคลองสุเอซ ทั้งสองฝ่ายต่างร้องเรียนต่อคณะมนตรีความมั่นคงว่าตนเป็นฝ่ายถูกโจมตีก่อน
- กองทัพอิสราเอลยึดได้เมืองกาซาอันเป็นเมืองสำคัญที่ฉนวนแห่งนี้ ทหารอียิปต์และทหารสังกัดกองทัพคูอิสราฟในปาเลสไตน์ถูกปิดล้อมอยู่ในฉนวนกาซาหลายพันคน เป็นอันว่าฉนวนกาซาซึ่งยาว ๒๑ ไมล์ กว้าง ๑ ไมล์ ตกอยู่ในครอบครองของอิสราเอลแล้ว

อียิปต์

- สหสาธารณรัฐอาหรับหรืออียิปต์ประกาศปิดคลองสุเอซ และยอมรับว่าไม่มีทางสู้การบุกอย่างสาหัสของอิสราเอล อียิปต์ประกาศคัดค้านพันธภาพกับสหรัฐโดยกล่าวหาว่าสหรัฐและอังกฤษส่งเครื่องบินจากเรือบรรทุกเครื่องบินให้ความคุ้มครองในดินแดนของฝ่ายศัตรู ประเทศซีเรีย เยเมน ซูดาน และอิรัก ประกาศคัดค้านพันธภาพกับสหรัฐเช่นกัน ซีเรียได้ประกาศคัดค้านพันธภาพกับอังกฤษด้วยเช่นเดียวกัน
- สงครามระหว่างอิสราเอลกับรัฐอาหรับเป็นเวลา ๖ วัน ได้สิ้นสุดลงโดยอิสราเอลเป็นฝ่ายมีชัยชนะอย่างงดงาม ด้วยการเข้ายึดดินแดนจากรัฐอาหรับอย่างกว้างขวาง ทางด้านอียิปต์ยึดได้แหลมซีนายทั้งหมดรวมทั้งฉนวนกาซา ส่วนทางด้านจอร์แดนยึดได้ดินแดนฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจอร์แดน คือ ดินแดนที่เว้าเข้าไปในเขตอิสราเอลและจอร์แดนครอบครองอยู่ รวมทั้งเขตเบรซาเล็ม เมืองเก่าทางด้านซีเรีย อิสราเอลยึดได้พื้นที่ลึกเข้าไป ๕ ไมล์ รวมทั้งที่มั่นบนภูเขาซึ่งตั้งควบคุมบริเวณทะเลสาบกาลิลีด้วย
- โมฮัมเหม็ดสุไลมาน นายกรัฐมนตรีอียิปต์พร้อมกับคณะรัฐมนตรีเสนอใบลาออกต่อประธานาธิบดีนัสเซอร์ เพื่อเปิดโอกาสให้ประธานาธิบดีนัสเซอร์มีเสรีในการปรับปรุงระเบียบปฏิบัติในประเทศภายหลังที่ได้ทำสงครามกับอิสราเอล

ยุโรป

รัสเซีย

- นายอเล็กไซ โคซึกิน นายกรัฐมนตรีโซเวียตนำคณะผู้แทนโซเวียต ๕๐ คน เดินทางจากมอสโกไป นครนิวยอร์กเมื่อ ๑๖ มิ.ย. ๒๕๑๐ เพื่อประชุมสมัชชาสหประชาชาติตามที่โซเวียตเรียกร้องด่วนให้ เปิดประชุมวิสามัญสมัชชาสหประชาชาติเพื่อพิจารณาปัญหาตะวันออกกลาง

อเมริกา

- นายอาเธอร์ โกลด์เบิร์ก ผู้แทนสหรัฐแถลงคัดค้านโซเวียตในที่ประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติเมื่อ ๒๐ มิ.ย. ๒๕๑๐ ว่าสหรัฐไม่อาจรับข้อเสนอของโซเวียตที่ให้ประณามอิสราเอลว่าเป็นผู้รุกรานและ ให้ถอนตัวออกไปจากดินแดนอาหรับที่ฝ่ายนั้นยึดไว้ได้ เพราะจะส่งผลให้ทหารทั้งสองฝ่ายประจันหน้า กันอีก ผู้แทนสหรัฐเสนอให้อิสราเอลถอนทหารออกจากทางทำความตกลงกันโดยมีประเทศที่สาม คอยให้ความช่วยเหลือ
- ประธานาธิบดีจอห์นสันแห่งสหรัฐ และนายกรัฐมนตรีอเล็กไซ โคซึกินแห่งโซเวียต พบกันที่กลาสต์ โบโร มลรัฐนิวเจอร์ซีย์ การพบครั้งสำคัญนี้ได้ประชุมกันถึงปัญหาต่างๆ แต่ไม่ได้กล่าวว่าเป็นเรื่อง ใดบ้าง

“คนเราทุกคนที่เกิดมาในโลกนี้ มีชีวิตและความเป็นอยู่แต่แต่ละคนไม่เหมือนกัน บางคนเกิดมามีบุญได้รับความสุขตลอดชีวิต บางคนเกิดมามีกรรมมีแต่ความทุกข์ ตลอดชีวิต บางคนเกิดมามีบุญแล้วก็มีกรรม หรือบางคนตรงกันข้ามเกิดมามีกรรม แล้วก็มีบุญ บางคนก็ได้มีอำนาจวาสนาสูงสุดตลอดไป บางคนมีอำนาจสูงสุดแล้วก็ ตกต่ำ บางคนก็ได้ทำประโยชน์ให้แก่โลกหรือประเทศชาติของเขามากมาย บางคนก็ เป็นคนพลาญ คือพลาญทั้งชาติ ครอบครัวและตัวเอง บางคนก็มีความสามารถในการ แสดงหรือในวิชาการต่างๆ บางคนก็มีความชำนาญในเรื่องที่แปลกๆ บางคนก็ อุทิศชีวิตของตนให้กับวิชาการต่างๆ ฯลฯ...”

หลวงสุขุมณัยประดิษฐ์

“บันทึกเรื่องของข้าพเจ้าโดยย่อ”

ข่าวสอบข้าราชการ

ข่าวสอบคัดเลือก

ทราบว่า มีส่วนราชการจะเปิดสอบคัดเลือกบรรจุผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ดังต่อไปนี้

๑. กระทรวงการต่างประเทศ ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ แผนกพาณิชย์การ ๓ อัตรา เพื่อบรรจุในอัตราชั้นจัตวา อันดับ ๓
๒. กรมประมง ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ แผนกพาณิชย์การ ๑ อัตรา เพื่อบรรจุในอัตราชั้นจัตวา อันดับ ๓
๓. กรมอนามัย
 - ก. ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ แผนกพาณิชย์การ แผนกเลขานุการ หรือแผนกภาษาต่างประเทศ ๒๘ อัตรา เพื่อบรรจุในอัตราชั้นจัตวา อันดับ ๓
 - ข. ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ หรือประกาศนียบัตรประโยควิชาชีพ แผนกพาณิชย์การ หรือแผนกวิชาการบัญชี ๑ อัตรา เพื่อบรรจุในอัตราชั้นจัตวา อันดับ ๓
๔. สภาการศึกษาแห่งชาติ ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ แผนกพาณิชย์การ หรือแผนกเลขานุการ ๖ อัตรา เพื่อบรรจุในอัตราชั้นจัตวา อันดับ ๓
๕. สำนักงาน ก.ต.ภ.
 - ก. ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ แผนกพาณิชย์การหรือแผนกเลขานุการ ๑๑ อัตรา เพื่อบรรจุในอัตราชั้นจัตวา อันดับ ๓
 - ข. ปริญญาทางการบัญชี, พาณิชยศาสตร์, เศรษฐศาสตร์, นิติศาสตร์ หรือธรรมศาสตร์บัณฑิต ๕ อัตรา เพื่อบรรจุในอัตราชั้นตรี อันดับ ๒

ความหมายและที่มาของคำบางคำ ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

รวบรวมโดย
ประวิณ ณ นคร
รองเลขาธิการ ก.พ.

คำนำ

เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๑๐ สำนักงาน ก.พ. ได้จัดพิมพ์หนังสือชื่อ “สิ่งสันทัด” ขึ้นเป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ คุณหลวงสุขุมน้อยประดิษฐ เพื่อเป็นการไว้อาลัย และแสดงการรำลึกถึงคุณงามความดีของข้าราชการ ก.พ. ซึ่งเป็นหัวหน้าสำนักงานนี้มาตั้งแต่เริ่มมีองค์การกลางบริหารงานบุคคลในประเทศไทยเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๔๗๑

นายประวิณ ณ นคร รองเลขาธิการ ก.พ. ผู้จัดทำกล่าวไว้ในนำเรื่องตอนหนึ่งว่า “คุณหลวงสุขุมน้อยประดิษฐ ท่านมีความสันทัดอยู่ ๔ ประการ คือ

๑. ระเบียบข้าราชการพลเรือน
๒. การเกลี้ยกล่อม
๓. ทนทวิ
๔. กีฬา

แต่ละอย่างที่คุณหลวงสุขุมน้อยประดิษฐ สันทัดนั้นมีเนื้อหาที่อยู่ในความสนใจของบุคคลต่างจำพวกกัน.....”

วารสารข้าราชการ จึงใคร่ขอนำสิ่งสันทัดประการแรกของคุณหลวงสุขุมน้อยประดิษฐ คือ “ระเบียบข้าราชการพลเรือน” ซึ่งรวบรวมโดยนายประวิณ ณ นคร มาลงพิมพ์อีกครั้งหนึ่งในฉบับนี้ และฉบับต่อไปจะได้เสนอสิ่งสันทัดประการที่ ๒ คือ “การเกลี้ยกล่อม” (Persuasion) ซึ่งบรรยายโดยนายแพทย์เสม พริ้งพวงแก้ว ในการสัมมนาพัฒนานักบริหาร เพราะเห็นว่าทั้ง ๒ เรื่องนี้คงจะมีคุณค่าสำหรับท่านผู้อ่านตามสมควร

บรรณาธิการ

อ ำ ร ั ม ภ ก ฎ ำ

สังสัณห์ ประการแรก ของคุณหลวงสุขุมน้อยประดิษฐ์ คือ **ระเบียบข้าราชการพลเรือน** เพราะคุณหลวงสุขุมน้อยประดิษฐ์ได้ใช้ชีวิตราชการเกือบทั้งหมดทำงานเกี่ยวกับระเบียบข้าราชการพลเรือน นับตั้งแต่เป็นเลขานุการคณะกรรมการร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฉบับแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๕ แล้วเป็นเลขานุการ ก.ร.พ. และเลขาธิการ ก.พ. ติดต่อกันมาจนกระทั่งออกจากราชการเพราะครบเกษียณอายุ เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๐๗ รวมเป็นเวลานานถึง ๓๙ ปี จนพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนครธาติพงศ์ประพันธ์ ทรงยกย่องว่าเป็น “ตัวตั้งของ ก.พ.”

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฉบับแรกนั้น คุณหลวงสุขุมน้อยประดิษฐ์ ในฐานะเลขานุการของคณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น ได้บันทึกรายงานการประชุมทุกครั้งไว้อย่างละเอียดทุกถ้อยกระทงความ ทำให้สามารถศึกษาความหมายและที่มาแห่งคำต่างๆ ในพระราชบัญญัตินั้น รวมทั้งเหตุผลในการจัดระบบข้าราชการเช่นนั้นได้โดยกระจ่างแจ้ง รายงานการประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฉบับนี้ จึงเป็นผลงานของคุณหลวงสุขุมน้อยประดิษฐ์ที่เป็นอนุสรณ์อันอมตะให้นักศึกษาวิชาบริหารงานบุคคลรุ่นหลังได้ศึกษาหาความรู้ตลอดไป

เพื่อแสดงให้เห็นว่า บันทึกรายงานการประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนที่คุณหลวงสุขุมน้อยประดิษฐ์จดไว้ มีคุณค่าแก่การศึกษาวิชาบริหารงานบุคคลในประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง จึงขอนำบันทึกรายงานการประชุมดังกล่าวนี้มาวิเคราะห์แยกแยะออกแสดงให้เห็นความหมายและที่มาของคำบางคำในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนดังต่อไปนี้.....

“ก.พ.”

กำเนิดและหน้าที่ของ ก.พ.

“ก.พ.” ได้ก่อกำเนิด และมีหน้าที่วิวัฒนาการตามลำดับดังนี้

๑. มีพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่จะให้มีการเลือกสรรคนเข้ารับราชการฝ่ายพลเรือนโดยการสอบแข่งขันกัน ทั้งนี้ปรากฏหลักฐาน ดังต่อไปนี้

“ด้วยทรงพระราชดำริเห็นว่า บัดนี้ ถึงเวลาแล้วที่จะวางระเบียบการรับคนเข้าทำราชการตามกระทรวงต่างๆ ...เวลานี้การศึกษาก็เจริญขึ้นมากแล้ว ประกอบทั้งตำแหน่งหน้าที่ราชการก็เต็มหมด มีน้อยไม่พอกับจำนวนคนที่ประสงค์เข้ารับราชการจึงเป็นการสมควรที่จะรับคนเข้าทำราชการแต่เฉพาะผู้ที่มีความรู้ดี โดยหาวิธีเลือกคนในทางที่เป็นกลางและเป็นยุติธรรม และให้โอกาสกับผู้ที่ได้อุสหาพยายามเล่าเรียนมีความรู้ดียิ่งขึ้นกว่าแต่ก่อน”

(คู่มือข้าราชการถึงอธิบดีกรมและเสนาบดีต่าง ๆ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๔๖๕)¹

“มีพระราชดำรัสว่า.... โดยเหตุที่คนที่ต้องการรับราชการมีมากกว่าตำแหน่ง จึงควรมีการสอบไล่แข่งขันชนิด *Competitive examination*”

(ดูรายงานเสนาบดีสภา ครั้งที่ ๔๐/๒๔๖๕ วันที่ ๕ มกราคม ๒๔๖๕)²

๒. เมื่อมีพระราชประสงค์จะให้มีการสอบแข่งขันรับคนเข้าทำราชการเช่นนี้ จึงต้องตั้งกรรมการขึ้นทำหน้าที่เป็นผู้สอบ ทั้งนี้ ปรากฏหลักฐานดังนี้

“อุบายที่จะเลือกคนผู้สมควรเข้ารับราชการพลเรือนนั้น ย่อมวางไว้ในหลักการสอบวิชาสามัญ ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งกรรมการกลางคณะหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ประจำ สำหรับวางระเบียบและกำหนดหลักสูตรในการสอบความรู้ผู้สมัครเข้ารับราชการพลเรือน.....”

(คู่มือสื่อนายกกรรมการพิจารณาระเบียบข้าราชการพลเรือน กรมบัญชีกรมพลเรือนสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๔๗๐)³

1 บวรการสวัสดิการ ก.พ., ประวัติ ก.พ. และการร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑, ไทยพิมพ์—โรงพิมพ์อักษรสารการพิมพ์ (พ.ศ. ๒๕๐๗) หน้า ๔๓

2 Ibid., หน้า ๑๔๘

3 Ibid., หน้า ๑๖๖

๓. กรรมการกลางทำหน้าที่สอบเพื่อเลือกสรรคนเข้ารับราชการนี้เรียกชื่อเหมือน Civil Service Commission ของอังกฤษ ดังปรากฏหลักฐานดังนี้

“มีพระราชดำรัสว่า อยากจะทรงปรึกษาเรื่อง จะเอาใครเป็นกรรมการ Civil Service...”

(ดูรายงานประชุมอภิรัฐมนตรีฯ ครั้งที่ ๒๓ วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๔๗๐)⁴

๔. ต่อมาเมื่อมีพระราชดำริให้กรรมการกลางคณะนี้จัดการศึกษานักเรียนหลวงฝ่ายพลเรือนที่ส่งไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศด้วย ดังปรากฏหลักฐาน ดังนี้

“กรรมการกลางนี้ นายกได้กราบบังคมทูลพระกรุณาได้รับพระบรมราชานุมัติแล้วว่าจะให้เป็นคณะเดียวกันกับกรรมการที่จัดส่งนักเรียนไปเรียนต่างประเทศ.....”

(ดูรายงานการประชุมกรรมการพิจารณาระเบียบข้าราชการพลเรือน ครั้งที่ ๓ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๔๗๐)⁵

“การตั้งกรรมการกลางสำหรับสอบวิชาผู้สมัครเข้ารับราชการพลเรือนนั้นที่ประชุมกรรมการได้ทราบเกล้าฯ ในกระแสพระราชดำริที่ว่า จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการจัดส่งนักเรียนหลวงไปศึกษาวิชาในเมืองต่างประเทศ รับหน้าที่เป็นกรรมการกลางจัดระเบียบการสอบวิชาเลือกข้าราชการพลเรือนด้วย.....”

(ดูหนังสือกรมพระจันทบุรีนฤนาถ นายกรรมการพิจารณาระเบียบข้าราชการพลเรือนกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๔๗๐)⁶

๕. เมื่อได้ร่างเป็นพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนขึ้นแล้ว ก็มีปัญหาว่าจะให้ใครเป็นผู้ควบคุมดูแลรักษาการให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ในที่สุดตกลงให้กรรมการกลางคณะนี้เป็นผู้รักษาพระราชบัญญัตินี้ด้วย พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงได้ทรงเรียกชื่อกรรมการกลางคณะนี้ว่า “กรรมการกลางสำหรับเป็นผู้รักษาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน” ซึ่งคนทั้งหลายเรียกกันย่อๆ ว่า “ก.ร.พ.” ส่วนชื่อตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑ นั้น เรียกว่า “กรรมการรักษาพระราชบัญญัติ” ดังปรากฏหลักฐานดังนี้

4 Ibid., หน้า ๒๐๕

5 Ibid., หน้า ๑๘๘

6 Ibid., หน้า ๑๖๖

“มาในประชุมครั้งนี้ได้เกิดมีปัญหานั้นอีก ๒ ข้อ ซึ่งทรงเห็นควรนำมาปฤกษาทำนกรรมกร คือ ๑) ถ้าระเบียบนี้ได้ร่างขึ้นเป็นพระราชบัญญัติ จะควรมอบให้เป็นหน้าที่ใครเป็นผู้รักษาพระราชบัญญัติ... ปัญหาข้อนี้ ... ควรจะจับไว้ก่อน ... แล้วนำความขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทาน พระราชวินิจฉัยสืบไป”

(ดูรายงานการประชุมกรรมการพิจารณาระเบียบข้าราชการพลเรือน ครั้งที่ ๔ วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๔๗๐)⁷

“ส่วนผู้รักษาพระราชบัญญัตินั้น เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมกราบบังคมทูลว่าควรให้กรรมการกลางเป็นผู้รักษา ซึ่งทรงพระราชดำริเห็นชอบด้วย”

(ดูรายงานเสนาบดีสภา ที่ ๓๑/๒๔๗๐ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๔๗๐)⁸

“ได้ตกลงกันในที่ประชุมเสนาบดีเมื่อวันที่ ๒๑ เดือนนี้ กำหนดให้ท่านเป็นนายกกรรมการกลางสำหรับเป็นผู้รักษาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน...”

(พระราชหัตถเลขาในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ถึงกรมพระจันทบุรีนฤนาถ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๔๗๐)⁹

“หน้าที่รักษาพระราชบัญญัตินั้น จำแนกกิจการออกได้เป็น ๔ ประการดังนี้

(๑) รักษาการให้ดำเนินไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ การอันนี้ต้องอาศัยหลัก ใน ก. ทะเบียน แล ประวัติข้าราชการ ข. ระเบียบการ เนื่องด้วยการเงินแผ่นดิน (Financial Regulations) ค. พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ ม. ข้อบังคับว่าด้วยวินัยของข้าราชการพลเรือน เป็นต้น

กิจการเหล่านี้ เสนาบดีเจ้ากระทรวงเป็นผู้ดำเนินการในชั้นต้นก็จริง แต่ในที่สุดก็รวมอยู่ในหน้าที่เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เป็นผู้รักษาการให้ดำเนินไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ หาดำ ข้อบังคับนั้น ๆ

(๒) รับคำปรึกษาหาฤาในข้อที่จะปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน

(๓) พิจารณา แล วินิจฉัย การใด ๆ ที่เกี่ยวกับระเบียบข้าราชการพลเรือน

(๔) ออกกฎข้อบังคับ ไขความในมาตราแห่งพระราชบัญญัติ

(๕) ดำริห์แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ตามควรแก่กาลสมัย”

7 Ibid., หน้า ๒๐๓

8 Ibid., หน้า ๒๒๒

9 Ibid., หน้า ๒๒๓

(ดูข้อผูกพันในการประชุมกรรมการกลางสำหรับรักษาระเบียบข้าราชการพลเรือน ครั้งที่ ๑)¹⁰

“การจัดตั้งนี้ย่อมต่างกับ *Civil Service Commission* ของอังกฤษ โดยที่ว่าของเขารวมการ ๓ คนนั้นเป็นผู้ชำนาญในวิชาบางอย่างซึ่งไม่ได้เป็นข้าราชการเขาดังนั้นจำเพาะสำหรับวางระเบียบการรับคนเข้าทำราชการ ส่วนการรักษาระเบียบราชการนั้น เขามอบไว้ในกระทรวงการคลัง อนึ่ง น้ำที่ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้คณะกรรมการนี้กระทำการนั้นก็กว้างขวางกว่าของ *Civil Service Commission* ของอังกฤษอีกประการหนึ่งที่ต้องจัดส่งนักเรียนไปเล่าเรียนในเมืองต่างประเทศด้วย”

(ดูรายงานการประชุมกรรมการกลางสำหรับรักษาระเบียบข้าราชการพลเรือน ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๐)¹¹

๖. ต่อมาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๖ ได้เปลี่ยนเรียกชื่อกรรมการกลางนี้ว่า “คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน” และให้เรียกโดยย่อว่า “ก.พ.” โดยคงให้ทำหน้าที่ใหญ่ ๆ ๓ ประการ เช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑ คือ จัดการสอบเพื่อเลือกสรรคนเข้ารับราชการฝ่ายพลเรือนดำเนินการและรักษาการให้เป็นไปตามที่กฎหมายนั้นกำหนดไว้ และจัดการศึกษาของนักเรียนรัฐบาลฝ่ายพลเรือนที่ส่งไปศึกษาในต่างประเทศ

๗. ต่อมาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๙ ได้ขยายให้ ก.พ. มีหน้าที่ดูแลจัดการศึกษาของนักเรียนฝ่ายพลเรือนที่ไปศึกษาในต่างประเทศ รวมทั้งนักเรียนทุนส่วนตัวด้วย โดยไม่จำกัดเพียงดูแลจัดการศึกษาเฉพาะนักเรียนทุนรัฐบาลดังแต่ก่อน ทั้งนี้เพราะ ก.พ. มีเครื่องมือพร้อมที่จะดูแลนักเรียนไทยในต่างประเทศอยู่แล้ว และผู้ปกครองนักเรียนทุนส่วนตัวก็ประสงค์จะให้ ก.พ. ช่วยดูแลนักเรียนของตนด้วย ก.พ. จึงมีหน้าที่ดังที่กล่าวมาข้างต้นจนกระทั่งบัดนี้

ฐานะของ ก.พ.

ในขั้นต้นที่ริเริ่มร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑ นั้น คำริจะให้กรรมการคณะนี้มีฐานะเป็นเพียงกรรมการกลางสำหรับสอบข้าราชการพลเรือน หรือที่เรียกกันในสมัยนั้นว่าเป็นองค์การกลางสำหรับสรรหาคนมารับราชการ (*central recruiting*

10. *Ibid.*, หน้า ๒๓๘-๒๔๐

11. *Ibid.*, หน้า ๒๔๖

agency) ทำนองเดียวกับ Civil Service Commission ของอังกฤษ ทั้งการคัดเลือกคนให้ทุนส่งไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศเพื่อกลับมารับราชการก็นับว่าอยู่ในกระบวนการสรรหาคนมารับราชการด้วย จึงอยู่ในหน้าที่ของกรรมการกลางนี้ด้วย แต่ต่อมาได้ขยายให้กรรมการคณะนี้ควบคุมดูแลรักษาการให้การดำเนินการเกี่ยวกับข้าราชการเป็นไปตามที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนนี้เป็นส่วนรวมอีกหลายอย่าง รวมทั้งออกกฎและระเบียบวางมาตรฐานในการบริหารงานบุคคลด้วย ฐานะของกรรมการกลางนี้จึงเปลี่ยนมาเป็นองค์การกลางบริหารงานบุคคลในราชการพลเรือน (central personnel agency) ทำนองเดียวกับ Civil Service Commission ของสหรัฐอเมริกา และหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ แล้วกฎหมายกำหนดให้ ก.พ. ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน กับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ฐานะของ ก.พ. จึงอยู่ในลักษณะเป็นกรรมการที่ปรึกษาของหัวหน้าฝ่ายบริหารในการบริหารงานบุคคลในราชการพลเรือนอีกด้วย

องค์ประกอบของ ก.พ.

ปรากฏตามข้อปรึกษาในการประชุมกรรมการกลางสำหรับรักษาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนครั้งที่ ๑ ว่า¹²

“๔ ว่าด้วยรูปที่จะประกอบคณะกรรมการนั้น (Constitution of the Commission)

เมื่อนำที่ของกรรมการมีลักษณะเป็น ๒ ประการดังนี้ คณะกรรมการนี้ควรประกอบด้วยกรรมการเป็น ๒ จำพวก คือ (๑) จำพวกที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง เช่น เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ มีหน้าที่รักษาราชการให้ดำเนินไปตามบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงินแผ่นดิน (ข) เสนาบดีกระทรวงธรรมการ มีหน้าที่ในการสอบวิชาผู้ที่เข้ารับราชการพลเรือน แล กำกับการศึกษาของนักเรียนหลวงในเมืองต่างประเทศ (ค) เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ มีหน้าที่ดูแลความสุขทุกข์ของนักเรียนหลวงในเมืองต่างประเทศ แล เป็นเจ้าตำราในระเบียบข้าราชการของเมืองต่างประเทศ ศึกษา แล เที่ยบเคียงระเบียบนั้นๆ เลือกสรรนำมาประกอบดำริที่จะดัดแปลงระเบียบข้าราชการพลเรือน น้อมเข้าหาแบบแผนที่ดียิ่งขึ้นเป็นลำดับ (๒) กรรมการอีกจำพวกหนึ่ง คือผู้ที่มีได้มีตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าทีนั้น ควรเป็นกรรมการสามัญที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมตั้งขึ้นสำหรับปรึกษา แล ปฏิบัติหน้าที่ที่กรรมการทั้งคณะพึงทำ”

12 Ibid., หน้า ๒๔๑

องค์ประกอบของกรรมการกลางนั้นในตอนนั้นจึงเป็นลักษณะประกอบด้วยกรรมการ โดยตำแหน่ง ได้แก่ผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ของกรรมการกลาง และ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับเป็นที่ปรึกษาและร่วมดำเนินงาน แต่หลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นต้นมา องค์ประกอบของ ก.พ. ก็เปลี่ยนไปเป็นประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งองค์ประกอบของ ก.พ. ในตอนนั้นจึงมีลักษณะประกอบด้วย หัวหน้าฝ่ายบริหารและผู้ทรงคุณวุฒิที่จะให้คำปรึกษาและบริหารงานบุคคลโดยเป็นกลางและยุติธรรม

“ข้าราชการพลเรือน”

ก่อนใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑ ฐานะของข้าราชการพลเรือน ก้ำกึ่งอยู่ระหว่าง “ข้าแผ่นดิน” ซึ่งมีหน้าที่รับใช้ราชการ (โดยบังคับ) กับ “ลูกจ้าง” ซึ่งมีสิทธิที่จะได้รับค่าตอบแทนแรงงานและที่จะเลือกสมัครเข้าทำงานหรือลาออกได้ (ตามความสมัครใจ) แต่เมื่อใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑ แล้วฐานะของข้าราชการพลเรือนก็เปลี่ยนไปเป็นลูกจ้างของทางราชการโดยนิตินัยคงหลักฐานอ้างอิงต่อไปนี้

“การร่างระเบียบข้าราชการพลเรือนนี้ อาศัยการตั้งหลักกำหนดฐานะของข้าราชการพลเรือนเป็นหัวใจ ตามระเบียบราชการที่ดำเนินมาแล้วก็ดี หก้าที่พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพได้ทรงรวบรวมขึ้นก็ดี พิจารณาที่ฐานะของข้าราชการพลเรือนนั้น กว้างขวางอยู่ในระหว่างเป็นข้าแผ่นดินที่ท้าวใช้กับลูกจ้างที่ได้รับเงินเดือน แล เบี้ยบำนาญเป็นการตอบแทนงานการ”

(ดูรายงานการประชุมกรรมการพิจารณาระเบียบข้าราชการพลเรือน ครั้งที่ ๓ วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๔๗๐)¹³

“กรมพระจันทบุรีนฤนาถบังคมทูลว่า ตามพระราชบัญญัตินี้ได้เปลี่ยนฐานะข้าราชการเป็นลูกจ้าง.....”

(ดูรายงานเสนาศึกษา ที่ ๓๑/๒๔๗๐ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๔๗๐)¹⁴

13 Ibid., หน้า ๑๘๒

14 Ibid., หน้า ๒๒๑

“พระราชบัญญัตินี้ มีลักษณะเป็นสัญญาระหว่างรัฐบาลผู้เป็นนายจ้างกับข้าราชการผู้
ลูกจ้าง”

(รายงานการประชุมกรรมการรักษาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนครั้งที่ ๕ วันที่ ๔ กันยายน ๒๔๗๑)¹⁵

ความหมายของคำว่า “ข้าราชการพลเรือน” นั้น เมื่อสมเด็จพระ (กรมพระยา) ดำรงราชานุภาพ ทรงบันทึกวางเค้าโครงระเบียบข้าราชการพลเรือน ให้หมายถึงผู้ที่ทำงาน ในกระทรวงทบวงกรมแผ่นดินฝ่ายพลเรือนทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นผู้ทำงานประจำหรือชั่วคราว หรือแม้จ้างใช้แต่เพียงแรงงานชั่วคราวก็เป็นผู้เป็นข้าราชการพลเรือนด้วย และเมื่อตราเป็น พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑ ก็ยังคงถือหลักตามเค้าโครงเดิมอยู่ และให้รวมข้าราชการฝ่ายพลเรือนในกระทรวงการทหารเข้าอยู่ในความหมายของคำว่า “ข้าราชการพลเรือน” ซึ่งอยู่ในบังคับพระราชบัญญัตินี้ด้วย ยกเว้นแต่ข้าราชการฝ่ายตุลาการเท่านั้นที่ไม่ให้อยู่ในบังคับพระราชบัญญัตินี้.

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๖ ให้ความหมายของ ข้าราชการพลเรือนไว้ว่า หมายถึง “บุคคลที่เป็นพนักงานรัฐบาล โดยได้รับแต่งตั้งให้ทำการ งานของรัฐในกระทรวงทบวงกรมฝ่ายพลเรือนทุกแห่ง เว้นแต่ข้าราชการฝ่ายตุลาการ” มา ก่อนนี้ข้าราชการพลเรือนในบังคับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนไม่รวมถึงข้าราชการ ฝ่ายพลเรือนในกระทรวงฝ่ายทหาร ส่วนฐานะและความหมายอื่น ๆ ยังคงเดิม

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๘๕ ให้ความหมายของ ข้าราชการพลเรือนไว้ว่า หมายถึง “บุคคลที่เป็นพนักงานรัฐบาลซึ่งรับราชการโดยได้รับเงิน เดือนจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือนในกระทรวงทบวงกรมฝ่ายพลเรือนทุกแห่ง เว้นแต่ ข้าราชการฝ่ายตุลาการ” จากความหมายอันนี้ คำว่า “ข้าราชการพลเรือน” จึงไม่รวมถึงผู้ที่ ทางราชการจ้างโดยเงินงบประมาณประเภทค่าใช้สอย ตั้งแต่นั้นมาจึงเกิดมีข้าราชการประเภท ลูกจ้างขึ้นโดยไม่อยู่ในบังคับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ส่วนฐานะของข้าราชการ พลเรือนก็ยังคงเดิมไม่เปลี่ยนแปลง.

“ข้าราชการพลเรือนสามัญ, ข้าราชการพลเรือนวิสามัญ”

ที่มาและความหมายของ “ข้าราชการพลเรือนสามัญ” และ “ข้าราชการพลเรือนวิสามัญ” ปรากฏดังนี้

๑. เมื่อเริ่มวางเค้าโครงเพื่อร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑ นั้น สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ (กรมพระยา) ดำรงราชานุภาพ ได้ทรงทำบันทึกวางเค้าโครง แบ่งประเภทข้าราชการออกดังนี้¹⁶

“ผู้ซึ่งมีตำแหน่งรับราชการพลเรือนนั้น ต่อไปควรกำหนดเป็นสามประเภทคือ ข้าราชการพลเรือนสามัญ (Ordinary member of the civil service) ประเภท ๑ ข้าราชการพลเรือนวิสามัญ (Extraordinary member of the civil service) ประเภท ๑ แล พนักงาน (Government employee) ประเภท ๑ ผิดกันดังกล่าวต่อไปนี้

ก. ข้าราชการพลเรือนสามัญนั้น เป็นคนในบังคับสยามซึ่งรัฐบาลเลือกสรรตามข้อบังคับ มีสอบวิชาความรู้เป็นต้น แล้วตั้งไว้ในตำแหน่งราชการตามระเบียบ เริ่มต้นแต่ชั้นต่ำแล้วเลื่อนยศบันดาศักดิ์รับผลประโยชน์เพิ่มขึ้นไปเป็นอันดับโดยฐานะที่เป็นผู้อยู่รับราชการจนตลอดอายุขัย แล ให้ได้รับบำเหน็จบำนาญในเวลาไม่สามารถจะทำราชการได้ต่อไป

ข. ข้าราชการพลเรือนประเภทวิสามัญนั้น จะเป็นคนในบังคับต่างประเทศก็ได้ หรือในบังคับสยามก็ได้ สุดแต่รัฐบาลเห็นว่ามีความพิเศษบางอย่างอันจะทำการเฉพาะอย่างนั้นให้เป็นประโยชน์แก่ราชการได้ จึงรับหรือเรียกมาทำราชการ แล ยอมให้มีศักดิ์เป็นข้าราชการพลเรือนแต่ให้มีสิทธิ แล รับผลประโยชน์เพียงขนาด แล กำหนดเวลาที่สัญญากับบุคคลผู้นั้น หรือตามระเบียบอีกประเภทหนึ่งต่างหาก

ค. พนักงาน นั้น คือบุคคลในบังคับสยามก็ได้ หรือในบังคับต่างประเทศก็ได้ ซึ่งรัฐบาลรับหรือเรียกมาเข้าทำราชการ อันใช้แต่เพียงแรงงาน หรือเฉพาะเวลาเฉพาะการ ไม่ต้องรอบรู้วิชาการเช่นกำหนดไว้สำหรับข้าราชการพลเรือนจำพวกพนักงานมีสิทธิ แล ได้รับผลประโยชน์เพียงเท่าที่สัญญาเฉพาะตัว หรือข้อบังคับสำหรับจ้างแรงงาน”

จากเค้าโครงดังกล่าวข้างต้น พอจะเข้าใจได้ว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญนั้น คงเกี่ยวกับข้าราชการพลเรือนวิสามัญ ที่ทรง ฐานะ วุฒิ และ สิทธิ กล่าวคือ

16 Ibid., หน้า ๔-๖

ฐานะ ข้าราชการพลเรือนสามัญมีฐานะเป็นข้าราชการประจำบรรจุจากชั้นต่ำแล้วเลื่อนฐานะสูงขึ้นไปได้ตาม career และแต่งตั้งสับเปลี่ยนกันได้ทั่วไป ส่วนข้าราชการพลเรือนวิสามัญมีฐานะจำกัดตามเงื่อนไขในสัญญาหรือระเบียบ ซึ่งอาจจำกัดเวลาจ้างหรือจำกัดหน้าที่ให้ทำได้เฉพาะอย่างจะแต่งตั้งโยกย้ายไปดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่อย่างอื่นไม่ได้ ความก้าวหน้าของข้าราชการพลเรือนวิสามัญจึงอยู่ในวงจำกัด ไม่กว้างขวางเหมือนข้าราชการพลเรือนสามัญ

วุฒิ ข้าราชการพลเรือนสามัญ กำหนดวุฒิให้มีความรอบรู้กว้างขวางที่พอจะแต่งตั้งโยกย้ายสับเปลี่ยนกันได้ทั่วไปและพอที่จะพัฒนาให้เลื่อนฐานะต่อไปได้ตามลำดับ ข้าราชการประเภทนี้ กรมพระจันทบุรีนฤนาถ ทรงรับสั่งว่า “ต้องเลือกพันมารับราชการโดย *general* เพราะต้องการ *general knowledge, critical intelligence, initiation and decision* ไม่ใช่ความรู้เฉพาะอย่าง”

(ดูรายงานประชุมกรรมการรักษาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ครั้งที่ ๑๑ วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๔๗๑)¹⁷

ส่วนข้าราชการพลเรือนวิสามัญ นั้น ต้องการวุฒิเพียงมีความรู้พิเศษบางอย่าง ซึ่งพอจะให้ทำหน้าที่เฉพาะการอย่างนั้นได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าจะทำหน้าที่อื่นได้หรือไม่ และไม่ต้องคำนึงถึงการพัฒนาตัวคนและการเลื่อนฐานะในอนาคต จึงไม่ต้องสอบความรู้ทั่วไปเหมือนข้าราชการพลเรือนสามัญ

สิทธิ ข้าราชการพลเรือนสามัญ มีสิทธิตามฐานะข้าราชการประจำที่จะอยู่รับราชการศึกษาทางราชการให้หลักประกันความมั่นคง หากออกจากราชการโดยไม่มีความคิด ก็จะได้รับบำเหน็จบำนาญเลี้ยงชีพต่อไป ส่วนข้าราชการพลเรือนวิสามัญนั้นมีสิทธิและได้รับประโยชน์จำกัดตามสัญญาหรือระเบียบที่ใช้สำหรับข้าราชการประเภทนี้

๒. ก่อนมาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๖ ได้เปลี่ยนความหมายของคำว่า “ข้าราชการพลเรือนวิสามัญ” ไปเล็กน้อยว่าเป็น “ผู้ซึ่งรัฐบาลจ้างรับราชการ” ซึ่งคงหมายถึงไม่มีความมั่นคงถาวร ต่างกับข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งเป็น “ผู้ซึ่งรับราชการในตำแหน่งประจำ” มีความมั่นคง แต่ถึงกระนั้นก็ไม่ทำให้ฐานะ วุฒิ และ ภูมิ ของข้าราชการพลเรือนวิสามัญต่างไปจากหลักเดิมในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑

17 Ibid., หน้า ๔๘๘

๓. ท่อมมาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๘๕ ได้เปลี่ยนความหมายของคำว่า “ข้าราชการพลเรือนวิสามัญ” ไปอีกว่าเป็น “ผู้ซึ่งรับราชการโดยได้รับเงินเดือนในอัตราวิสามัญ” ต่างกับ “ข้าราชการพลเรือนสามัญ” ตรงที่ข้าราชการพลเรือนสามัญรับเงินเดือนในอัตราสามัญ ความแตกต่างระหว่างข้าราชการพลเรือนสามัญและข้าราชการพลเรือนวิสามัญในตอนนั้นจึงเปลี่ยนไปจากเดิมซึ่งต่างกันตรงลักษณะที่ “ประจำ” กับ “ไม่ประจำ” เป็นต่างกันตรงที่ “รับเงินเดือนในอัตราสามัญ” กับ “รับเงินเดือนในอัตราวิสามัญ” มาตอนนั้นข้าราชการพลเรือนสามัญกับข้าราชการพลเรือนวิสามัญบางรายมีลักษณะเหมือนกัน ทำหน้าที่เหมือนกันและปนกันจนหาเหตุผลเกือบไม่ได้ว่าทำไมจึงต้องแยกเป็น ๒ ประเภทเช่นนั้น

“ขั้น, อัตราเงินเดือน, ตำแหน่ง”

ขั้น อัตราเงินเดือน และ ตำแหน่ง ๓ อย่างนี้มีความสัมพันธ์กันมาก ดังจะเห็นได้จากที่มาดังนี้

กรมพระจันทบุรีนฤนาถ นายกรรมการพิจารณาระเบียบข้าราชการพลเรือนได้ทรงอธิบายไว้ในการประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนว่า

“ขั้นยศ ในร่างระเบียบข้าราชการพลเรือนนี้ เป็น เครื่องหมายความสามารถ หรือเป็นราคาของข้าราชการพลเรือนที่นับโดยทางความสามารถ ส่วนราคานั้นนับด้วยจำนวนเงินนั้น ย่อมปรากฏอีกทางหนึ่งคือในอัตราเงินเดือนซึ่งได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตไว้ให้กระทรวงพระคลังมหาสมบัติจ่ายพระราชทานข้าราชการตามลำดับขั้นยศ....

ตำแหน่ง นั้น ได้แก่ราคาของกองงาน แล ความรับผิดชอบที่บรรจุในหน้าที่ของข้าราชการคนหนึ่ง ๆ จำนวนตำแหน่งในกระทรวงหนึ่ง ๆ จะมีกี่ตำแหน่ง ๆ ใดบ้าง แล้วแต่จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้ากระทรวง แล เสนาบดี กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ปฎักษาหาฤาภัยกับสภาการคลังกำหนดลง แลกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต ตั้งไว้ประจำงานที่กระทรวงนั้น ๆ ต้องกระทำ

การเทียบยศ เงินเดือน แล ตำแหน่ง จึงเป็นการติดต่อกัน โดยลำดับว่า ตำแหน่งว่าง ก็พึงหาข้าราชการมาบรรจุให้สมควรแก่ราคาของกองงาน แล ความรับผิดชอบ คือคนที่เข้ารับตำแหน่ง

จะควรมีอัตราเงินเดือนเพียงเท่าไร อัตราเงินเดือนที่กำหนดว่า สมควรกับตำแหน่งนั้น ก็ย่อมบังถึงยศของผู้ที่จะเข้ารับราชการในตำแหน่งนั้นด้วย”

(ดูรายงานการประชุมกรรมการพิจารณาระเบียบข้าราชการพลเรือน ครั้งที่ ๓ วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๔๗๐)¹⁸

มีพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ในการประชุมเสนาบดีสภาว่า

“ส่วนเรื่องยศที่กรมพระจันทบุรี ๗ กราบบังคับทูลว่าเป็นราคาของความสามารถ แต่บรรดาศักดิ์เป็น *honour* นั้น ทรงพระราชดำริเห็นชอบด้วยว่าตำแหน่งกับยศนั้นควรไปด้วยกัน ควรถือเป็นหลักว่าไม่ให้เลื่อนยศเกินตำแหน่ง”

(ดูรายงานเสนาบดีสภา ครั้งที่ ๓๑/๒๔๗๐ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๔๗๐)¹⁹

กรมพระจันทบุรีนฤนาถ นายกสภาการคลัง กราบบังคับทูลพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ว่า

“ด้วยอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนที่ถือจ่ายอยู่ตามกระทรวงทบวงการเวลานี้ มีอัตราต่าง ๆ กัน บางที่ตำแหน่งอย่างเดียวกันใช้อัตราจ่ายในที่หนึ่งอย่างหนึ่ง อีกที่หนึ่งอีกอย่างหนึ่ง ยังไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย เนื่องแต่พระบรมราโชบายโปรดเกล้าฯ ให้ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนขึ้น ซึ่งตามความแห่งหนึ่งในพระราชบัญญัตินั้น ระบุถึงการเหี่ยวยศ แล ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งสภาการคลังจะได้กำหนดใช้เป็นครั้งคราว ณ บัดนี้จึงเป็นเวลาอันสมควรที่สภาการคลังจะกำหนดวางระเบียบอัตราเงินเดือนที่ยังลุ่ม ๆ ดอน ๆ อยู่ นั้น ปรับรับเหี่ยวยศ แล ตำแหน่งขึ้นไว้ เพื่อให้ถือใช้เหมือนกันได้ทั่วไป และเพื่อประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนที่จะออกประกาศใช้นั้นด้วย

ข้าพระพุทธเจ้าได้รับใส่เกล้าฯ รวบรวมอัตราเงินเดือนที่เป็นอยู่จริงเวลานี้เหี่ยบเคียงกับอัตราที่กระทรวงพระคลังฯ ได้กำหนดไว้ แล ใช้อยู่ในที่ต่าง ๆ ทั้งอัตราอย่างสูง แล อย่างต่ำมาประมวลร่างขึ้นเป็นกำหนดอัตราสากล ลดให้มีอัตราต่น้อยอย่างพอให้เหี่ยบกกันได้กับยศ แล ตำแหน่งกลาง ๆ ถือว่าเป็นประเพณีนิยมใช้อยู่เวลานี้ เพื่อให้เป็นหน้าที่ของสภาการคลังประกาศกำหนดให้กระทรวง

18 Ibid., หน้า ๑๕๖-๑๕๗

19 Ibid., หน้า ๒๑๕

ณวงการทั้งหลายถือใช้เป็นระเบียบอันเดียวกันได้ทั่วกัน....ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้สภาการคลังประกาศใช้เป็นทำเนียบระเบียบอัตราเงินเดือนเทียบยศ แล ตำแหน่ง เพื่อกระทรวงณวงการทั้งหลายจะได้ถือใช้เป็นอัตรากลางตั้งแต่นั้นสืบไป....”

(คู่มือสภาการคลังที่ ๔๕/๗๑ ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๔๗๑)²⁰

จากหลักฐานอ้างอิงที่ยกมากล่าวข้างต้นนี้ ทำให้มองเห็นสิ่ง ๓ สิ่งที่มีสัมพันธ์กันอยู่ในระบบการบริหารงานบุคคลในราชการพลเรือนของไทยในสมัยนั้น ได้แก่

๑. **ชั้นยศของข้าราชการ** เป็นเครื่องบอกราคาของความสามารถหรือคุณวุฒิของข้าราชการแต่ละคน เป็นเครื่องวัดว่าคนนั้นจะสามารถทำงานในตำแหน่งใด ระดับใดได้บ้าง และควรจะได้รับเงินเดือนในอัตราเท่าใด

๒. **ตำแหน่ง** เป็นเครื่องบอกหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะมอบให้ข้าราชการคนหนึ่ง ๆ ทำ ทั้งเป็นเครื่องบอกราคาของงานด้วยว่าควรจะได้รับเงินเดือนให้ผู้ที่ทำหน้าที่นั้นในอัตราเท่าใด

๓. **อัตราเงินเดือน** เป็นกำหนดวงเงินที่จะพึงจ่ายให้แก่ข้าราชการ เพื่อเป็นค่าแรงงานตามสมควรแก่ชั้นยศและตำแหน่ง

ในสมัยใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑ นั้น การเทียบตำแหน่งและยศ และการกำหนดอัตราเงินเดือน ขึ้นสูง สำหรับแต่ละตำแหน่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาการคลัง รวมทั้งการกำหนด จำนวนตำแหน่ง หรืออัตรากำลั้งที่จะพึงมีในแต่ละส่วนราชการด้วย ต่อมาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๖ ได้เลิกชั้นยศข้าราชการโดยให้ข้าราชการรับเงินเดือนตามตำแหน่งและให้ ก.พ. เป็นผู้กำหนดอัตราเงินเดือน ขึ้นต่ำ และ ขึ้นสูง ของตำแหน่งต่าง ๆ แล้วตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ต่อมาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๙ ให้ ก.พ. กำหนดจำนวนแห่งอัตราเงินเดือนของกรมต่าง ๆ ภายในวงเงินงบประมาณที่ได้รับมาเป็นเงินก้อน โดยกระจายเป็นอัตราๆ อัตราเงินเดือนตอนนี้ จัดเป็นอัตราสากล คือ เป็นอัตราเงินเดือนประจำตัวคน เป็นอัตราที่หมุนเวียนเปลี่ยนกันได้ ไม่ใช่เป็นอัตราประจำตำแหน่งดังแต่ก่อน

20 Ibid., หน้า ๓๓๗-๓๓๘

แต่อย่างไรก็ตาม การกำหนดจำนวนอัตราเงินเดือนก็ย่อมบังคับจำนวนตำแหน่งไปในตัวด้วย ส่วนข้าราชการผู้ใดจะควรได้รับเงินเดือนเท่าใดนั้น ให้เป็นไปตามขั้นของข้าราชการ ซึ่งได้กำหนดให้มีขั้นอีกครั้งหนึ่ง 'ขั้น' ในสมัยนี้ ก็มีลักษณะไม่แตกต่างกับขั้นยศในสมัยก่อนมากนัก เพียงแต่ไม่ได้แบ่งเทียบกับทหารเท่านั้น ส่วนความหมายและความประสงค์ก็คงให้เป็นเครื่องบอกราคาของความสามารถหรือคุณวุฒิของข้าราชการแต่ละคน เป็นเครื่องวัดว่าคนนั้นจะสามารถทำงานในตำแหน่งใด ระดับใดได้บ้าง และควรจะได้รับเงินเดือนในอัตราเท่าใด เช่นเดิม ต่อมาเมื่อใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๕ ได้เปลี่ยนวิธีการตั้งงบประมาณเงินเดือน จากที่เคยตั้งเป็นเงินก้อนเพื่อให้ ก.พ. กระจายเป็นอัตรามาเป็น **ตั้งงบประมาณเป็นรายอัตรา**เลย ในตอนนั้น ก.พ. จึงไม่มีหน้าที่กำหนดจำนวนแห่งอัตราเงินเดือนหรือจำนวนตำแหน่งในราชการพลเรือนและไม่มีหน้าที่กำหนดอัตราเงินเดือน **ขั้นสูง** สำหรับตำแหน่งต่างๆ แต่อย่างใด ต่อมาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ได้บัญญัติให้ ก.พ. มีหน้าที่พิจารณากำหนดอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งต่างๆ ว่าควรได้รับเงินเดือนในขั้นและอันดับใด กับให้มีหน้าที่กำหนดให้มีตำแหน่งผู้อำนวยการ กอง รองอธิบดี รองปลัดทบวง รองปลัดกระทรวง และตำแหน่งที่มีกฎ ก.พ. เทียบเท่ากับตำแหน่งดังกล่าวนี้ในกระทรวงทบวงกรมต่างๆ ด้วย

คำว่า 'ตำแหน่ง' นี้ ไม่ได้หมายความถึงชื่อของตำแหน่ง แต่หมายถึงหน้าที่การงานที่จะมอบให้ข้าราชการคนหนึ่งๆ ทำ เช่น ตำแหน่งรองอธิบดี ในกรมหนึ่งอาจมี ๑ ตำแหน่ง ๒ ตำแหน่ง หรือ ๓ ตำแหน่งก็ได้แล้วแต่จะแบ่งหน้าที่การงานมอบให้รองอธิบดีทำกี่คน ไม่ใช้รองอธิบดีในราชการพลเรือนทั้งหมด เป็น ๑ ตำแหน่ง ทั้งนี้จะเห็นได้ชัดตามที่กรมพระจันทบุรีนฤนาถ ทรงอธิบายว่า "ตำแหน่งนั้นได้แก่ราคาของกองงานและความรับผิดชอบที่บรรจุในหน้าที่ของข้าราชการคนหนึ่งๆ" (ตรงกับ ความหมายในระบบข้าราชการพลเรือนของสหรัฐอเมริกา ซึ่งปรากฏตาม Classification Act of 1949 ว่า "position" means the work, consisting of the duties and responsibilities, assignable to an officer or employee) ฉะนั้น แม้จะมีชื่อตำแหน่งใดอยู่ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือในกฎ ก.พ. แล้ว เมื่อจะมีตำแหน่งที่มีชื่ออย่างนั้นขึ้นในกรมใด กี่ตำแหน่ง หรือมีตำแหน่งอย่างนั้นอยู่ในกรมใดบ้างแล้ว และกรมนั้นจะมีตำแหน่งที่มีชื่ออย่างเดียวกันนั้นเพิ่มจำนวนขึ้นอีกกี่ตำแหน่ง จะต้องขอให้ ก.พ. กำหนดให้มีหรือกำหนดขั้นและอันดับเงินเดือนตามกรณีที่ถูกกฎหมายบัญญัติไว้เสียก่อนทุก

ครั้ง เช่น กรม ก. มีตำแหน่งรองอธิบดีอยู่แล้ว ๑ ตำแหน่ง ถ้าจะมีรองอธิบดีเพิ่มขึ้นอีก ๑ ตำแหน่ง ก็จะต้องขอให้ ก.พ. พิจารณากำหนดให้มีตำแหน่งที่เพิ่มขึ้นนี้เสียก่อน โดยแม้จะมีตำแหน่งชื่อน้อยอยู่ตำแหน่งหนึ่งแล้วและได้รับงบประมาณอัตราเงินเดือนขั้นพิเศษเพิ่มขึ้นมาสำหรับเพิ่มจำนวนตำแหน่งที่มีชื่ออย่างเดียวกันนี้อีกก็ต้องขอให้ ก.พ. พิจารณากำหนดก่อน จึงจะตั้งเพิ่มได้

“ทดลองให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ”

ในการร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑ สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต ทรงพระดำริว่า

“ควรมี *probation period* สำหรับข้าราชการพลเรือน และควรลงไว้ในพระราชบัญญัตินี้ *probation* ทรงหมายความว่าผู้ที่เพิ่งเข้ามาเป็นข้าราชการพลเรือนนั้น ให้ทำการฝึกหัดไปก่อนเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๖ เดือน แต่ไม่เกิน ๑ ปี หรือจะให้เวลาเท่าใดก็ได้แล้วแต่เราจะตกลง เมื่อถึงระวางกำหนดเวลาแล้ว ถ้าผู้นั้นมีความประพฤติดี และ มีความสามารถ จึงจะให้เข้ารับตำแหน่งนั้นๆ ได้ การที่มีเวลาฝึกหัดเช่นนี้ เพื่อบังคับไม่ให้บรรจุนที่ที่ไม่มีความสามารถเข้าในตำแหน่งทันที ซึ่งเมื่อได้เข้าตำแหน่งแล้ว การให้ออกเป็นการกระทำได้ยาก”

(ดูรายงานการประชุมกรรมการรักษาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนครั้งที่ ๘ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๔๗๑)²¹

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑ จึงมีกำหนดให้ผู้เริ่มเข้าเป็นข้าราชการพลเรือน ต้องทำการฝึกหัดไปก่อน เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๖ เดือน และไม่เกิน ๑ ปี โดยได้รับเงินเดือนต่ำกว่าขั้นต่ำของตำแหน่ง จนกว่าจะพ้นเวลาฝึกหัด และจนกว่าเจ้ากระทรวงเห็นว่าผู้นั้นมีความประพฤติและความสามารถควรแก้ตำแหน่ง

วิธีการดังกล่าวนี้ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑ และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๒ เรียกว่า **รังตำแหน่ง** และ

²¹ *Ibid.*, หน้า ๓๘๕

กำหนดเวลาไม่น้อยกว่า ๓ เดือน ไม่เกิน ๑ ปี พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๔๗ เรียกว่า ทดลองให้ปฏิบัติราชการ และกำหนดเวลาไม่น้อยกว่า ๖ เดือน ไม่เกิน ๑ ปี

**“ทุพพลภาพ, ไร้ความสามารถ, จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
บกพร่องในศีลธรรมอันดี”**

คำว่า “ทุพพลภาพ” “ไร้ความสามารถ” และ “จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ” และ “ศีลธรรมอันดี” มีที่มาจากนี้

๑. ก่อนร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๑ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (กรมพระยา) ดำรงราชานุภาพ ทรงบันทึกหลักการกำหนดคุณสมบัติของข้าราชการไว้ข้อหนึ่งว่า

“ร่างกายไม่ทุพพลภาพ และไม่เสียชื่อเสียง”

(ฉบับที่ ๓ เรื่องระเบียบข้าราชการพลเรือน)²²

๒. ต่อมากรรมการพิจารณาระเบียบข้าราชการพลเรือน เห็นว่าความข้อนี้ ก็น่าจะมีความลึกกว่าความต้องการ จึงให้แก้เป็น

“ร่างกายบริบูรณ์ไม่ทุพพลภาพ และไม่เคยถูกล้อออกจากทบวงการใด ๆ เคยเสียชื่อเสียง เพราะมีความผิดโดยบกพร่องในศีลธรรม”

(ดูรายงานการประชุมกรรมการพิจารณาระเบียบข้าราชการพลเรือน ครั้งที่ ๓ วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๓๐)²³

๓. ในการประชุมกรรมการพิจารณาระเบียบข้าราชการพลเรือน ครั้งต่อมาได้มีการอภิปรายว่าความที่แก้ไขใหม่นั้นยังไม่แจ่มแจ้ง เติมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (กรมพระยา) ดำรงฯ ได้ทรงใช้คำว่า “ไม่เสียชื่อเสียง” จึงได้ปรึกษากันว่าจะแก้เป็น “ไม่เคยเสียชื่อเสียง เพราะบกพร่องในศีลธรรม” จะสมควรหรือไม่ ที่ประชุมเห็นว่าถ้ากล่าวเพียงว่า “เสียชื่อเสียง เพราะบกพร่องในศีลธรรม” ก็ย่อมส่งไปถึง การที่เป็นคนต้องโทษหรือล้มละลาย เพราะ

22 Ibid., หน้า ๖

23 Ibid., หน้า ๑๕๓

กระทำทุจริต หรือถูกไล่ เพราะประพฤติไม่ดีอยู่แล้ว ยังซ้ำกินความไปถึงทิศสุรายี่นค้วย จึงตกลงให้ร่างความตอนนี้อย่างเท่านี้ และให้แก้คำว่า “ศีลสมาจาร” เป็น “ศีลธรรมอันดี” คือ Good Morals ความในข้อนี้จึงเป็นดังนี้

“ร่างกายไม่ทุพพลภาพ และไม่เคยเสียชื่อเสียง เพราะบกพร่องในศีลธรรมอันดี”

(รายงานการประชุมกรรมการพิจารณาระเบียบข้าราชการพลเรือน ครั้งที่ ๔ วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๔๗๐)²⁴

๔. ต่อมา ในการประชุมกรรมการกลางสำหรับรักษาระเบียบข้าราชการพลเรือน พิจารณาเห็นว่า คำว่า “ไม่เคยเสียชื่อเสียงเพราะบกพร่องในศีลธรรมอันดี” นั้น บกพร่องไป เพราะถ้าอ่านติดต่อกันเป็นประโยคเดียวย่อมหมายความว่าต้องบกพร่องในศีลธรรมจึงจะนับว่าเสียชื่อเสียงถึงกับจะรับราชการไม่ได้ ไม่คลุมถึงกรณีเสียชื่อเสียงโดยไม่บกพร่องในศีลธรรมด้วย

(รายงานการประชุมกรรมการกลางสำหรับรักษาระเบียบข้าราชการพลเรือน ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๔๗๐)²⁵

หลังจากนั้นได้มีการปรึกษากับกรมร่างกฎหมาย แก่ความตอนนี้อย่างใหม่ เป็น “ไม่เป็นผู้มีกายพิการจนถึงทำให้ไม่สมควรจะรับราชการ หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือตั้งอยู่ในฐานะไม่เป็นที่นับถือของประชุมชน หรือเป็นผู้มีสันดานหรือธรรมะอันชั่ว”

๕. ต่อมาในการประชุมกรรมการกลางสำหรับรักษาระเบียบข้าราชการพลเรือน นายกรรมการปรารภว่าไม่ชอบคำว่า “จนถึงทำให้ไม่สมควรจะรับราชการ” พระยามโนปกรณ วอธิบายว่าการที่ได้ใส่ไว้เช่นนั้นก็เพราะว่า คนที่นิ้วก้อยค้วนนิ้วหนึ่งก็เป็นจำพวกที่นับว่าเป็นผู้มีกายพิการ แต่เขาอาจเป็นผู้สามารถในทางราชการก็ได้ ที่ประชุมอภิปรายกันแล้วตกลงให้ตัดคำว่า “จนถึงทำให้ไม่สมควรจะรับราชการ” ออก และเพิ่มคำว่า “ทุพพลภาพ” ต่อท้าย คำว่า “มีกายพิการ” เพื่อแสดงว่าพิการถึงไม่มีกำลังทำงานได้ และเพื่อให้ความข้อนี้ใช้แก่คนล้มละลาย เมาส์รา ทิศยาฝืนค้วย จึงตกลงเปลี่ยนข้อนี้ทั้งข้อเป็น

“ไม่เป็นผู้มีกายพิการทุพพลภาพ หญา จิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ หญา ตั้งอยู่ในฐานะไม่เป็นที่นับถือของประชุมชน หญา เป็นผู้มสันดานหรือธรรมะอันชั่ว”

24 Ibid., หน้า ๒๐๑

25 Ibid., หน้า ๒๕๒

แต่ต่อมาที่ประชุมเห็นว่า คำว่า “ธรรมะอันชั่ว” พังแปลกอยู่ เพราะคำว่า “ธรรมะ” ย่อมเข้าใจกันว่าเป็นของดีเสมอ จึงตกลงให้แก้เข้าหาคำเดิมว่า “ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี” และแก้คำว่า “ประชุมชน” เป็น “คนทั่วไป” กับเติมคำว่า “ตั้ง” ไว้หน้าคำว่าอยู่ “ในฐานะ”

(รายงานการประชุมกรรมการกลางสำหรับพิจารณาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ครั้งที่ ๔ วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๔๗๐)²⁶

๖. ต่อมาในที่ประชุมเสนาบดีสภา ให้แก้คำว่า “ตั้งอยู่ในฐานะไม่เป็นที่นับถือของคนทั่วไป” เป็น “คนมีหนี้สินล้นพ้นตัว” และอธิบายว่า คำว่า “สินล้นพ้นตัว” นั้น ไม่จำเป็นต้องล้มละลาย

(รายงานเสนาบดีสภาที่ ๓๘/๒๔๗๐ วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๔๗๐)²⁷

๗. ในการประชุมเสนาบดีสภาต่อมา กรมหลวงกำแพงเพชรฯ เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์ทูตตามกรมพระจันทบุรีฯ ว่า คำว่า “ทุพพลภาพ” หมายความว่าเพียงไร กรมพระนครสวรรค์ฯ รับสั่งว่ากรมหลวงกำแพงเพชรฯ คงทรงหมายความว่า “incapacitated” มีคำว่า “ทุพพลภาพไร้ความสามารถ” อยู่ในประมวลกฎหมาย จะสมควรแก้คำว่า “ไร้ความสามารถ” ลงไปตรงไหนหรือไม่ เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมเห็นสมควรให้แก้ลงไปหลังว่า คำว่า “ทุพพลภาพ” ที่ประชุมตกลงให้แก้ตามนั้น

(รายงานเสนาบดีสภาครั้งที่ ๒๑/๒๔๗๑ วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๔๗๑)²⁸

๘. หลังจากได้ส่งให้กรมร่างกฎหมายแก้ไขถ้อยคำและออกเป็นพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑ แล้ว จึงบัญญัติเรื่องนี้เป็นดังนี้

“ไม่เป็นผู้มีกายพิการทุพพลภาพ ไร้ความสามารถ หรือจิตต์พินเพื่อนไม่สมประกอบ ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี ไม่เป็นคนมีหนี้สินล้นพ้นตัว และไม่เป็นผู้ที่เคยถูกไล่ออกมาแล้วจากทบวงการใด ๆ หากเคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาให้จำคุก เว้นแต่ความผิดฐานลหุโทษ และความผิดอันได้กระทำโดยฐานประมาท”

26 Ibid., หน้า ๒๖๒

27 Ibid., หน้า ๒๘๔

28 Ibid., หน้า ๔๘๐

๔. ต่อมาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๖ มาตรา ๒๐ (๔) ได้แก้ความเกี่ยวกับเรื่อง “กายพิการทุพพลภาพ” โดยตัดคำว่า “พิการ” ออก คงมีความแต่เพียงว่า “ไม่เป็นผู้มีกายทุพพลภาพไร้ความสามารถ หรือจิตพินทุ์ไม่สมประกอบ” และใช้คำนี้ตลอดมาจนกระทั่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ก็ยังใช้คำนี้อยู่

“พักราชการ”

คำว่า “พักราชการ” แปลมาจากคำภาษาอังกฤษว่า suspend ซึ่งมีการโต้เถียงกันมากกว่าควรจะใช้คำอะไรดี ปรากฏหลักฐานดังนี้

“ถ้า ‘ให้พักราชการ’ หมายความว่า suspend แล้ว กรมราชเลขาธิการเคยใช้คำว่า ‘แขวนราชการ’”

(ดูรายงานเสนาศึกษา ท ๒๑/๒๔๗๑ วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๔๗๑)²⁹

“‘ให้พักราชการ’ นั้น แปลเป็น holiday ไป สมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์ฯ ทรงแนะนำว่า ‘พักหน้าที่ราชการ’”

(ดูรายงานการประชุมกรรมการรักษาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ครั้งที่ ๑๑ วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๔๗๑)³⁰

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑ ใช้คำว่า “ให้พักหน้าที่ราชการ” แต่ขณะนั้นพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ใช้คำว่า “พักราชการ”

“เสียนพนักงาน”

เดิมมีคำอยู่ ๒ คำ คือ “เสียน” และ “พนักงาน”

(ดูบันทึกความเห็นของเสนาบดีกระทรวงกลาโหม ส่งถึงราชเลขาธิการตามหนังสือที่ ๗๖/๑๘๘๗๗ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๔๖๘)³¹

29 Ibid., หน้า ๔๘๒

30 Ibid., หน้า ๔๘๓-๔๘๔

31 Ibid., หน้า ๔๘-๖๓

“เสมียน” หมายถึงตำแหน่งที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับ Clerical work เช่น รวบรวมเก็บ เก็บ เก็บ ทำทะเบียน เป็นต้น โดยเป็นลูกมือของ administrative officer

(ดูหนังสือกราบบังคมทูลของกรมพระจันทบุรีนฤนาถ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๔๗๑)³²

“พนักงาน” หมายถึงผู้ที่ทางราชการจ้างมาใช้เพียงแรงงานหรือจ้างมาเฉพาะเวลาหรือเฉพาะการ ซึ่งสมเด็จพระบรม (กรมพระยา) ดำรงราชานุภาพ ผู้ประมวญระเบียบข้าราชการพลเรือนทรงเรียกว่า government employee มีสิทธิและได้รับผลประโยชน์ตามข้อบังคับการจ้างแรงงาน

(ดูบันทึกเรื่องระเบียบข้าราชการพลเรือนของสมเด็จพระดำรงราชานุภาพ ทูลเกล้าฯ ถวายผ่านราชเลขาธิการตามหนังสือลงวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๔๖๘)³³

จากที่มังกกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า เดิมคำว่า “เสมียน” เป็นประเภทของตำแหน่ง ส่วนคำว่า “พนักงาน” เป็นประเภทของข้าราชการ

เมื่อพิจารณาแก้ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๑ ต่อมา ได้มีการอภิปรายกันถึงคำ ๒ คำนี้ ปรากฏตามรายงานการประชุมว่า

“สมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอ เจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์ฯ รับสั่งว่าข้าราชการชั้นเสมียน ยังไม่ได้ลงไว้ในพระราชบัญญัตินี้ นายทรวงอธิบายว่า ชั้นเดิมเมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้ ได้ให้เสมียนเป็นราชบุรุษ แต่ต่อมาได้ยกราชบุรุษขึ้นเทียบนายดาบ เสมียนจึงได้ตกหล่นไป

สมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอ เจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์ฯ รับสั่งต่อไปว่า หมวด ๓ มาตรา ๒๗ ซึ่งว่าด้วย พนักงาน อ่านดูแล้วก็ไม่ผิดกับกุลีเลย ถ้าจะเปลี่ยนแปลงคำเสียใหม่ และเดิม เสมียนไว้ในหมวดนี้ก็จะได้ ที่ประชุมเห็นชอบด้วย”

(ดูรายงานการประชุม กรรมการ รักษาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๔๗๑)³⁴

ด้วยเหตุดังกล่าวนี้จึงได้มีการเอาคำว่า “เสมียน” และ “พนักงาน” มารวมกันเป็น “เสมียนพนักงาน” มีความหมายไปในทางประเภทหรือระดับของ ข้าราชการ (ไม่ใช่

32 Ibid., หน้า ๓๕๒

33 Ibid., หน้า ๕-๖

34 Ibid., หน้า ๓๕๐

ประเภทหรือระดับของ ตำแหน่ง) โดยแบ่งข้าราชการออกเป็นระดับชั้นสัญญาบัตรและชั้นราชบุรุษ ซึ่งต้องสอบแข่งขันเข้ามา กับ ระดับชั้นต่ำ ได้แก่เสมียนพนักงาน ซึ่งเจ้ากระทรวงจ้างได้โดยไม่ต้องสอบแข่งขัน ความหมายในตอนนั้นจึงเพี้ยนไปจากเดิม กล่าวคือ เดิมคำว่า “เสมียน” หมายถึงตำแหน่งหน้าที่ clerical appointments (ตามหนังสือกราบบังคมทูลของกรมพระจันทบุรีนฤนาถ) แต่มาตอนนั้นข้าราชการชั้นราชบุรุษซึ่งก็ทำหน้าที่ clerical work เช่นกัน หาได้อยู่ในความหมายของคำว่า “เสมียนพนักงาน” ไม่

ต่อมาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๖ ใช้คำว่า “เสมียนพนักงาน” เป็นชื่อของตำแหน่ง ในระดับที่ต่ำกว่าประจำแผนก ซึ่งคงจะหมายความว่าตำแหน่งใด ๆ ก็ตามที่เป็นลูกมือของ administrative officer อาจเรียกว่า “เสมียนพนักงาน” ได้ โดยแม้หน้าที่จะเกี่ยวกับหนังสือบ้างไม่เกี่ยวกับหนังสือบ้างก็ตาม อาจเรียกชื่อเป็นกลาง ๆ ว่า “เสมียนพนักงาน” ให้ทำหน้าที่ธุรการทั่วไปได้

“สอบแข่งขัน, คัดเลือก”

การสอบแข่งขัน และ การคัดเลือก เป็นวิธีการในการเลือกสรรคนเพื่อเข้ารับราชการ

ทั้งนี้ มีความหมายแตกต่างกัน ปราฎหลักฐานอ้างอิงดังต่อไปนี้

“มีพระราชดำรัสว่า.....โดยเหตุที่คนต้องการรับราชการนั้นมีมากกว่า ตำแหน่ง จึงต้องมีการสอบไล่แข่งขันชนิด competitive examination ...” (หมายถึงสอบแข่งขัน ใครได้คะแนนดีกว่าได้บรรจุเข้ารับราชการก่อน)

(ดูรายงานเสนาบดีสภา ที่ ๔๐/๒๔๖๘ วันที่ ๕ มกราคม ๒๔๗๘)³⁵

“การรับคนนั้นควรเป็น ๒ ประการ คือ สอบไล่แข่งขันอย่าง ๑ และวิธี nomination อีกอย่าง ๑nomination ให้อำนาจกรรมการสอบสวนอาการของคนที่จะเข้ารับราชการ และให้อนุมัติแล้วจึงรับได้” (หมายถึงให้คัดเลือกโดยไม่ต้องสอบไล่)

(ดูรายงานเสนาบดีสภา ที่ ๓๓/๒๔๗๑ วันที่ ๗ มกราคม ๒๔๗๑)³⁶

35 Ibid., หน้า ๑๔๘

36 Ibid., หน้า ๕๒๓

“กรมพระจันทบุรีฯ รับสั่งว่า...หลักตามร่างนี้ (การสอบแข่งขัน) เป็น วิธี *selection* ไม่ใช่ *education* ”(ทรงแย่งสมเด็จพระตำรงฯ ว่าไม่ควรให้ *proficiency certificate* แก่ผู้สอบแข่งขันได้)

(ดูรายงานเสนอบคิสภา ที่ ๓๘/๒๔๗๐ วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๔๗๐)³⁷

37 *Ibid.*, หน้า ๒๔๖

ฯ ล ฯ

ประวิณ วัฒนกร

รวบรวม

ระบบการบริหารรัฐการด้วยเรดการ์ด

โดย

เจียน ธีระวิทย์

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในช่วงเกือบหนึ่งปีที่ผ่านมา ข้าพเจ้าประเทศที่อึกทัก
ครึกโครมที่สุดเห็นจะเป็นเรื่อง “การปฏิวัติวัฒนธรรมครั้งยิ่งใหญ่
ของชนชั้นกรรมาชีพ” (The Great Proletarian Cultural Revolution)
ในประเทศจีนคอมมิวนิสต์ ประจักษ์พยานที่สนับสนุนคำกล่าวนี้
เห็นได้ชัดจากหน้าหนังสือพิมพ์ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศรวม
ทั้งข่าวทางวิทยุกระจายเสียงภายในและภายนอก พระเอกในเรื่อง
การปฏิวัติวัฒนธรรมของจีนคอมมิวนิสต์ ได้แก่พวก “เรดการ์ด”
(Red Guards) หรือ “ผู้พิทักษ์แดง” พวกนี้ดูเหมือนจะแพร่หลาย
ไม่ได้ดีเท่าพวก “สี่เต่าทอง” จะมีคนคลั่งไคล้ไปปฏิบัติก็แต่
ในประเทศอัลบาเนียและเสรีชนที่เห็นแบบฟอร์มของ “เรดการ์ด”
เป็นของโก้ก็มีแต่บางคนในอังกฤษเท่านั้น ประชาชนในโลกส่วน
มากมองภาพพวก “เรดการ์ด” ด้วยความเกลียดกลัวและระแวง
แต่ไม่ว่ามันจะเป็นเรื่องน่าเกลียดน่ากลัวหรือน่าสนใจก็ตามที ก็ยัง
รู้สึกว่ามีเรื่องเข้าสู่ทางของระบบการบริหารประเทศในขบวนการ
“เรดการ์ด” อยู่อย่างน่าสนใจ คือ เรามาพิจารณากันในแง่ที่ว่า
“เรดการ์ด” เป็นวิธีการบริหารนโยบายแบบหนึ่งของจีนคอมมิ-
นิสต์ ซึ่งก็ไม่ผิดกับพัฒนาการที่เราตั้งขึ้นเพื่อพัฒนาชุมชนเท่าไรนัก
แต่การ “พัฒนาชุมชน” โดยพวก “เรดการ์ด” มีขอบเขต

กว้างขวางกว่า โดยเหตุที่วิธีการทำนองเดียวกันนี้ ผู้นำจีนคอมมิวนิสต์นิยมใช้และใช้ อย่างมีความสัมพันธ์กันกับลัทธิคอมมิวนิสต์ ฉะนั้นเราจึงต้องพิจารณาถึงวิธีการปฏิวัติวัฒนธรรมที่พวกผู้นำสร้างขึ้นและสังคมในอุดมคติของจีนคอมมิวนิสต์ควบคู่กันไปแล้ว จะเห็นว่า “เร็ดการ์ด” ทำเพื่ออะไร

พิธีการแสดงออกของการปฏิวัติวัฒนธรรม ที่จริงความยุ่งเหยิงในจีนคอมมิวนิสต์

ในระยะเกือบหนึ่งปีที่ผ่านมาฉันไม่สร้างความประหลาดใจให้แก่ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับประเทศจีนเท่าไรนัก รู้สึกเป็นเรื่องธรรมดา ในจีนคอมมิวนิสต์นั้นนิยมสร้างคลื่นของการปฏิวัติเป็นละลอกๆ สัตยาศาskyมวลงชนเป็นกระแสด เราอาจจะมองคลื่นของการปฏิวัติลูกที่พัดผ่านเมื่อ ค.ศ. ๑๙๕๗ ที่เรียกกันอย่างสั้นๆ ว่า “ดอกบัวบานในแผ่นดินแดง” ว่าเป็นการเบ็ดเสร็จภาพในการวิพากษ์วิจารณ์ ในขณะเดียวกันเราอาจจะให้ชื่อการ “ปฏิวัติวัฒนธรรม” ว่าเป็นการเบ็ดเสร็จภาพในการ “เลี้ยวพระ” โดยผู้นำจีนคอมมิวนิสต์ให้บิดบ้ายประณามกันแล้วก็ยกพวกตีกันได้ โดยมีเมาเซตงซึกอหลินเปียว “บนยอดเขาเพื่อต่อสู้ต่อกัน”^๑ บทความเรื่อนั้นเน้นหนักไปในทางเสนอข้อคิดมากกว่าการเสนอข้อเท็จจริง แต่ก็ควรประมวลเหตุการณ์ที่เกี่ยวเนื่องกับขบวนการปฏิวัติวัฒนธรรมมาอย่างย่อๆ^๒

ขบวนการปฏิวัติวัฒนธรรมคราวนี้ได้เริ่มขึ้นในกลุ่มปัญญาชนก่อน ชื่อนี้ไม่แปลก เพราะกลุ่มปัญญาชนในจีนก่อนคอมมิวนิสต์ปกครองนั้นเป็นพวกที่ได้รับการยกย่องจากสังคมอย่าง

๑. เมาเซตงเคยสอนบรรดาข้าราชการชั้นสูงของจีนว่า ไม่ควรทำตนเป็นผู้ที่นั่งอยู่บนยอดเขาเพื่อต่อสู้ต่อกัน หมายความว่า อย่างน้อยอยู่กับโต๊ะเขียนโต๊ะไม่ให้คนอื่นทำงานโดยไม่ออกไปล้มรวสปฏิบัตงานเองเสียบ้าง
๒. สำหรับผู้ที่ต้องการรายละเอียด ดูได้ใน A.S. Chang, “The Proletarian Cultural Revolution,” The China Mainland Review, vol. II no. 2 (September, 1966), pp. 91-102. “Theory of China’s Cultural Revolution,” “The Story of the Purge.” China Report, vol 2 no. 5 (August-September 1966). pp. 1-15. China News Summary, The Interpreter และ Asian Analyst ตั้งแต่เดือนสิงหาคม ค.ศ. ๑๙๖๖ เป็นต้นมา มีข้อความเกี่ยวกับเรื่องปฏิวัติวัฒนธรรมแทบทุกฉบับ ฯลฯ

ผู้มีความสามารถในการปกครองถ้าหากไม่ทำตัวเป็นปัญญาชนก็ต้องพึ่งปัญญาชนในการบริหารประเทศ ฉะนั้น พวกเขามีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นอย่างมาก แต่คอมมิวนิสต์ภายใต้การนำของเมาเซตุงบังคับให้ปัญญาชนรับใช้ชนชั้นกรรมาชีพ ซึ่งเท่ากับเปลี่ยนฐานะจากนายมาเป็นบ่าว เมื่อคนมีปัญญาหาทางแสดงความคิดเห็นออกตรง ๆ ไม่ได้ก็ต้องใช้เล่ห์กลตามสติปัญญาของเขา นายอุ๋น อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางประวัติศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยปักกิ่งและรองนายกเทศมนตรีนครปักกิ่งใช้เล่ห์เขียนบทละครเรื่อง "การปลดปล่อย" ลงในวารสารวรรณคดีปักกิ่ง (เป่ย์จิงหวนอ์) ฉบับประจำเดือนมกราคม ๑๙๖๓ ฝ่ายนิยมเมาเซตุงหาว่านายอุ๋นมีเจตนาเอานายเหิงเต๋อหวย อดีต ร.ม.ด. ว่าการกระทรวงกลาโหมที่ถูกปลดใน ๑๙๕๙ ไปเปรียบเทียบกับนายไห่ยู่ย ในประวัติศาสตร์ แห่งศตวรรษที่ ๑๖ ซึ่งถูกพระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์หมิงปลดออกอย่างอับอายฉุติรม หลังจากนั้นยังมีบทความอีก ๒ ชุด เขียนขึ้นเสียดสีนโยบายของรัฐบาล ชุดแรกมีชื่อว่า "การสนทนากันในยามเย็นที่เอียนชาน" ประกอบด้วยบทความ ๑๕๒ เรื่อง เขียนโดย เติ้งตว้อ เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ ประจำเทศบาลนครปักกิ่ง "บทความชุดที่ ๒ มีชื่อว่า "บันทึกจากหมู่บ้านของสามครอบครัว" ประกอบด้วยบทความ ๖๗ เรื่อง เขียนโดย นายอุ๋น นายเติงตว้อ และเลียวม้อซา (อดีตประธานแนวร่วมแห่งนครปักกิ่ง) บทความชุดแรกลงใน น.ส.พ. ปักกิ่งภาคค่ำ (เป่ย์จิงหวนเป้า) ตั้งแต่เดือนมีนาคม ๑๙๖๓ ถึงกันยายน ๑๙๖๓ บทความชุดที่สองลงใน น.ส.พ. แนวหน้ารายปักษ์ (เฉียนเสียน) ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๑๙๖๓ ถึงกรกฎาคม ๑๙๖๔ ในระยะเดียวกัน ศาสตราจารย์เหียน บ้อจัน รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยปักกิ่ง ส่งเสริมวิชาประวัติศาสตร์ โดยปฏิเสธที่จะให้การศึกษาประวัติศาสตร์รับใช้การเมือง รวมทั้งอาจารย์อื่น ๆ ในมหาวิทยาลัยและนักเขียนอีกหลายคนพยายามต่อสู้เพื่อให้วิชาการเป็นอิสระจากการเมือง

(ยังมีต่อ)

ตัวอย่างการเขียนเสียดสีของนายเติงตว้อ ใน China Report, vol. 2 no.5 (August-September 1966), pp. 10-11 ค้นฉบับภาษาจีนอาจสนุกยิ่งกว่านี้ นักเขียนจีนนิยมเสียดสีได้โดยใช้การอ่านออกเสียงเหมือนกัน แต่แปลคนละอย่างหรือกลับกันผสมกับเนื้อเรื่องในสมัยสมบูรณาสิทธิราชย์ พระมหากษัตริย์เคยมีบัญชาให้ตัดหัว "คนที่หัวแหลม" เช่นนี้เสียดสี

กฎหมาย

พระราชกฤษฎีกา

แบ่งส่วนราชการสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ

กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๓๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๐

เป็นปีที่ ๒๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควร แบ่งส่วนราชการ สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ เลียบใหม่

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๑๕ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๐”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗

มาตรา ๔ ให้แบ่งส่วนราชการสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ

(๒) แผนกคลัง

๒. กองสุขภาพ

๓. กองขจัดกากกัมมันตภาพรังสี

๔. กองการวัดกัมมันตภาพรังสี

๕. กองปฏิบัติการปฏิบัติ

๖. กองอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

๗. กองผลิตไอโซโทป

๘. กองวิทยาศาสตร์ชีวภาพ
 ๙. กองฟิสิกส์
 ๑๐. กองเคมี

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร
 นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ พ.ร.ฎ. นี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๘ วันที่ ๓๐ พ.ค. ๒๕๑๐

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๕๖๓ (พ.ศ. ๒๕๓๐)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗
 ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในสำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๔) และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๘๘ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗

ข้อ ๓ ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน และให้กำหนดตำแหน่งซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น	เทียบกับตำแหน่ง	เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา
หัวหน้าสำนักงานเขาวชนแห่งชาติ	หัวหน้ากอง	
เลขานุการกรม	„	สำนักงานเลขานุการ ในฐานะหัวหน้ากอง
ผู้อำนวยการส่วน	ผู้อำนวยการกอง	ส่วน ในฐานะผู้อำนวยการกอง

<u>ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น</u>	<u>เทียบกับตำแหน่ง</u>	<u>เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา</u>
ผู้เชี่ยวชาญทางวิทยาศาสตร์	รองอธิบดี	
รองเลขาธิการสภาวิจัยแห่งชาติ	”	
เลขาธิการสภาวิจัยแห่งชาติ	อธิบดี	สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ ในฐานะ อธิบดี

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๐

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๕๓ วันที่ ๑๓ มิ.ย. ๒๕๑๐

ระเบียบ

ที่ สร. ๐๒๑๑/ว. ๔๔

สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี

๕ พฤษภาคม ๒๕๑๐

เรื่อง ขกเลิกการสั่งซื้อดิบจากโดยวิธีพิเศษ

เรียน (เวียน กระทรวง ทบวง กรม)

อ้างถึง หนังสือสำนักบริหารของนายกรัฐมนตรี ที่ น.ว. ๑๖๔/๒๕๐๒ ลงวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๐๒

ตามหนังสือสำนักบริหารของนายกรัฐมนตรีที่อ้างถึง แจ้งบัญชาของ ฯพณ ฯ นายกรัฐมนตรี ให้ส่วนราชการและองค์การของรัฐสั่งซื้อดิบจากกรมโลหกิจได้โดยวิธีพิเศษไม่ต้องสืบราคาหรือประกวดราคา ตามเงื่อนไขในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๐๒ ความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

บัดนี้ กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติรายงานว่า โดยที่ปัจจุบันนี้ได้มีโรงถลุงดิบขนาดใหญ่เปิดทำการถลุงดิบขึ้นแล้วที่จังหวัดภูเก็ต สามารถผลิตดิบได้ปริมาณมาก ทั้งราคาค้นทุนในการผลิตก็ต่ำกว่าโรงถลุงของกรมทรัพยากรธรณี (กรมโลหกิจเดิม) ซึ่งดำเนินงานทดลองขนาดเล็กเพื่อฝึกเจ้าหน้าที่ให้มีความชำนาญเท่านั้น ปัจจุบันความจำเป็นในด้านค้นคว้าทดลองถลุงแร่ดิบก็น้อยลง กรมทรัพยากรธรณีจะได้ดำเนินการค้นคว้าทดลองในด้านอื่นที่มีความสำคัญกว่าต่อไป จึงสมควรยกเลิกคำสั่งที่ให้ส่วนราชการและองค์การของรัฐ สั่งซื้อดิบจากกรมทรัพยากรธรณีโดยวิธีพิเศษไม่ต้องสืบราคาหรือประกวดราคาเสีย

สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรีได้นำเสนอ ฯพณ ฯ นายกรัฐมนตรี พิจารณาแล้ว มีบัญชาเห็นชอบ ให้ยกเลิกคำสั่งดังกล่าวเสียได้

จึงเรียนขึ้นมายังเพื่อทราบและถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พลโทแสง เสนาณรงค์

(แสง เสนาณรงค์)

เลขาธิการทำเนียบนายกรัฐมนตรี

กองงานคณะที่ปรึกษาและกรรมการ

ที่ สร. ๐๔๐๓/ว. ๔๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๑๐

เรื่อง การปรับปรุงอัตราเงินเดือนขั้นพิเศษ

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือที่ สร. ๐๕๐๓/ว. ๒๒ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๐๘

ตามที่ได้ยืนยันมติคณะรัฐมนตรีว่า ผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งที่กำหนดอัตราขั้นสูงสุดไว้สูงกว่าอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดของตำแหน่งที่ย้ายไปดำรงตำแหน่งใหม่แล้ว ให้ถืออัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดเดิมเป็นหลักในการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนได้ นั้น

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๑๐ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นว่า ตามหนังสือที่ สร. ๐๕๐๓/ว. ๒๒ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๐๘ ในหลักการที่ว่า ผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งที่กำหนดอัตราขั้นสูงสุดไว้สูงกว่าอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดของตำแหน่งที่ย้ายไปดำรงตำแหน่งใหม่แล้ว ให้ถืออัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดเดิมเป็นหลักในการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนได้ นั้น ยังไม่เหมาะสม จึงได้มีมติให้ยกเลิกเสีย แต่ไม่ให้มีผลเป็นการย้อนหลัง

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) มนูญ บริสุทธ์

(นายมนูญ บริสุทธ์)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติกรรม

ที่ สร. ๐๔๐๑/ว. ๕๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๑๐

เรื่อง การลงโทษข้าราชการกระทำผิดวินัย กรณีลาไปศึกษา ณ ต่างประเทศ แล้วไม่เดินทางกลับมารับราชการภายในกำหนดเวลาที่ได้รับอนุมัติ

เรียน (เวียนกระทรวงมหาดไทย)

ด้วยสำนักนายกรัฐมนตรีเสนอตามรายงานของสำนักงาน ก.พ. ว่า

๑. ข้าราชการที่ลาไปศึกษาวิชาเพิ่มเติม ณ ต่างประเทศนั้นมีระเบียบของ ก.พ. วางหลักเกณฑ์ไว้ว่า ก.พ. จะเป็นผู้พิจารณาว่าจะสมควรให้ข้าราชการผู้นั้นลาไปศึกษาวิชาอะไร ภายในกำหนดเวลาเท่าใด และหากจำเป็นจะขอขยายเวลาศึกษาต่อไปอีกก็เป็นอำนาจของ ก.พ. ที่จะพิจารณาว่าสมควรอนุมัติให้ลาได้หรือไม่ ดังนั้น ในกรณีที่ว่าสิ้นสุดลงแล้ว หรือ ก.พ. ไม่อนุมัติให้ขยายเวลาศึกษาต่อไปอีก ข้าราชการผู้นั้นจะต้องเดินทางกลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการ

๒. ในชั้นแรก ปราบกว่า ข้าราชการที่ได้รับอนุมัติให้ลาไปศึกษามักปฏิบัติตามข้อสัญญาและระเบียบโดยเคร่งครัด ต่อมาในระยะหลัง เมื่อครบกำหนดวันลาแล้วก็มักจะหาทางหลีกเลี่ยงด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ได้อยู่ศึกษาต่อ หรือหางานทำต่อไปอีก และไม่ยอมเดินทางกลับมาปฏิบัติหน้าที่ โดยอ้างเหตุผลต่าง ๆ บางรายก็ไม่ยอมแจ้งเหตุขัดข้องหรือส่งข่าวให้สำนักงานผู้ดูแลนักเรียน กรม หรือกระทรวงเจ้าสังกัด ทราบ แต่กลับย้ายสถานที่อยู่เสียเพื่อมิให้ติดต่อกันได้ บางรายได้อยู่เลยกำหนดวันลาที่ได้รับอนุมัติมานาน ข้าราชการที่ไม่ยอมเดินทางกลับเหล่านี้ บางรายเจ้าสังกัดส่งลงโทษทางวินัยฐานฝ่าฝืนคำสั่งและไม่ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ โดยตัดเงินเดือน บางรายส่งลงโทษภาคทัณฑ์ บางรายก็ไม่ดำเนินการลงโทษทางวินัย

๓. ก.พ. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีเช่นนี้เป็นการเสียหายแก่ราชการและระเบียบวินัยของข้าราชการเป็นอย่างยิ่ง อาจทำให้เห็นเป็นว่า การพิจารณาโทษของผู้บังคับบัญชาไม่เป็นธรรม เพราะข้าราชการที่ปฏิบัติราชการอยู่ในประเทศ หากละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการไปเกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรแล้ว อาจถูกลงโทษถึงไล่ออกจากราชการ ตามนัยมติคณะรัฐมนตรีโดยหนังสือที่ น.ว. ๑๒๕/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๐๓ สำหรับกรณีข้าราชการที่ได้รับอนุญาตให้ลาไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ เมื่อครบกำหนดวันลาแล้วไม่ยอมเดินทางกลับมาปฏิบัติราชการเป็นเวลานานเป็นแรมปีแรมเดือน ก็ควรจะถือว่าเป็นการละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการเช่นเดียวกัน การถูกผู้บังคับบัญชาลงโทษในกรณีเช่นนี้เพียงตัดเงินเดือนหรือภาคทัณฑ์เป็นการลงโทษสถานเบา จึงเป็นเหตุให้มีการฝ่าฝืนระเบียบวินัย และจะเป็นตัวอย่างแก่ข้าราชการรุ่นหลัง ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อการปกครองบังคับบัญชาและระเบียบวินัยของข้าราชการเป็นอย่างยิ่ง

ก.พ. จึงลงมติให้นำเรื่องนี้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

สำนักงานกฤษฎีกาได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ข้าราชการได้รับอนุมัติให้ลาไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ เมื่อครบกำหนดวันลาที่ได้รับอนุมัติไว้แล้ว เป็นหน้าที่ของข้าราชการผู้นั้นที่จะต้องเดินทางกลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนในทันที การที่พยายามหาทางหลีกเลี่ยงด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้อยู่ศึกษาต่อหรือหางานทำต่อไปอีก และไม่ยอมเดินทางกลับมาปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากเหตุผลและมีได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาค้นสังกัด และ ก.พ. เช่นนี้ เป็นการเสียหายต่อการปกครองบังคับบัญชาและระเบียบวินัยของข้าราชการเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนั้น การที่ส่วนราชการเจ้าสังกัดไม่พิจารณาโทษหรือส่งลงโทษเพียงภาคทัณฑ์หรือตัดเงินเดือน ก็เป็นการลงโทษในสถานเบาและถ่วงกันอยู่ มิได้เป็นไปในระดับเดียวกัน จึงสมควรที่จะเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาว่า พฤติการณ์ดังกล่าวเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง และวางระเบียบการลงโทษไว้ในสถานหนักเป็นแนวเดียวกัน ทำนองเดียวกับที่คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๐๓ ได้ลงมติไว้แล้วว่า “การละทิ้งหน้าที่ราชการไปเลยเกินกว่า ๑๕ วันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นความผิดร้ายแรงซึ่งควรไล่ออกจากราชการ จะปรานีลดหย่อนผ่อนโทษลงได้ก็เพียงปลดออกจากราชการ การที่เป็นผู้ไม่เคยกระทำความผิดมาก่อนก็ดี หรือมีเหตุอันควรปรานีอื่นใดก็ดี ไม่เป็นเหตุเพียงพอที่จะลดหย่อนผ่อนโทษลงเป็นให้ออกจากราชการได้” ซึ่งเป็นไปตามข้อเสนอของ ก.พ. ซึ่งท่านนายกรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบด้วยแล้ว

คณะกรรมการข้าราชการได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐ ลงมติว่า ถ้าปรากฏว่า มีเจตนาจะทิ้งหน้าที่ราชการ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ก็ให้นำมติคณะกรรมการตามหนังสือที่ น.ว. ๑๒๕/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๐๓ มาประกอบการพิจารณาในการสั่งลงโทษทางวินัย

จึงขอขึ้นชั้นมาเพื่อถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) มนูญ บริสุทธี

(นามมนูญ บริสุทธี)

เลขาธิการคณะกรรมการ

กองกลาง

ที่ ศร. ๐๔๐๑/ว. ๕๑

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการ

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๑๐

เรื่อง การขออนุมัติแต่งตั้งคณะผู้แทน หรือจัดส่งข้าราชการไปร่วมการประชุม ศักยาดูงาน และไปราชการ ณ ต่างประเทศ

เรียน เว็ ขนกระทรวงทบวงกรม

อ้างถึง หนังสือที่ ศร. ๐๔๐๑/ว. ๕๑ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๐๘

ตามที่ได้เขียน มติคณะกรรมการมอบอำนาจให้ ท่านนายกรัฐมนตรี เป็นผู้พิจารณาอนุมัติการ ขอแต่งตั้ง คณะผู้แทน หรือจัดส่งข้าราชการไปร่วมการประชุม ศักยาดูงาน และไปราชการ ณ ต่างประเทศ แล้วเสนอให้คณะกรรมการรับทราบในภายหลัง เว้นแต่เรื่องใดเกิดมีปัญหา สมควรเสนอคณะกรรมการพิจารณา จึงให้เสนอคณะกรรมการพิจารณาเป็นการเฉพาะเรื่อง นั้น

ในคราวประชุมคณะกรรมการ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๑๐ คณะกรรมการได้พิจารณาเห็นว่า ในปัจจุบัน การขออนุมัติแต่งตั้งคณะผู้แทน หรือการจัดส่งข้าราชการไปร่วมการประชุม ศักยาดูงาน และไปราชการ ณ ต่างประเทศ ในกลุ่มคอมมิวนิสต์ ยังต้องเสนอมาเพื่อคณะกรรมการพิจารณาอยู่สมควร จะได้มอบหมายให้ท่านนายกรัฐมนตรี เป็นผู้พิจารณาอนุมัติ โดยถือปฏิบัติตามมติคณะกรรมการเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๐๘ ทำนองเดียวกับการไปร่วมการประชุม ศักยาดูงาน และไปราชการ ณ ประเทศอื่น ๆ ซึ่งคณะกรรมการได้พิจารณาแล้ว ลงมติมอบให้ท่านนายกรัฐมนตรีเป็นผู้พิจารณาอนุมัติการแต่งตั้งคณะผู้แทน หรือการจัดส่งข้าราชการไปร่วมการประชุม ศักยาดูงาน และไปราชการ ณ ประเทศในกลุ่มคอมมิวนิสต์ โดยถือปฏิบัติตามมติคณะกรรมการเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๐๘ ทำนองเดียวกับการไปร่วมการประชุม ศักยาดูงาน และไปราชการ ณ ประเทศอื่น ๆ

จึงขอขึ้นชั้นมา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) มนูญ บริสุทธี

(นามมนูญ บริสุทธี)

เลขาธิการคณะกรรมการ

กองกลาง

๓๐ พฤษภาคม ๒๕๑๐

เรื่อง ระเบียบการลาไปศึกษาวิชาเพิ่มเติม ณ ต่างประเทศของข้าราชการ

เรียน เวียนกระทรวงทบวงกรม

อ้างอิง หนังสือที่ น.ว. ๑๗๓/๒๔๘๓ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๔๘๓

ตามที่ได้ยื่นขออนุมัติคณะรัฐมนตรีให้ใช้ระเบียบการลาไปศึกษาวิชาเพิ่มเติม ณ ต่างประเทศ ของข้าราชการ พลเรือนและตุลาการฉบับที่แก้ไขใหม่ได้ตามที่ ก.พ. เสนอ นั้น

บัดนี้ สำนักนายกรัฐมนตรีเสนอว่า ในคราวประชุมผู้แทนส่วนราชการในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อ พิจารณาเรื่องระเบียบการลาไปศึกษาวิชาเพิ่มเติม ณ ต่างประเทศของข้าราชการ ได้มีผู้แทนของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เสนอขอให้ข้าราชการที่วันราชการไม่ครบหนึ่งปี มีสิทธิลาไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศได้ และสำนักนายกรัฐมนตรีได้ เสนอ ก.พ. ขอให้นับระยะเวลาระหว่างที่เป็นลูกจ้างหรือเป็นข้าราชการวิสามัญ รวมเข้าเป็นวันราชการเพื่อให้มีวันราชการ ติดต่อกันครบ ๑ ปี เพื่อสิทธิในการลาไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศได้ ก.พ. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่ควรจะนับเวลา ในระหว่างที่เป็นลูกจ้าง หรือข้าราชการวิสามัญรวมเข้าด้วย เหตุผลก็เพื่อให้ข้าราชการมีความผูกพันกับทางราชการ และมีประสิทธิภาพในหน้าที่การงานเพียงพอเสียก่อน คือไม่น้อยกว่า ๑ ปี แต่ถ้ามติคณะรัฐมนตรีเห็นสมควรผ่อนผันให้ นับระยะเวลาระหว่างที่เป็นลูกจ้างและข้าราชการวิสามัญรวมเข้าด้วย ก็ควรจะมิเงื่อนไขดังนี้

๑. ให้นับได้เฉพาะระยะเวลาระหว่างเป็นข้าราชการวิสามัญ หรือลูกจ้าง ที่ทำหน้าที่เช่นเดียวกับเมื่อตอนเป็น ข้าราชการพลเรือนสามัญขณะที่ขอลาไปศึกษา

๒. ให้นับได้เฉพาะผู้ที่ได้รับทุนตามโครงการช่วยเหลือเป็นการเฉพาะของส่วนราชการนั้น ๆ ตามที่ได้มี ความตกลงกันระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาล หรือองค์การหรือมูลนิธิต่างประเทศเท่านั้น

๓. ขณะลาไปศึกษาจะต้องไม่เป็นผู้ที่อยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบ ข้าราชการพลเรือนและระเบียบข้าราชการตุลาการ

ซึ่งสำนักนายกรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามระเบียบที่ถือปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันนั้น ข้าราชการพลเรือนและตุลาการ ที่จะลาไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ จะต้องมิวันราชการติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปีบริบูรณ์ ตามมติคณะรัฐมนตรี โดยหนังสือที่ น.ว. ๑๗๓/๒๔๘๓ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๔๘๓ ดังนั้น เพื่อเป็นการผ่อนผันให้ข้าราชการที่มีวันราชการ ติดต่อกันไม่ครบ ๑ ปีบริบูรณ์ ได้มีสิทธิลาไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศได้ สมควรจะนำเงื่อนไขของ ก.พ. รวม ๓ ข้อ ดังกล่าวแล้ว เสนอขออนุมัติคณะรัฐมนตรีเพื่อถือเป็นระเบียบปฏิบัติต่อไป อันเป็นข้อยกเว้นจากมติคณะรัฐมนตรีเดิม ตามหนังสือที่ น.ว. ๑๗๓/๒๔๘๓ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๔๘๓ ส่วนที่จะมีปัญหว่า ทุนใดจะเป็นทุนตามโครงการช่วยเหลือ เป็นการเฉพาะของส่วนราชการนั้น ๆ ตามที่ได้มีความตกลงกันระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาล องค์การ หรือมูลนิธิ ต่างประเทศ ตามข้อ ๒ นั้น สมควรให้กรมวิเทศสหการซึ่งเป็นแหล่งกลางในการขอรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ อยู่แล้ว แจ้งรายละเอียดให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ทราบต่อไป

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษา เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๑๐ ลงมติเห็นชอบด้วยตามที่สำนักนายกรัฐมนตรีเสนอ และให้ถือเป็นระเบียบปฏิบัติต่อไป

จึงขอขึ้นบัญชีมาเพื่อถือเป็นระเบียบปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) มนูญ บริสุทธี

(นายมนูญ บริสุทธี)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองกลาง

ที่ สร. ๐๔๐๓/ว. ๖๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๕ มิถุนายน ๒๕๑๐

เรื่อง การตั้งอัตราเงินเดือนและการตั้งตำแหน่งของข้าราชการพลเรือน

เวียน (เวียนกระทรวงทบวงกรม)

ด้วยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๑๐ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเรื่อง การตั้งอัตราเงินเดือนและการตั้งตำแหน่งของข้าราชการพลเรือน ในที่สุดได้มีมติให้ถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติดังต่อไปนี้ คือ

๑. ส่วนราชการที่คณะรัฐมนตรียังมิได้กำหนดอัตราค่าจ้างไว้ตามที่คณะที่ปรึกษาระเบียบบริหารเสนอ เมื่อจะตั้งอัตราเงินเดือนข้าราชการหรือตำแหน่งใหม่ก็ดี หรือจะเพิ่มจำนวนอัตราเงินเดือนข้าราชการหรือจำนวนตำแหน่งขึ้นมากกว่าจำนวนอัตราเงินเดือน หรือตำแหน่งที่มีอยู่แล้วก็ดี ให้ทำความตกลงกับ ก.พ. ก่อน และเมื่อ ก.พ. ให้ความตกลงเรียบร้อยแล้ว ให้สำนักงบประมาณตั้งงบประมาณให้ เมื่อได้รับงบประมาณแล้วจึงดำเนินการบรรจุและแต่งตั้งต่อไป

๒. การขอตั้งอัตราเงินเดือนข้าราชการหรือตำแหน่งใหม่ หรือการขอเพิ่มจำนวนอัตราเงินเดือนข้าราชการหรือจำนวนตำแหน่งตามที่กล่าวใน ๑. ในปีงบประมาณ ๒๕๑๑ คงให้ถือปฏิบัติไปตามเดิม แต่ก่อนที่จะดำเนินการบรรจุหรือแต่งตั้งให้ทำความตกลงกับ ก.พ. เสียก่อน

๓. สำหรับการเพิ่มจำนวนอัตราเงินเดือนข้าราชการ หรือจำนวนตำแหน่งที่ได้ดำเนินการแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งเสร็จสิ้นไปแล้ว ให้เป็นอันแล้วไป

จึงขอขึ้นบัญชีมาเพื่อถือเป็นระเบียบปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) มนูญ บริสุทธี

(นายมนูญ บริสุทธี)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติกรรม

ที่ สร. ๐๔๐๓/ว. ๖๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑๒ มิถุนายน ๒๕๑๐

เรื่อง ระเบียบเงินเพิ่มพิเศษเพื่อช่วยเหลือค่าครองชีพข้าราชการและลูกจ้างชั้นผู้น้อย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๐

เรียน เวียงกระทรวงทบวงกรม

อ้างถึง หนังสือที่ สร. ๐๔๐๓/ว. ๕๐ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๐๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาระเบียบดังกล่าวข้างต้น

ตามที่ได้ขึ้นชั้นมติคณะรัฐมนตรีให้ใช้ระเบียบเงินเพิ่มพิเศษเพื่อช่วยเหลือค่าครองชีพข้าราชการ และลูกจ้างชั้นผู้น้อย พ.ศ. ๒๕๐๘ มาเพื่อทราบ นั้น

บัดนี้ กระทรวงการคลังได้พิจารณาเห็นสมควรแก้ไขระเบียบดังกล่าว และได้เสนอร่างระเบียบเงินเพิ่มพิเศษเพื่อช่วยเหลือค่าครองชีพข้าราชการและลูกจ้างชั้นผู้น้อย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๐ มาเพื่อดำเนินการ

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๑๐ ลงมติเห็นชอบด้วย และให้ดำเนินการต่อไปได้ โดยให้แก้ไขเล็กน้อย ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ดำเนินการแก้ไขให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี และได้นำเสนอท่านนายกรัฐมนตรีพิจารณาลงนามในระเบียบดังกล่าวแล้ว ดังสำเนาระเบียบที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอขึ้นชั้นมา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) มนูญ บริสุทธี
(นายมนูญ บริสุทธี)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติกรรม

(สำเนา)

ระเบียบเงินเพิ่มพิเศษ

เพื่อช่วยเหลือค่าครองชีพข้าราชการและลูกจ้างชั้นผู้น้อย

(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๐

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบเงินเพิ่มพิเศษเพื่อช่วยเหลือค่าครองชีพข้าราชการ และลูกจ้างชั้นผู้น้อย ฯ คณะรัฐมนตรีจึงได้ลงมติให้วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบเงินเพิ่มพิเศษเพื่อช่วยเหลือค่าครองชีพข้าราชการ และลูกจ้างชั้นผู้น้อย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๐”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรค ๒ ของข้อ ๑ แห่งระเบียบเงินเพิ่มพิเศษเพื่อช่วยเหลือค่าครองชีพข้าราชการและลูกจ้างชั้นผู้น้อย พ.ศ. ๒๕๐๘

“ข้าราชการหรือลูกจ้างซึ่งได้รับเงิน พ.ช.น. ตามระเบียบนี้ ถึงแก่ความตายอันเป็นเหตุให้มีการจ่ายเงินช่วยเหลือตามนัยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจ่ายเงินเดือน เงินปี บำเหน็จบำนาญ และเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน หรือเงินค่าทำศพตามคำสั่งกระทรวงการคลัง เรื่องเงินช่วยเหลือในการทำศพลูกจ้าง ก็ให้จ่ายเงิน พ.ช.น. เป็นเงินช่วยเหลือ หรือเงินช่วยเหลือในการทำศพได้ตามอันสงสัของเงินเดือนหรือค่าจ้าง แล้วแต่กรณี”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๐

(ลงนาม) จอมพล ถ. พิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

ที่ สร ๐๕๐๗/ว. ๒

สำนักงาน ก.พ.

๕ มิถุนายน ๒๕๑๐

เรื่อง การรับรองปริญญาเพื่อบรรจุเข้ารับราชการ
เรียน (เรียนกระทรวงทบวงกรม)

ด้วย ก.พ. ได้พิจารณาตามคำรับรองปริญญาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
ให้บรรจุเข้ารับราชการได้ตามนัยแห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๘๒ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ข้อ ๕ (๒) ดังนี้ คือ

๑. ปริญญาสังคมวิทยา และ มานุษยวิทยาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 ๒. ปริญญาวิทยาศาสตร์บัณฑิต (โภชนศาสตร์) คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
- จึงเรียนมาเพื่อทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้กรมในสังกัดทราบด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พันเอก จินดา ณ สงขลา

(จินดา ณ สงขลา)

เลขาธิการ ก.พ.

กองนักเรียนต่างประเทศ

ข่าวจากสำนักงาน ก.พ.

เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๑๐ ผู้สื่อข่าววิทยาสารประจำวันของกรมประชาสัมพันธ์ ได้ขอเข้าสัมภาษณ์ พ.อ.จินดา ณ สงขลา เลขาธิการ ก.พ. เกี่ยวกับเรื่อง นักเรียนไทยในต่างประเทศในความดูแลของ ก.พ.

พ.อ. จินดา ณ สงขลา ชี้แจงว่าการดูแลนักเรียนไทยในต่างประเทศนั้น เป็นหน้าที่ของ ก.พ. ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ในการนี้ สำนักงาน ก.พ. และสำนักงานสถิติแห่งชาติได้ร่วมกันรวบรวมสถิติของนักเรียนและข้าราชการที่ลาไปศึกษาในต่างประเทศภายใต้การดูแลของ ก.พ. ตามหลักวิชาสถิติ ตั้งแต่ปี ๒๕๐๘ จนถึงปัจจุบัน โดยมีจุดประสงค์ที่จะนับจำนวนนักเรียนไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในต่างประเทศ เพื่อจะจำแนกนักเรียนออกตามลักษณะสำคัญบางประการ เช่น เพศ อายุ ประเภททุนที่ได้รับ สาขาวิชาที่ศึกษา ปีที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา ซึ่งการทราบข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้ประโยชน์ในการพิจารณาจัดสรรทุนการศึกษาในต่างประเทศ การแนะแนวการศึกษา การควบคุมดูแลและจัดการศึกษาของนักเรียนไทยในต่างประเทศ การพัฒนากำลังคนและอื่น ๆ อีกเป็นอันมาก สถิตินักเรียนดังกล่าวนี้แยกได้เป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

ปี	นักเรียนทุนรัฐบาล	นักเรียนทุนเล่าเรียน	ข้าราชการ	นักเรียนส่วนตัว	รวม
		หลวง	ศึกษา		
๒๕๐๘	๒๓๗	๓	๓๓๓๖	๓๗๒๗	๓๐๘๐
๒๕๐๙	๓๘๙	๘	๓๓๔๔	๓๘๕๓	๓๓๙๓
๒๕๓๐ (ถึงเม.ย. ๓๐) ๓๗๖		๘	๓๓๗๔	๓๘๘๖	๓๔๔๕

จากการรวบรวมสถิติดังกล่าวปรากฏว่า ประเทศที่มีนักเรียนไปศึกษามากที่สุด คือ สหรัฐอเมริกา รองลงมาคือประเทศอังกฤษ และสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ส่วนสาขาวิชาที่ไปศึกษากันมากนั้น คือ วิชาสังคมศาสตร์ รองลงมาคือวิศวกรรมศาสตร์และแพทยศาสตร์ ตั้งแต่

ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๘ จนถึงปัจจุบันนี้ปรากฏว่า ข้าราชการคงศึกษาและนักเรียนทุนส่วนตัวได้ทวีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แต่นักเรียนทุนรัฐบาลมีจำนวนลดลง เนื่องจากระยะหลังนี้มีผู้สำเร็จการศึกษาเดินทางกลับมาก เพราะ ก.พ. ได้เร่งรัดกดดันให้ศึกษาตามแนวศึกษาที่กำหนดไว้ให้สำเร็จโดยเร็ว และ ก.พ. กำลังจัดสอบคัดเลือกบุคคลเพื่อรับทุนรัฐบาลส่งไปศึกษาเพิ่มเติมภายในปีงบประมาณนี้อีก เพื่อทดแทนจำนวนนักเรียนทุนรัฐบาลที่กลับมานั้น

เลขาธิการ ก.พ. กล่าวต่อไปว่านักเรียนไทยที่ไปศึกษาในต่างประเทศนั้น มีอยู่ ๒ ประเภท คือ ประเภทอยู่ในความดูแลของ ก.พ. และประเภทอยู่นอกความดูแลของ ก.พ. ในชั้นเดิมได้มีข้อเสนอให้รัฐบาลออกกฎหมายบังคับให้นักเรียนไทยที่ศึกษาในต่างประเทศทุกคนเข้าอยู่ในความดูแลของ ก.พ. แต่รัฐบาลมีนโยบายที่จะใช้วิธีจูงใจให้นักเรียนสมัครเข้าอยู่ในความดูแลของ ก.พ. เองแทนที่จะใช้วิธีบังคับ ซึ่งก็ปรากฏว่านักเรียนได้สมัครใจเข้าอยู่ในความดูแลของ ก.พ. เพิ่มมากขึ้นทุกขณะ

ในการเข้าอยู่ในความดูแลของ ก.พ. นั้น ผู้ปกครองของนักเรียนได้รับประโยชน์หลายอย่าง เช่น

๑. ก.พ. ติดต่อหาสถานศึกษาและที่พักให้ ซึ่งจะสะดวกแก่นักเรียนในการขอวีซ่าเข้าประเทศ เพราะด้านนักเรียนไม่มีหลักฐานตอบรับของสถานศึกษา บางประเทศจะไม่วีซ่าให้เข้าประเทศในฐานะนักเรียน ถ้าวีซ่าไปในฐานะนักท่องเที่ยวหรือธุรกิจก็จะอยู่ได้ไม่นาน

๒. ก.พ. ออกหนังสือรับรองให้เพิ่มการวีซ่าเข้าประเทศ ซึ่งจะสะดวกแก่นักเรียน เพราะในบางประเทศแม้ยังไม่มีโรงเรียนตอบรับ แต่ถ้า ก.พ. รับรอง สถานทูตก็วีซ่าให้

๓. ก.พ. ออกหนังสือรับรองให้ซื้อตั๋วรถไฟที่เงินตราต่างประเทศจากธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายของนักเรียนได้โดยไม่ต้องขออนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทยก่อน

๔. ก.พ. ติดต่อขอผ่อนผันการตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารให้ ซึ่งนักเรียนจะได้รับความสะดวกโดยไม่ต้องไปติดต่อเอง และจะไม่ยุ่งยากในการหาหลักฐานมาแสดง และ ก.พ. ออกหนังสือรับรองให้เพื่อประโยชน์ต่าง ๆ ของนักเรียน เช่น นำไปแสดงเพื่อขอเงินช่วยเหลือค่าเล่าเรียนจากองค์การทหารผ่านศึก นำไปแสดงเพื่อขอลดค่าโดยสารเครื่องบินในฐานะนักเรียน นำไปแสดงเพื่อขอรับบำนาญตกทอด เป็นต้น

๕. ก.พ. บริการรับส่งและอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนไปต่างประเทศที่ไปศึกษาตลอดจนจัดหาสถานที่พักชั่วคราวให้

๖. ก.พ. เป็นผู้รับรองกับสถานศึกษาเพื่อการขอเข้าศึกษาของนักเรียนซึ่งจะทำให้ นักเรียนได้รับความสะดวก เพราะโรงเรียนในบางประเทศจะไม่ยอมรับนักเรียนเข้าศึกษา ถ้าไม่มี ผู้รับรองเกี่ยวกับความประพฤติและความรับผิดชอบในเรื่องเงินค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ การศึกษา ในบางสาขาวิชา ถ้า ก.พ. ไม่ติดต่อรับรองให้สถานศึกษาจะไม่รับรองเลย เช่น การศึกษากฎการ ตำรวจในประเทศอังกฤษ เยอรมัน ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย เป็นต้น

๗. ก.พ. ทดรองจ่ายเงินให้นักเรียนในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นรีบด่วน ซึ่งจะทำให้นักเรียนต้องเดือดร้อนในกรณีดังกล่าว

๘. ก.พ. เป็นผู้แทนของผู้ปกครองสอดส่องดูแลการศึกษา ความประพฤติ ความ เป็นอยู่ และการใช้จ่ายให้เป็นไปในทางที่ดีควร

๙. ก.พ. รายงานผลการศึกษา ความประพฤติ ความเป็นอยู่ และการใช้จ่ายให้ ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ ซึ่งจะทำให้ผู้ปกครองได้ทราบข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าวโดยถูกต้อง ตามความเป็นจริง ดีกว่าที่จะฟังจากนักเรียนฝ่ายเดียว และ ก.พ. ช่วยเหลือจัดการเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนในต่างประเทศตามที่ผู้ปกครองขอร้อง ซึ่งจะทำให้ผู้ปกครองได้รับความสะดวก เพราะหากไม่อยู่ในความดูแลของ ก.พ. ก็เป็นการยากที่จะขอให้ผู้ใดช่วยจัดการเรื่องดังกล่าวให้

๑๐. ก.พ. เป็นผู้แทนของผู้ปกครองและจัดการช่วยเหลือนักเรียนในกรณีที่มีเรื่อง เดือดร้อน หรือมีเหตุร้ายเกิดขึ้น เช่น ประณิบัติเหตุ เจ็บป่วย มีคดี เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ นักเรียนได้รับความสะดวก และผ่อนคลายความกังวลของผู้ปกครอง ถ้าไม่อยู่ในความดูแลของ ก.พ. ก็ยากที่จะขอให้ผู้ใดช่วยเหลือในเรื่องดังกล่าวได้ ก.พ. ช่วยเหลือนักเรียนในการต่ออายุ หนังสือเดินทางและวีซ่ารวมทั้งรับรองและช่วยเหลือในปัญหาเกี่ยวกับคนเข้าเมือง และการอยู่ ในประเทศตลอดจนการย้ายประเทศ ซึ่งถ้าไม่อยู่ในความดูแลของ ก.พ. นักเรียนก็จะต้องช่วย ตัวเอง จะประสบความยุ่งยาก

๑๑. ก.พ. ติดต่อหาสถานที่ฝึกงานให้ระหว่างศึกษา หรือหลังจากสำเร็จการศึกษา แล้ว ซึ่งจะทำให้ นักเรียนได้รับความสะดวก เพราะในบางประเทศถ้าไม่มีการรับรองจาก ก.พ.

สถานที่ฝึกงานจะไม่รับให้เข้าฝึกงาน ก.พ. อำนวยความสะดวกในการเดินทางกลับแก่นักเรียน และติดต่อสมัครงานในประเทศไทย ให้ตามความประสงค์ของนักเรียนเมื่อสำเร็จการศึกษากลับมาแล้ว นักเรียนในความดูแลของ ก.พ. จะมีหลักฐานการศึกษาอยู่ที่สำนักงาน ก.พ. พร้อมซึ่งจะสะดวกและรวดเร็วในการพิจารณาคุณสมบัติเพื่อเข้าข้าราชการ

นอกจากนี้ ก.พ. ยังได้ปรับปรุงวิธีการรับฝากนักเรียนเข้าอยู่ในความดูแลอยู่โดยตลอด เช่น แต่เดิมได้มีระเบียบให้ผู้ปกครองนำเงินค่าโดยสารเครื่องบินจากกลับไปฝากไว้ที่สำนักงาน ก.พ. ซึ่งเท่ากับเป็นการเก็บค่าโดยสารเครื่องบินล่วงหน้าโดยยกเลิกเสีย เพราะเห็นว่าเป็นภาระในด้านการเงินแก่ผู้ปกครอง และได้ปรับปรุงให้งานรับฝากนักเรียนสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น เป็นต้น

อนึ่ง ตามที่ผู้กล่าวว่าการฝากนักเรียนเข้าอยู่ในความดูแลของ ก.พ. ผู้ปกครองจะต้องนำเงินจำนวนมากมาฝากไว้เป็นเวลานาน ๆ กับสำนักงาน ก.พ. นั้น เป็นเรื่องเข้าใจกันผิด ๆ แท้ที่จริงสำนักงาน ก.พ. ได้ขอให้ผู้ปกครองส่งเงินค่าใช้จ่ายเป็นงวด ๆ ตามความจำเป็นที่นักเรียนจะต้องใช้จ่าย การที่ต้องให้ส่งเป็นงวด ๆ ก็เพราะโดยปกติค่าเล่าเรียนและค่าใช้จ่ายบางอย่างต้องจ่ายเป็นเงินก้อนใหญ่ตามระยะเวลาที่เรียกเก็บ ซึ่งแม้จะไม่ได้อยู่ในความดูแลของ ก.พ. ผู้ปกครองก็จำเป็นจะต้องส่งค่าใช้จ่ายเป็นเงินก้อนตามระยะเวลาดำเนินการเดียวกันนี้ เงินค่าใช้จ่ายที่สำนักงาน ก.พ. ขอให้ผู้ปกครองส่งเป็นงวด ๆ นี้ เป็นจำนวนตามงบประมาณค่าใช้จ่ายในอัตราปานกลางที่คิดว่านักเรียนควรจะใช้จ่าย ส่วนจะต้องจ่ายจริงมากน้อยกว่างบประมาณที่เรียกไว้ได้อย่างไรนั้น สุดแต่ความจำเป็นของนักเรียนเป็นราย ๆ ไป ซึ่งถ้านักเรียนจ่ายน้อยกว่างบประมาณก็มีเงินเหลือไว้เป็นของนักเรียนผู้นั้นในปีต่อไปหรือส่งคืนผู้ปกครองแล้วแต่กรณี ถ้านักเรียนจ่ายเกินกว่างบประมาณที่เรียกไว้ ก็จะได้เรียกให้ผู้ปกครองส่งเพิ่มเติมอีก ทั้งนี้ สำนักงาน ก.พ. ได้ทำบัญชีค่าใช้จ่ายของนักเรียนแต่ละรายส่งให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ ไป อนึ่ง หากรายใดเห็นว่าค่าใช้จ่ายมากหรือน้อยกว่างบประมาณปานกลางนั้นอย่างไร ผู้ปกครองก็อาจติดต่อตกลงกับสำนักงาน ก.พ. เพื่อขอกำหนดงบประมาณที่จะต้องส่ง กำหนดงวด และจำนวนเงินที่จะให้จ่ายให้แก่เด็กนักเรียนมากกว่าหรือน้อยกว่านั้นอย่างไรก็ได้ตามสมควรแก่กรณี

เลขาธิการ ก.พ. ชี้แจงต่อไปว่า ในการดูแลนักเรียนนั้นมีสำนักงานผู้ดูแลนักเรียนอยู่ในต่างประเทศ รวม ๘ ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ออสเตรเลีย อินเดีย และญี่ปุ่น เป็นเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือให้ความสะดวกต่าง ๆ ตลอดจนควบคุมดูแลการศึกษา ความประพฤติ และการเงินของนักเรียน การจัดตั้งสำนักงานผู้ดูแลนักเรียนนั้น จะตั้งขึ้นในประเทศที่นักเรียนอยู่ในความดูแลของ ก.พ. เป็นจำนวนมากพอสมควร ถ้ายิ่งมีนักเรียนน้อยไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายที่จะตั้งสำนักงานผู้ดูแลนักเรียน ก.พ. ก็จะขอร้องให้กระทรวงการต่างประเทศ คือ สถานทูต หรือ สถานกงสุลไทยในประเทศต่าง ๆ ช่วยดูแลนักเรียนแทน ก.พ. ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศก็ได้กรุณาให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งตลอดมา ถ้าใดมีนักเรียนมากเกินไปกำลังเจ้าหน้าที่ของสถานทูตหรือสถานกงสุลสำนักงาน ก.พ. ก็จะจัดส่งเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ก.พ. ไปประจำทำงานที่ ณ สถานทูตหรือสถานกงสุลนั้น ๆ ด้วย

เลขาธิการ ก.พ. ได้ชี้แจงถึงเรื่องโครงการจำแนกตำแหน่งข้าราชการพลเรือนที่สำนักงาน ก.พ. กำลังดำเนินการอยู่ว่า โครงการนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะจำแนกประเภทตำแหน่งต่าง ๆ ในราชการพลเรือนไว้ตามหน้าที่และความรับผิดชอบ เพื่อที่จะได้กำหนดคุณสมบัติของตัวบุคคลที่จะเข้าดำรงตำแหน่ง และกำหนดอัตราเงินเดือนของตำแหน่งต่าง ๆ ตลอดจนวิธีการบรรจุ แต่งตั้ง และการเลื่อนตำแหน่งได้อย่างเหมาะสม เป็นธรรม และได้มาตรฐาน รวมทั้งเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ดำรงตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับแผนงานของหน่วยงานที่สังกัดและแผนงานส่วนรวมในราชการพลเรือน แต่เดิมมาการกำหนดคุณสมบัติและอัตราเงินเดือนของตำแหน่งข้าราชการพลเรือนไม่สู้จะยุ่งยากเหมือนอย่างปัจจุบัน เพราะมีตำแหน่งน้อย และแผนงานตลอดจนความต้องการผู้ที่มีความรู้ในวิชาเฉพาะอย่างต่างสาขาก็มีอยู่ไม่มากนัก แต่ในปัจจุบันตำแหน่งในราชการพลเรือนมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ตามความจำเป็นของการพัฒนาประเทศ ทางราชการต้องการใช้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถตลอดจนประสบการณ์ในงานต่าง ๆ อย่างมากมาย กว้างขวาง

*วิธีกำหนดคุณสมบัติและอัตราเงินเดือนที่ ก.พ. ใช้อยู่ในปัจจุบัน คือ กำหนดกันเป็นราย ๆ ไป ตามที่ส่วนราชการต่าง ๆ เสนอมา ก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ ที่ทำให้การแต่งตั้งตัวบุคคลและการกำหนดอัตราเงินเดือนไม่ได้ผลสมบูรณ์ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและ

ตามหลักการบริหารงานบุคคล ก.พ. จึงได้เสนอคณะรัฐมนตรีขอทำการสำรวจหน้าที่ของตำแหน่งต่าง ๆ ในราชการพลเรือน เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงมาปรับปรุงการกำหนดคุณสมบัติและอัตราเงินเดือนของตำแหน่งต่าง ๆ เสียใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันต่อไป ซึ่งคณะรัฐมนตรีก็มีอนุมัติให้ ก.พ. ทำการสำรวจตำแหน่งได้ตามเสนอ

งานกำหนดอัตราเงินเดือนของตำแหน่งตลอดจนคุณสมบัติของบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งนี้ได้เรียกชื่อเสียใหม่ว่า งานจำแนกตำแหน่งตามหน้าที่และความรับผิดชอบและเรียกงานตามโครงการนี้ว่า โครงการจำแนกตำแหน่ง เพื่อให้ตรงกับชื่อของงานตามหลักวิชาการบริหารงานบุคคล ที่เรียกว่า Position classification ซึ่งเป็นที่เข้าใจกันอย่างแพร่หลายทั่วโลก การสำรวจตำแหน่งในราชการพลเรือนที่สำนักงาน ก.พ. กำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้ เป็นการหาข้อมูลว่าตำแหน่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันมีหน้าที่อย่างไรบ้าง เพื่อที่จะได้ข้อเท็จจริงมาวิเคราะห์และปรับปรุงการกำหนดอัตราเงินเดือนและคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งให้เหมาะสม เป็นธรรม และเพื่อมาจำแนกตำแหน่งให้ได้มาตรฐานต่อไป สำนักงาน ก.พ. ได้เริ่มสำรวจตำแหน่งมาตั้งแต่ต้นปี ๒๕๐๑ โดยสำรวจตำแหน่งที่แต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนชั้นตรีขึ้นไป ซึ่งได้สำรวจเสร็จสิ้นไปแล้ว ๖ กระทรวง กำลังดำเนินการสำรวจอยู่อีก ๔ กระทรวง ยังคงเหลือที่ยังไม่ได้สำรวจอีก ๒ กระทรวง และเหลือตำแหน่งที่แต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวาทั้งหมด สำนักงาน ก.พ. คาดว่าจะได้สำรวจเสร็จสิ้นทุกตำแหน่งตามโครงการได้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๑๓

การสำรวจตำแหน่งดังกล่าวมีจุดประสงค์เพื่อรวบรวมข้อเท็จจริงไปใช้เป็นหลักในการวิเคราะห์และเปรียบเทียบตำแหน่งตามหลักวิชาการจำแนกตำแหน่งเท่านั้น สำนักงาน ก.พ. มิได้มีเจตนาที่จะทำการสำรวจเพื่อวัดประสิทธิภาพหรือจับผิดผู้ใดหรือส่วนราชการใด ผลของการสำรวจนี้จะไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิหรือผลประโยชน์ใด ๆ ของข้าราชการที่มีอยู่แล้ว ความมุ่งหมายเช่นนี้ เลขาธิการ ก.พ. ได้ชี้แจงให้กรมต่าง ๆ ที่สำนักงาน ก.พ. ไปสำรวจตำแหน่งทราบและเข้าใจทุกกรมเป็นรายการไปแล้ว แต่ถึงอย่างนั้น ในระยะนี้ก็ยังมีหนังสือพิมพ์ที่ลงข่าวที่อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดได้เสมอ เช่น บอกว่า ก.พ. ไปสำรวจ ตำแหน่งตามกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ แล้ว “หมายหัว” ข้าราชการไว้ หรือข้าราชการชั้นเอกทำงานแต่

เพียงเซ็นชื่อหรือเซ็นหนังสือ หรือลงข่าวในทำนองว่า ส่วนราชการบางแห่งยังไม่ประสงค์จะให้ ก.พ. เข้าไปสำรวจตำแหน่ง ข่าวเช่นนี้ไม่เป็นความจริง เพราะสำนักงาน ก.พ. มิได้มุ่งหมายไปจับผิดใครเป็นรายตัวบุคคล ถ้าจะมีการ "หมาย" อะไรกันอยู่บ้างก็ควรจะเป็นการ "หมายตำแหน่ง" มิใช่ "หมายหัว" คือหมายไว้ว่า ตำแหน่งใดควรจะบรรจุจากผู้มีคุณสมบัติหรือประสิทธิภาพอย่างใด มีเงินเดือนขั้นต่ำชั้นสูงอย่างไร อนึ่ง เท่าที่ได้ดำเนินการสำรวจตำแหน่งมาแล้วปรากฏว่าสำนักงาน ก.พ. ได้รับการสนับสนุนและได้รับความร่วมมือจากกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทุกแห่งเป็นอย่างดี

งานสำคัญอีกโครงการหนึ่งที่สำนักงาน ก.พ. กำลังเริ่มดำเนินการเพื่อให้มีประสิทธิภาพ ประหยัดและเป็นธรรม คือ งานสอบเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ กล่าวโดยหลักแล้วการที่หมายกำหนดให้มีการสอบไล่เพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการก็เพื่อที่จะแสวงหาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเข้ารับราชการ เพื่อให้ประชาชนที่มีคุณสมบัติจะเข้ารับราชการได้ ได้มีโอกาสกันแข่งขันกันแสดงความรู้ความสามารถเพื่อได้รับบรรจุเข้ารับราชการ ผู้ใดมีความรู้ความสามารถโดยสอบได้คะแนนมากกว่า ย่อมมีสิทธิได้รับบรรจุเข้ารับราชการก่อน วิธีสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นมาตรการที่ช่วยป้องกันมิให้มีการหยิบนัดตำแหน่งในราชการให้แก่พวกพ้องโดยไม่เป็นธรรม และเป็นเสมือนประตูกั้นมิให้ผู้ที่ไม่มีความรู้ความสามารถเข้ารับราชการอันจะทำให้ประสิทธิภาพของราชการย่อห้อยลง

แต่เดิมมาสมัยใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๓ ก.พ. เป็นผู้จัดสอบบุคคลเพื่อบรรจุเข้ารับราชการ เป็นการสอบรวมเรียกว่าสอบราชบุรุษ และในสมัยใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๖ ก็ใช้ระบบการสอบรวมโดย ก.พ. เป็นผู้จัดสอบ เรียกว่า สอบเสมียนพนักงาน สอบชั้นตรี ชั้นโท และชั้นเอก แต่ต่อมาได้มอบหมายงานด้านการสอบนี้ให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ เป็นผู้จัดสอบแทน ก.พ. ในปัจจุบันปรากฏว่าการสอบนี้มีปัญหามาก เช่น ความลำช้า สั้นเบ็ดเตล็ด ไม่ได้มาตรฐาน และไม่เป็นธรรม ดังที่ปรากฏข่าวอยู่ในหน้าหนังสือพิมพ์และในคำร้องเรียนร้องทุกข์ต่าง ๆ อยู่เสมอ ขณะนี้สำนักงาน ก.พ. กำลังศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆเกี่ยวกับการทดสอบเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการอยู่ เพื่อ

ที่จะได้ข้อมูลมาปรับปรุงนโยบายและวิธีการสอบให้ได้คนดีเหมาะสม ประหยัด รวดเร็ว มีมาตรฐาน รวมทั้งให้เป็นธรรมแก่ผู้สมัครสอบและผู้เสียภาษีอากรยิ่งขึ้น ขณะนี้ก็ได้สร้างที่ทำการสำนักงาน ก.พ. ขึ้นใหม่ และได้จัดสถานที่สำหรับสอบไว้เป็นส่วนตัวแล้ว ซึ่งอาจบรรจุคนได้ประมาณ ๓,๐๐๐ คน การก่อสร้างกำลังจะเสร็จในเดือนกันยายน เมื่อเสร็จแล้วจะได้เปิดเป็นบริการแก่กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ที่จะใช้เป็นสถานที่จัดสอบ ในกรณีที่ผู้สมัครสอบเป็นจำนวนมาก เพื่อให้การควบคุมการสอบได้ดียิ่งขึ้น แทนที่จะต้องไปอาศัยสถานที่อื่น ๆ ที่ไม่สะดวกแก่ผู้เข้าสอบและไม่เหมาะสมหรือยากที่จะควบคุมดูแลให้การสอบเป็นไปโดยยุติธรรมโดยตลอดได้

สำหรับเรื่องเกี่ยวกับวินัยข้าราชการพลเรือนนั้น เลขาธิการ ก.พ. ชี้แจงว่า โดยหลักการแล้วการพิจารณาสั่งลงโทษข้าราชการเป็นอำนาจหน้าที่โดยตรงของผู้บังคับบัญชา หากผู้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายโดยเอาใจใส่ดูแลและหวังให้ข้าราชการภายใต้บังคับบัญชาของตนเป็นผู้รักษาวินัยโดยเคร่งครัด ตลอดจนวางระเบียบปฏิบัติงานในหน่วยของตนให้รัดกุมแล้ว การกระทำผิดก็จะเกิดขึ้นได้ยาก และการลงโทษทางวินัยก็มีน้อย หากมีการกระทำผิดเกิดขึ้น ผู้บังคับบัญชาก็จะต้องพิจารณาโทษโดยเด็ดขาดนับพลัน ตามหลักการที่ดีในการพิจารณาโทษของผู้กระทำผิด

สำหรับ ก.พ. นั้น มีหน้าที่อันสำคัญตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนเกี่ยวกับวินัยของข้าราชการพลเรือนอยู่ ๒ ประการด้วยกัน คือ

๑. การพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ถูกสั่งลงโทษให้ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ ที่อุทธรณ์คำสั่งลงโทษต่อนายกรัฐมนตรี ในการนี้ ก.พ. เป็นผู้พิจารณาเสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อสั่งการตามที่เห็นสมควรต่อไป

๒. พิจารณาตรวจสอบการสั่งลงโทษ การสั่งให้ข้าราชการออกจากราชการ ที่ผู้บังคับบัญชาสั่งไปแล้วทุกเรื่อง และได้รายงานมายัง ก.พ. หาก ก.พ. พิจารณาเห็นว่ากระทรวงทบวงกรมใดไม่ปฏิบัติตามให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน หรือปฏิบัติตามไปโดยไม่เหมาะสม ก.พ. ก็จะรายงานนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาสั่งการให้กระทรวงทบวงกรมปฏิบัติให้ถูกต้อง

ข้อเท็จจริงเท่าที่ปรากฏในขณะนี้ การพิจารณาโทษข้าราชการพลเรือนยังอยู่ในเกณฑ์ที่ช้าอยู่และยังผ่อนปรนกันอยู่มาก ซึ่ง ก.พ. ก็ได้พยายามเร่งรัดให้เร็วขึ้น และพยายามรักษาระดับการลงโทษให้เกิดความเป็นธรรมอยู่ตลอดมา นอกจากนี้ ก.พ. ก็ได้ทำการวิเคราะห์หามูลเหตุของการกระทำผิดของข้าราชการ ตลอดจนติดตามประเมินผลการลงโทษข้าราชการ และปรึกษาหารือกับผู้บังคับบัญชาของส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อหาทางป้องกันมิให้ข้าราชการกระทำผิด และทำให้การลงโทษมีผลสัมฤทธิ์ความมุ่งหมาย นอกจากนี้ สำนักงาน ก.พ. ยังกำลังศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับอุปสรรคของการใช้ระบบวินัยข้าราชการพลเรือนในปัจจุบันอยู่เพื่อที่จะนำมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงระบบเกี่ยวกับวินัยให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในราชการพลเรือน ปัจจุบันและในอนาคตต่อไป

.....

เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๑๐ ผู้สื่อข่าวกรมประชาสัมพันธ์ได้ขอเข้าพบ พันเอก จินดา ณ สงขลา เลขาธิการ ก.พ. และเรียนถามถึงเรื่องที่ผู้เขียนบทความเกี่ยวกับนักเรียนไทยในต่างประเทศลงในหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งเมื่อเร็ว ๆ นี้ว่า เจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ดูแลนักเรียนไทยในต่างประเทศมิได้เอาใจใส่ดูแลนักเรียนเท่าที่ควร และผู้ปกครองนักเรียนก็ไม่กล้าร้องเรียนต่อ ก.พ. เพราะเกรงว่าเจ้าหน้าที่จะกลั่นแกล้งบุตรหลานของตน

เลขาธิการ ก.พ. ชี้แจงว่า ข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสำนักงานผู้ดูแลนักเรียนมีฐานะเสมือนเป็นตัวแทนของผู้ปกครอง จึงยอมมีหน้าที่เอาใจใส่ ช่วยเหลือ และควบคุมดูแลให้นักเรียนมีความประพฤติดี ศึกษาเล่าเรียนให้ได้ผลดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งข้าราชการทุกคนก็ตระหนักถึงฐานะหน้าที่ดังกล่าวอยู่แล้ว อย่างไรก็ตามการให้บริการและการควบคุมดูแลนักเรียนจำนวนนับพันคนนั้น ยากที่จะให้เป็นที่พอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกเวลาได้ บางครั้ง เพื่อที่จะรักษาประโยชน์ของส่วนรวม ของผู้ปกครองและของนักเรียนเอง ก็อาจจะต้องมีการขัดใจหรือดำเนินการไปในทางที่ทำให้นักเรียนหรือผู้ปกครองไม่พอใจอยู่บ้าง

เลขาธิการ ก.พ. กล่าวต่อไปว่า รู้สึกยินดีและขอบคุณที่ผู้หวังดีเขียนบทความในหนังสือพิมพ์หรือชี้แจงเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับงานด้านนักเรียนไทยในต่างประเทศไปยังสำนักงาน ก.พ. เพราะถ้าไม่ช่วยกันบอกกล่าวเช่นนั้น สำนักงาน ก.พ. ก็จะไม่ทราบถึงข้อเท็จจริงซึ่งควรจะนำมาประกอบ

การพิจารณาปรับปรุงนโยบายและวิธีปฏิบัติที่จะใช้เป็น หลักและแนวทางปฏิบัติหน้าที่ ของข้าราชการ ในสำนักงานผู้ดูแลนักเรียนทุกแห่งได้ สำหรับบทความในหนังสือพิมพ์ที่ว่าเจ้าหน้าที่มิได้ เอาใจใส่ปฏิบัติหน้าที่ให้เต็มที่ควรนั้น เลขาธิการ ก.พ. ชี้แจงว่าจะขอบคุณมากยิ่งขึ้นหากท่าน ผู้เขียนบทความจะแจ้งข้อเท็จจริงเพิ่มเติมให้ทราบว่า เจ้าหน้าที่ผู้นั้นคือใคร และได้ปฏิบัติหน้าที่ใน ลักษณะอย่างไร ทั้งนี้ ขอรับรองกับผู้เขียนบทความและผู้ปกครองซึ่งจะแจ้งให้สำนักงาน ก.พ. ทราบถึงความเดือดร้อนของนักเรียนว่า ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้ใดกลั่นแกล้งนักเรียน ผู้นั้นจะได้รับการ พิจารณาโทษทางวินัยสถานหนัก บุคคลเช่นนี้ไม่สมควรทำหน้าที่ดูแลนักเรียน

ผู้สื่อข่าวถามว่า สำนักงาน ก.พ. มีนโยบายอย่างไรในการป้องกันอุบัติเหตุอันเกิดจาก การใช้รถยนต์ของนักเรียน เลขาธิการ ก.พ. ตอบว่า เรื่องนี้ในหลาย ๆ ประเทศนับว่าเป็นอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นมากกว่าอุบัติเหตุประเภทอื่น ๆ สำนักงาน ก.พ. และเจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ดูแลนักเรียน ได้อบรมให้นักเรียนทราบถึงเรื่องการจราจรต่าง ๆ และไม่สนับสนุน อย่างยิ่งที่จะให้นักเรียนขับรถยนต์ ยิ่งกว่านั้น ได้ออกระเบียบไว้ว่าการที่นักเรียนจะซื้อรถยนต์ใช้เอง จะต้องได้รับอนุญาต จาก ก.พ. เสียก่อน ซึ่งโดยปกติ ก.พ. จะไม่อนุญาตเว้นแต่เห็นว่านักเรียนเป็นผู้ใหญ่พอสมควร ศึกษายู่ในชั้นมหาวิทยาลัย มีความประพฤติ ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเป็นอย่างดีอยู่แล้ว และ จำเป็นต้องมีรถยนต์ เพราะโรงเรียนอยู่ไกลจากที่พัก แต่ก็มีนักเรียนบางคนแอบไปซื้อรถยนต์ใช้เองโดยมิได้รับอนุญาต เช่นนักเรียนที่ประสบอุบัติเหตุถึงแก่เสียชีวิตเมื่อเร็ว ๆ นี้ เป็นต้น การ มีรถยนต์นั้นถ้าไม่จำเป็นจริง ๆ แล้ว มักจะเป็นภาระยุ่งยากแก่นักเรียนและผู้ปกครองเอง เพราะ จะทำให้นักเรียนมีโอกาสเที่ยวเตร่มากขึ้น เสียค่าใช้จ่ายต่าง ๆ มากขึ้น เช่น ค่าประกันภัย ค่าน้ำมัน ค่าซ่อมแซม ฯลฯ และบางครั้งเมื่อถึงคราวเคราะห์ร้ายเข้าก็อาจจะชนกับรถคันอื่น หรือชนคน ตัวเองหรือผู้อื่นอาจจะบาดเจ็บสาหัสหรือแม้แต่เสียชีวิตได้ มีอยู่หลายรายที่การมี รถยนต์ใช้เป็นสาเหตุโดยตรงที่ทำให้ผลการศึกษาลดลง หรือทำให้เดือดร้อนทำให้องค์ปกครอง ถึงโรงศาล ซึ่งเจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ดูแลนักเรียนก็ได้ช่วยเหลือหาทางผ่อนโทษหนักเป็นเบาไป แล้วหลาย ๆ ราย ดังนั้น ถ้านักเรียนไม่เป็นผู้ใหญ่พอสมควรแล้ว ก็ไม่สมควรตามใจ หรือส่งเสริมให้นักเรียนมีรถยนต์ใช้เอง

ในด้านการให้ความปลอดภัยอื่น ๆ สำนักงาน ก.พ. และสำนักงานผู้ดูแลนักเรียนก็ได้เอา ใจใส่สับดับรับฟังเหตุการณ์อันอาจจะเป็นภัยแก่นักเรียนอยู่เสมอ เช่น เมื่อมีเหตุการณ์ไม่สงบ

เกิดขึ้นในฮ่องกงเมื่อเร็ว ๆ นี้ สำนักงาน ก.พ. ก็ได้ขอความร่วมมือจากกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อร่วมกันหาทางป้องกันภัยอันตรายต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น หรือหาทางไว้ล่วงหน้าว่าในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินขึ้นควรจะปฏิบัติอย่างไร เป็นต้นว่า ได้ขอความร่วมมือจากสายการบินต่าง ๆ ให้สำรองที่นั่งไว้เมื่อมีความจำเป็นรีบด่วนจะได้อพยพนักเรียนในความดูแลของ ก.พ. กลับประเทศไทยได้ทันที เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ก.พ. ในสถานกงสุลที่นั่นก็ได้ติดต่อกับนักเรียนในความดูแลของ ก.พ. ทุกคน และได้แนะนำวิธีปฏิบัติในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินแล้ว เรื่องนี้กระทรวงการต่างประเทศได้กรุณาให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งแก่สำนักงาน ก.พ. อย่างไรก็ตาม ขณะนี้เหตุการณ์ในฮ่องกงได้สงบลงและสถานการณ์ได้คลี่คลายลงจนเกือบจะเข้าสู่ภาวะปกติแล้ว

อนึ่ง ขณะนี้ได้มีการสู้รบระหว่างประเทศในกลุ่มอาหรับกับประเทศอิสราเอล แต่โดยเหตุที่ในประเทศที่มีการสู้รบกันอยู่นี้ไม่มีสำนักงานผู้ดูแลนักเรียน สำนักงาน ก.พ. จึงได้ขอความร่วมมือไปยังกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งทำหน้าที่ดูแลนักเรียนแทน ก.พ. อยู่ ให้หาทางช่วยเหลือนักเรียนในความดูแลของ ก.พ. ในประเทศเหล่านั้นเช่นเดียวกับกรณีที่เกิดขึ้นในฮ่องกงแล้ว

เลขาธิการ ก.พ. กล่าวในที่สุดว่า สำนักงาน ก.พ. ตระหนักดีว่า การดูแลนักเรียนไทยในต่างประเทศเป็นงานสำคัญที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ได้เสียของส่วนรวมและของบุคคลต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก จึงได้พยายามปรับปรุงงานให้ผู้ปกครองและนักเรียนได้รับบริการที่สะดวกรวดเร็ว และได้ผลยิ่งขึ้น ซึ่งก็ได้ปรับปรุงแก้ไขเรื่องต่าง ๆ ให้เป็นผลดีและให้ประหยัดค่าใช้จ่ายของนักเรียนและผู้ปกครองไปแล้วหลายเรื่อง และจะได้พยายามแก้ไขปรับปรุงสิ่งที่บกพร่องอยู่ต่อไปอีกโดยตลอดเพื่อให้งานได้ผลดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

บุคคลเป็นคนเลวเพราะชาติก็หาไม่ เป็นผู้ประเสริฐเพราะชาติก็หาไม่
(แต่) เป็นคนเลวเพราะกรรม เป็นผู้ประเสริฐก็เพราะกรรม

พุทธศาสนสุภาษิต

แนวปฏิบัติโดยย่อเกี่ยวกับวงจรงบประมาณรายจ่าย ของรัฐบาลไทยในรอบ ๑ ปี

โดย

ศรีสมบูรณ์ อังคสิงห์

เลขานุการสำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

(ต่อจากฉบับก่อน)

๒. ถ้าออกเช็คสั่งจ่ายเงินเพื่อจ่ายเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง ฯลฯ ในนามผู้เบิกเงินของ
ส่วนราชการ เจ้าของงบประมาณก็ให้ขีดฆ่าคำว่า "ผู้ถือ" ออก และกับห้ามออกเช็คสั่งจ่ายเป็น
เงินสด

ง. ในการตรวจและอนุมัติฎีกา กรมบัญชีกลางจะพิจารณา

๓. ลายมือชื่อผู้เบิกเทียบตามตัวอย่างเพื่อความถูกต้อง
๒. มีหนังสือพินหรือความจำเป็นที่จะต้องจ่ายเงินและถึงกำหนด หรือใกล้จะถึงกำหนดที่จะ
ต้องจ่ายเงิน แล้วแต่กรณี
๓. มีเงินประจำงวดหรือเงินจัดสรรเพียงพอ หรือมีคำสั่งอนุมัติของกระทรวงการคลังและมี
รายการถูกต้อง

ฎีกาหรือเอกสารประกอบ รายใดไม่ถูกต้องในสาระสำคัญให้ผู้ตรวจฎีกาทักท้วงให้ผู้เบิก
แก้ไข ถ้าผู้เบิกไม่แก้ไขให้ถูกต้องภายใน ๒ วัน ถัดจากวันที่ได้รับการทักท้วงหรือให้มาพิจารณา
แก้ไขผู้ตรวจจะคืนฎีกากลับไป

ถ้าผิดพลาดเล็กน้อย ผู้ตรวจหรือผู้อนุมัติฎีกาจะแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องก็ได้ แล้วแจ้ง
ให้ผู้เบิกทราบ

(ดูข้อ ๓๓, ๓๔, ๓๕ ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง พ.ศ. ๒๕๐๕)

๓.๔ การใช้จ่ายเงิน

ในการใช้จ่ายเงินทุกกรณี ส่วนราชการจะต้องถือปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลังเป็นเรื่อง ๆ ไปโดยให้พิจารณาการใช้จ่ายเงินแต่ละครั้ง ดังนี้

ก. พิจารณามีเงินงบประมาณคงเบิกได้หรือไม่ แล้วดูว่ามีพอเบิกหรือไม่

ข. ได้ขอเงินประจำงวดไว้เพื่อเบิกจ่ายหรือไม่

แล้วจึงดำเนินการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง เช่น ในการจัดซื้อเครื่องพิมพ์ดีดต้องดูระเบียบการจัดซื้อพัสดุ เป็นต้น

ระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๐๗ กำหนดดังนี้ คือ

การใช้จ่ายสำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ที่กำหนดไว้ในแต่ละรายการตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมให้เป็นไป ดังนี้

(๑) รายจ่ายหมวดเงินเดือนและหมวดค่าจ้างประจำ ให้เบิกจ่ายตามรายการในบัญชีถือจ่ายเงินเดือนหรือบัญชีถือจ่ายค่าจ้างประจำของแต่ละปีที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลัง

(๒) รายจ่ายหมวดค่าจ้างชั่วคราว ให้เบิกจ่ายตามรายการที่กำหนดในใบยืนยันยอดงบประมาณรายจ่ายหมวดค่าจ้างชั่วคราว

(๓) รายจ่ายหมวดค่าตอบแทน หมวดค่าใช้สอย และหมวดค่าวัสดุ ให้เบิกจ่ายด้วยกันได้ระหว่างประเภทของแต่ละหมวดรายจ่าย

(๔) รายจ่ายหมวดค่าครุภัณฑ์ หมวดค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง หมวดเงินอุดหนุน และรายจ่ายงบกลางทุกรายการ นอกจากเงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ ให้เบิกจ่ายตามรายการและจำนวนเงินที่ได้รับอนุมัติเงินประจำงวด

(๕) รายจ่ายงบกลาง รายการเงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ ให้เบิกจ่ายตามคำสั่งกระทรวงการคลัง

(๖) รายการงบประมาณในงบประมาณรายจ่ายของกระทรวงกลาโหมและกรมตำรวจ ให้เบิกเงินเดือนค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว ค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ ค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง เงินอุดหนุนและรายจ่ายอื่นใดและจะเบิกจ่ายด้วยกันก็ได้

(๗) รายจ่ายรายการอื่นนอกจากที่กล่าวใน (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ให้เบิกจ่ายตามจำนวนเงิน และรายการตามที่ได้รับอนุมัติเงินประจำงวด

(๘) รายจ่ายประเภทใดอยู่ในรายจ่ายหมวดใด หรือในรายจ่ายงบกลางรายการใดให้เป็นไปตามที่สำนักงานงบประมาณกำหนด*

ทั้งนี้ รายจ่ายประเภทและหมวดต่าง ๆ ตูได้จากคู่มือการจำแนกประเภทรายจ่ายตามงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๖

อนึ่ง ในกรณีที่ความต้องการใช้เงินมีจำนวนมากกว่าที่ได้ตั้งไว้ในงบประมาณ ในประเภทหรือหมวด หรือใช้เงินไม่ทันปีงบประมาณ ให้พิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป

๓.๕.๓. กรณีการใช้เงินงบประมาณไม่พอ พระราชบัญญัติงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓ ในมาตรา ๓๘ ระบุว่ารายจ่ายที่ระบุไว้ในรายการใด หรือสำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมอย่างใดก็ตามจะโอนไปใช้ในรายการอื่นไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณในกรณีงบประมาณปกติ หรือได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ในกรณีประเภทเพิ่มรายจ่ายในราชการลับ หรือเป็นงานหรือโครงการใหม่

ถ้าส่วนราชการมีความจำเป็นต้องโอนรายจ่ายในหมวดใดให้ปฏิบัติตามวิธีการขอโอนงบประมาณรายจ่ายตามข้อ ๓๓ ระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งกำหนด ดังนี้ คือ

รายจ่ายที่กำหนดไว้ในรายการใด สำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมจะโอนหรือนำไปใช้ในรายการอื่นให้ปฏิบัติตามดังนี้

- (๑) ขอทำความตกลงกับสำนักงานงบประมาณตามแบบที่สำนักงานงบประมาณกำหนด
- (๒) รายจ่ายเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ให้ผู้ที่ขอโอนรับรองว่า เงินเดือนค่าจ้างประจำอัตราเดิมเหลือจ่ายเท่าใด และเมื่อโอนไปแล้วจะมีเหลือพอจ่ายตลอดปีและจะโอนไปจ่ายรายการใด ให้ชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นที่ขอโอน
- (๓) รายจ่ายอื่น ๆ ให้แจ้งว่ารายการใดมีเงินเหลือเท่าใด จะโอนไปจ่ายในรายการใดเท่าใด และชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นที่ขอโอน

*คู่มือจำแนกประเภทรายจ่ายตามงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๖

- (๔) มีคำรับรองของหัวหน้าส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ ว่ามีเงินประจำงวดเหลืออยู่พอแก่การโอน และการโอนรายการรายจ่ายนั้นจะไม่กระทบกระเทือนต่อการดำเนินงาน ตามแผนงานหรือโครงการที่กำหนดไว้ ทั้งจะไม่ทำให้เกิดมีหนี้สินค้างชำระในรายการที่ขอโอน

ข้อควรสังเกต

๑. เงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว จะโอนไปใช้เพื่อการใดในหมวดอื่นมิได้
๒. จะทำการโอนเงินระหว่างรายจ่ายต่าง ๆ ที่จำแนกไว้ในข้อ ๓๐ แห่งระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๐๗ ได้ตั้งแต่หมวด ๔ เป็นต้นไป

วิธีการปฏิบัติ

- (๑) ถ้ามีกรณีที่เงินเฉพาะรายละเอียดหรือประเภทภายในหมวดใดหมวดหนึ่งที่ได้อำนาจใช้ไม่พอกับความต้องการและยังมีเงินคงเหลือใช้ภายในหมวดตามรายละเอียดก่อนอยู่ ให้ถือว่าใช้ทดแทนกันได้ภายในหมวด โดยไม่ต้องขออนุมัติสำนักงบประมาณ ยกเว้นหมวดเงินเดือน หมวดค่าจ้าง หมวดครุภัณฑ์ หมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง และหมวดเงินอุดหนุน ซึ่งต้องขออนุมัติสำนักงบประมาณก่อนทำการโอนภายในหมวด

ตัวอย่างในหมวดครุภัณฑ์ กรมฯ ได้ตั้งงบประมาณไว้เพื่อซื้อเครื่องอัดสำเนาชนิดหนึ่ง ราคา ๓๘,๐๐๐ บาท แต่เนื่องจากกรมฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องซื้อครุภัณฑ์ชนิดดังกล่าวอีกยี่ห้อหนึ่ง ที่ดีหรือเหมาะสมกว่า หรืออาจจะซื้อได้เป็น ๒ ชนิดที่ย่อมเยาลงแต่ในวงเงินไม่เกิน ๓๘,๐๐๐ บาท ให้ขอเปลี่ยนแปลงวงเงินไปยังสำนักงบประมาณเพื่อพิจารณาอนุมัติ ทั้งนี้อยู่ในดุลพินิจของผู้อำนวยการสำนักงบประมาณว่าสมควรอนุมัติหรือไม่

- (๒) ถ้าเกิดกรณีที่เงินงบประมาณในหมวดใด ๆ ไม่พอ และมีความจำเป็นต้องใช้เงินส่วนราชการ จะดำเนินการขออนุมัติงบประมาณเพื่อขอโอนเงินในหมวดอื่นมาใช้ โดยดำเนินการตามแบบที่กำหนด คือขอลดยอดเงินในหมวดหนึ่ง และในขณะเดียวกันให้ขอเพิ่มยอดเงินในหมวดที่ต้องการเพิ่ม เช่น ถ้าเงินงบประมาณในหมวดทดแทนไม่พอและต้องการจะโอนจากหมวดค่าใช้สอยมาใช้แทนจำนวน ๓๐๐ บาท ให้ทำดังนี้

แบบ ง ๐๘

งบประมาณเดิม	เพิ่ม		งบประมาณถือจ่ายต่อไป
	ลด	ครึ่ง ครึ่ง	
หมวดค่าตอบแทน ๓,๐๐๐	+	๓๐๐	๓,๓๐๐
หมวดค่าใช้จ่าย ๒,๐๐๐	-	๓๐๐	๑,๗๐๐

เป็นต้น

(จำนวนเงินเป็นบาท)

ทั้งนี้ต้องมีคำรับรองของหัวหน้าส่วนราชการว่าเงินมีเพียงพอและไม่กระทบกระเทือนต่อการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการที่กำหนดไว้

๓.๔.๒. กรณีใช้เงินไม่ทันงบประมาณประจำปี

๓. ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในปีใด โดยปกติให้เบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายของปีนั้นไปจ่าย เว้นแต่มีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถเบิกจ่ายจากงบประมาณรายจ่ายของปีเดียวกันได้ แล้ว ก็ให้เบิกจากงบประมาณรายจ่ายของปีถัดไปได้อีก ๑ ปี (ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง พ.ศ. ๒๕๐๕ ข้อ ๓๘)

นั่นคือ ถ้าใช้เงินไม่ทันในปีนั้นจะร้องต่อผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณเพื่อขอเบิกจ่ายเงินงบประมาณในปีหน้าก็ได้ เรียกว่า งบประมาณรายจ่ายข้ามปี การตั้งงบประมาณรายจ่ายข้ามปีนั้นต้องกำหนดเวลาสิ้นสุดไว้ด้วย

๓. ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในปีนั้นและไม่สามารถใช้ได้ทันในปีงบประมาณนั้น จะขอขยายเวลาเบิกเงินจากคลังต่อไปได้อีกไม่เกิน ๓ เดือน ปฏิทินของปีงบประมาณถัดไปได้ - รายจ่ายนั้นเป็นรายจ่ายที่จะจ่ายจำนวนแน่นอน โดยเจ้าของงบประมาณได้ชอกันเงินไว้ตามระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินจากคลังไว้แล้วก่อนสิ้นปีงบประมาณเรียกว่า เงินกันไว้จ่ายเหลือ

วิธีชอกกันเงินนี้ ให้ส่วนราชการซึ่งคะเนไว้แล้วว่ารายจ่ายส่วนใดที่ไม่สามารถจ่ายได้ทัน ให้ทำใบชอกกันเงินพร้อมกับแนบสัญญาต่าง ๆ ต่อกรมบัญชีกลาง ไว้ก่อนสิ้นปีงบประมาณ ส่วนการเบิกจ่ายให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายการปกติ

๔. การควบคุมงบประมาณและการติดตามผลงาน

๔.๑ การควบคุมงบประมาณ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมงบประมาณ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. จัดให้มีการประมวลบัญชีการเงินแผ่นดิน
๒. กำหนดระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลังด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี
๓. จัดให้มีการตรวจสอบเอกสารการขอเบิกเงิน การจ่ายเงิน และการก่องหนผูกพันตลอดจนเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการเงิน การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง
๔. กำหนดและควบคุมระบบบัญชี แบบรายงาน และเอกสารเกี่ยวกับการรับจ่ายเงินและหนี้
๕. กำหนดระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยเงินทดรองราชการ ด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(ดู ม. ๒๓ พ.ร.บ. วิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไข (ฉบับที่ ๒))

๔.๒ การติดตามผลงาน แบ่งเป็น

๑. ขั้นตอนการตรวจสอบภายในและการรวบรวมหลักฐานให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
๒. การทำรายงาน

๔.๒.๑ การตรวจสอบภายในและการรวบรวมหลักฐานให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ก. การตรวจสอบภายใน ให้ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณที่เป็นกระทรวงทบวงกรมแต่งตั้งข้าราชการคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ตรวจ

สอบการจ่ายเงิน รวมทั้งการก่อกำหนดผู้พันงบประมาณรายจ่ายของเจ้าของงบประมาณนั้นหรือตรวจสอบการอื่นใดตามแต่หัวหน้าส่วนราชการจะมอบหมายเป็นการภายใน และให้รายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการอย่างน้อยเดือนละครั้ง

การตรวจสอบจะใช้วิธีสุ่มตัวอย่างตามความเหมาะสมได้ โดยคำนึงถึงความสำคัญของเรื่องที่ตรวจสอบและวัตถุประสงค์ที่จะให้ทราบผลการตรวจสอบโดยเร็ว

(ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง ข้อ ๕๐)

ข. การรวบรวมหลักฐานให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ

(๑) ในเดือนหนึ่ง ๆ ให้เจ้าของงบประมาณแสดงรายการเงินที่ได้รับจากคลังและรายการจ่ายเงินนั้น ๆ พร้อมทั้งรวบรวมใบสำคัญคู่จ่ายและเอกสารอื่น ๆ อันเป็นหลักฐานแห่งหนี้ ตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด แล้วส่งให้ถึงสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินภายในวันที่ ๑๕ ของเดือนถัดไป (เฉพาะในประเทศ) สำหรับส่วนราชการต่างประเทศให้ทำงบเดือนและรวบรวมหลักฐานและเอกสาร อันเป็นหลักฐานแห่งหนี้ตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด แล้วส่งทางไปรษณีย์อากาศไปยังเจ้าของงบประมาณเจ้าสังกัด โดยส่งออกภายในวันที่ ๑๕ ของเดือนถัดไป ถ้ามีเหตุจำเป็นก็ให้ขยายเวลาออกไปได้จนถึงสิ้นเดือนถัดไปนั้นและเมื่อเจ้าของงบประมาณเจ้าสังกัดได้รับแล้วให้รีบส่งให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินภายในกำหนด ๑๐ วัน นับแต่ได้รับงบเดือน แต่อย่างช้าต้องไม่เกิน ๖๐ วัน นับจากวันสิ้นเดือนของงบเดือนนั้น

ถ้ามีเหตุขัดข้องไม่อาจส่งใบสำคัญคู่จ่าย และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องได้ตามกำหนด ให้ผลัดส่งได้ไม่เกิน ๙๐ วัน ทั้งนี้ด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หากมิได้ส่งภายในกำหนดที่ยื่นขอผลัดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งให้กรมบัญชีกลางทราบ

ใบสำคัญคู่จ่ายและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องเมื่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบเสร็จแล้วให้คืนให้เจ้าของงบประมาณเก็บไว้

(ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง พ.ศ. ๒๕๐๕ ข้อ ๙๐)

(๒) ถ้าเจ้าของงบประมาณไม่ปฏิบัติตามดังกล่าวในข้อ (๑) โดยไม่มีเหตุผลอื่น ควรให้สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่รายงานต่อเจ้ากระทรวงผู้บังคับบัญชาของงบประมาณนั้น และส่งสำเนารายงานนั้นให้กระทรวงการคลังทราบ

(ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง พ.ศ. ๒๕๐๕ ข้อ ๙๑)

(๓) การตรวจสอบงบเดือนและหลักฐานการจ่ายให้เจ้าของงบประมาณมีหน้าที่ให้คำชี้แจงและอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และเมื่อมีเหตุที่ทักท้วงก็ให้สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินดำเนินการโดยตรงกับเจ้าของงบประมาณ โดยให้เจ้าของงบประมาณถือปฏิบัติตามคำทักท้วงโดยเร็ว อย่างช้าไม่เกิน ๔๕ วัน นับแต่วันได้รับแจ้ง ถ้าไม่ปฏิบัติตามข้อ (๒)

ถ้าเจ้าของงบประมาณคัดค้านการทักท้วง และคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินยืนยันคำทักท้วง ให้สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งให้กระทรวงการคลังทราบและให้เจ้าของงบประมาณรายงานผ่านผู้บังคับบัญชาไปยังกระทรวงการคลังภายใน ๓๐ วัน นับแต่ได้รับการยื่นคำทักท้วงเพื่อให้กระทรวงการคลังวินิจฉัย และต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยภายใน ๔๕ วัน นับแต่ได้รับแจ้งจากกระทรวงการคลัง

(ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง พ.ศ. ๒๕๐๕ ข้อ ๘๒)

หมายเหตุ

หลักฐานการจ่าย (ใบเสร็จรับเงิน หรือใบสำคัญคู่จ่าย) ต้องพิมพ์หรือเขียนด้วยหมึกหรือดินสอที่ลบได้ยาก และให้เจ้าของงบประมาณเก็บรักษาไว้เป็นเวลาอย่างน้อย ๓๐ ปี นับจากวันจ่ายเงิน

(ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง พ.ศ. ๒๕๐๕ ข้อ ๔๕)

๔.๒.๒. การทำรายงาน

เจ้าของงบประมาณมีหน้าที่ต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการทำรายงานการเงิน ดังนี้

ก. ต้องส่งรายการการเงินประจำเดือนแก่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทุกเดือนตามแบบที่กำหนดให้ ทั้งนี้ภายในวันที่ ๒๕ ของเดือนถัดไปเป็นอย่างช้า

ข. ทำงบเดือน (ดูข้อ ๔.๒.๓. ข. การรวบรวมหลักฐานให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน) ส่งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ทุกเดือน ภายในวันที่ ๓๕ ของเดือนถัดไป

ค. ทำรายงานการใช้จ่ายเงินประจำงวดต่อสำนักงานงบประมาณ ภายในวันที่ ๓๕ ของเดือนถัดไป เฉพาะวิธีการรายงานการเงินประจำงวดนั้นต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับความสำคัญตามลำดับดังนี้

๑. รายงานการเงินแสดงยอดที่จ่ายจริงประจำงวด
๒. แสดงอัตราค่าลงขณะที่ปฏิบัติภายในงวดพร้อมอัตราว่าง ถ้ามี
๓. แสดงผลการปฏิบัติงานในระยงวด ว่าได้ทำอะไรไปบ้าง เช่น

- (๑) งานสารบรรณ
- (๒) งานคลัง
- (๓) งานพัสดุ
- (๔) งานอื่น ๆ เช่น ทำทะเบียนประวัติ สอบคัดเลือก ทำการวิจัย
- (๕) งานก่อสร้าง
- (๖) ฯลฯ

๔. แสดงปัญหา หรืออุปสรรคของการปฏิบัติงาน พร้อมเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

ทั้งนี้ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งระบุว่า

ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจจะต้องส่งรายงานแสดงผลงานที่ได้ปฏิบัติมาในรอบระยะเวลาหนึ่งของปีงบประมาณให้สำนักงานงบประมาณทราบตามระยะเวลา และวิธีการที่สำนักงานประมาณกำหนด

ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจใดไม่ส่งรายงานผลงานให้สำนักงานประมาณตามกำหนด สำนักงานประมาณอาจขอการพิจารณาเงินประจำงวดอื่น ๆ ไว้ก่อนก็ได้

บทส่งท้าย ผู้เขียนได้พยายามรวบรวมข้อปฏิบัติโดยย่อเท่าที่ปฏิบัติกันมาเป็นส่วนใหญ่เพื่อพอเป็นแนวทางให้ผู้มีเคยเกี่ยวข้องกับการงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลไทยได้ทราบการปฏิบัติการงบประมาณรายจ่ายบ้างเท่านั้น สำหรับรายละเอียดต่าง ๆ ต้องติดตามดูในระเบียบ ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่าย และหากมีข้อติชมอย่างไรยินดีรับฟัง และทั้งนี้ขอขอบคุณ ดร. อมร รักษาสัตย์ คุณเกษม อุณหสุวรรณ คุณถาวร เมฆสุวรรณ ที่ได้ช่วยให้บทความนี้จบลงได้.

ผู้เก็บตก

ต่อไปนี้เป็นเรื่องเก็บตกจากการสอบข้าราชการพลเรือนแห่งหนึ่ง

คำถาม จงอธิบายถึงผู้แต่งลิลิตพระลอ

คำตอบ ใครเป็นผู้แต่งนั้นไม่ทราบ แต่ที่ทราบแน่นอน คือ ผู้แต่งตายไปนานหนักหนาแล้ว จะถามไปทำไมทราบ

ผู้เข้าสอบอุทธรณ์ต่อกรรมการสอบ “แต่ผมว่า ถึงอย่างไรๆ ผมก็ไม่ควรได้ศูนย์หรอกครับ”

กรรมการสอบ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ก็ไม่รู้จะทำอย่างไร เพราะนั่นเป็นคะแนนต่ำที่สุดเท่าที่จะให้คุณได้”

“...เป็นผู้ใหญ่ต้องทำตัวให้เป็นหลัก ให้สมกับคำที่เขาเรียกว่าผู้หลักผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ไม่เป็นหลัก คือ ผู้ใหญ่ที่เหลวไหลๆ พูดไม่เหมือนที่ท่า ท่าไม่เหมือนที่พูด จะพูดก็พูดด้วยความหลง ไม่รู้ตัวว่าอะไรชักให้พูด จะทำก็ทำด้วยไม่รู้ว่าจะอะไรชักให้ทำ โกรธขึ้นมากว่าอย่างนั้น ชอบใจขึ้นมากว่าไปอีกอย่าง ปากบึ้ง พูดพล่อย จนคำพูดไม่มีราคา...”

ดอกไม้สด

“คนของตน	เตือนตน	ให้พ้นผิด
ตนเตือนจิต	คนได้	ใครจะเหมือน
ตนเตือนตน	ไม่ได้	ใครจะเตือน
ตนลืมเตือน	เตือนตน	ไม่พ้นภัย”

เก็บตกมาจากที่ไหนก็จำไม่ได้

สัพพทานิ ชมมทานิ ชินาติ

การให้ธรรมย่อมชนะการให้ทั้งหลายทั้งปวง

พุทธศาสนสุภาษิต

รวบรวมโดย สิริา คิวสัน

Let's Activate Our English

ประวิณ สุจริตกุล M.A. (Oxon)

ตอนที่ 6

รุ่ง รักเรียน ตามไปฟัง Lara Smith สอนภาษาอังกฤษให้แก่เพื่อนไทยคนหนึ่ง
ชื่อ ขอบ แสงวิทย์

Lara : Well, Chob, this evening I'd like you to pay attention to some English words which we have to use and come across a lot but which are often misused.

Chob : Whatever you say, Lara.

Lara : Good. Let's start with these words, then: admission, advise, affect, aggravate, alternate, alternative, amount, beside and between. They're often misused by foreign students.

Chob : I suppose I must be one of those students.

Rung : Me too.

ลารา : เอาจริงแล้วกันนะ ขอบ เย็นวันนี้ฉันอยากจะให้คุณสนใจและเอาใจใส่คำภาษาอังกฤษบางคำที่เราต้องใช้และต้องพบเห็นกันอยู่เสมอ ๆ แต่ว่ามักจะใช้กันผิด ๆ

ขอบ : ยังไงก็ได้ทั้งนั้นละ ลารา แล้วแต่คุณก็แล้วกัน

ลารา : อย่างนี้ก็ดี เรามาเริ่มจากคำเหล่านี้ก็แล้วกันนะ: admission, advise, affect, aggravate, alternate, alternative, amount, beside และ between คำพวกนี้นักเรียนต่างชาติใช้กันผิดบ่อย ๆ

ขอบ : สงสัยคงจะเป็นผมคนหนึ่งละ

รุ่ง : ผมก็คงจะด้วยเหมือนกัน

Lara : Never mind. I'm here to help you. Let's take the word 'admission' first. This is sometimes confused with 'admittance'. You both may already know that the two words are interchangeable, but usage insists on "No admittance" for warning notices, and "The price of admission" for entrance money. Usage now also insists that when we admit something we make an admission.

ลารา : ไม่เป็นไรนะ ก็ฉันคอยช่วยเหลืออยู่ทั้งคนแล้วนี่นา เรามาเริ่มคำ 'admission' ก่อน คำนี้บางทีก็นำมาใช้สับสนกับคำว่า 'admittance' คุณทั้งสองอาจจะทราบอยู่แล้วว่า สองคำนี้จะใช้แลกเปลี่ยนกันได้ แต่สำหรับแผ่นป้ายประกาศเตือนคนไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้อง หรือเข้าไปในสถานที่ตามความนิยมต้องใช้ "No admittance" ส่วนคำผ่านประตู หรือผ่านเข้าสถานที่ ที่ใช้ว่า "The price of admission". นอกจากนั้นแล้วยังตามความนิยมเรายังต้องใช้สำนวนว่า 'make an admission' เมื่อเรายอมรับข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งอย่างใด

Chob : Oh, dear! Very complicated.

ชอบ : โอ้โฮ ยาก สดลាយมาก

Rung : It is, isn't it?

รุ่ง : จริงขึ้นนะ ยากจังเลย

Lara : Not really, not if you remember the general rule and then go on to specific expressions.

ลารา : ไม่ถึงกับยุ่งนั้นหรอก ถ้าหากเราจำหลักเบื้องต้นได้ แล้วค่อย ๆ คืบไปหาสำนวนพิเศษโดยเฉพาะเป็นสำนวน ๆ ไป

Chob : We'll try to do as you suggest, Lara.

ชอบ : พวกเราจะพยายามทำตามที่คุณแนะนำ ลารา

Lara : Right. Now, our second word is 'advise'. You know, don't you, that 'to advise' means to give advice. So in fact it shouldn't be used when we mean simply to give information, since the verb 'to inform' is already available for that.

Rung : I've come across 'to advise' missused in this way quite a few times, Lara, in correspondence.

Lara : I'm glad you recall, because to be a good student of anything any language you've got to be observant.....What's our third word, Chob?

Chob : 'affect', Lara.

Lara : Thank you. This word, you must both bear in mind, is always a verb and means 'to influence'. It must be carefully distinguished from 'effect' which is usually a noun meaning 'result', but is sometimes a verb meaning 'to bring about', e.g. "The new coach effected a remarkable improvement for the Thai team".

ลารา : ดีมาก ที่นี้ คำที่สองของเราคือ 'advise' คุณทั้งสองคงทราบแล้วใช่ไหมละ ว่า 'to advise' หมายถึงให้คำแนะนำ เพราะฉะนั้น อันที่จริง ก็ไม่ควรจะใช้คำนี้ เมื่อเราหมายความว่าแจ้งให้ทราบ หรือเรียนให้ทราบ เพราะว่าเรามีคำว่า 'to inform' สำหรับใช้ในความหมายนั้นอยู่แล้ว

รุ่ง : ผมเคยเห็น 'to advise' ใช้ผิดทำนองนั้นหลายต่อหลายครั้งที่เดียวละในจดหมายโต้ตอบ

ลารา : ดีใจที่คุณจำได้ เพราะว่าจะเป็นนักเรียนที่ดีได้ ไม่ว่าจะเรียนวิชาอะไร ภาษาก็ได้ เราต้องเป็นคนช่างสังเกตสักหน่อย เออเนี่ย คำที่สามของเรามันคืออะไรกันนะ ชอบ?

ชอบ : 'affect' ยังไงละ ลารา

ลารา : ขอบคุณมาก คำนั้นๆ คุณทั้งสองต้องจำให้ดี ว่าเป็นคำกริยาเสมอ และมีความหมายว่า 'to influence' คือ 'มีอิทธิพลต่อ' หรือ 'มีผลต่อ' ต้องแยกแยะให้ดีกว่ามันต่างกับคำว่า 'effect' ซึ่งตามปกติเป็นคำนามหมายถึง 'ผล' แต่บางครั้งก็ใช้เป็นกริยาได้เหมือนกัน และแปลว่า 'ทำให้เกิดผล' เช่น ผู้ฝึกคนใหม่ช่วยให้ทีมไทยดีขึ้นมาก

Chob : I'll try to remember, Lara.

ชอบ : ผมจะพยายามจำให้ได้ ลารา

Lara : Good. Do that. There's no better way than 'learn and remember'. Our next word 'aggravate' is another tricky one. It means to make worse, e.g. "My loneliness was aggravated by the loss of my best friend". The present participle, however, is now commonly used in the sense of 'to annoy'. Have you ever noticed this, Rung?

ลารา : ดีแล้ว พยายามจำให้ได้ ไม่มีวิธีไหนที่จะดีไปกว่า วิธี เรียนให้รู้ให้เข้าใจ แล้วจดจำไว้' หรือ คำต่อไป 'aggravate' นี่ก็เป็นคำที่มีปัญหายุ่งยากอีกคำหนึ่ง มีความหมายว่าทำให้เลวลง ทำให้หนักลงอีก เป็นต้นว่า "ฉันต้องว่าเหวี่ยงขึ้นไปอีก เมื่อมาเสียเพื่อนรักไป" ที่นี้ 'present participle' ของคำนี้กลับเอามาใช้กันจนเกลื่อนไปหมด ในความหมายว่า 'ทำให้รำคาญ' หรือ 'ทำให้เดือดร้อน' เคยสังเกตไหม, รุ่ง?

Rung : I'm afraid I haven't, Lara.

รุ่ง : ไม่ได้สังเกตมาก่อนเลย ลารา

Chob : I haven't either.

ชอบ : ผมก็ยังเหมือนกัน

Lara : I didn't think you had. Well, this is certainly a pity. There are a number of adjectives such as annoying, vexing, exasperating, irritating that already have this meaning. I believe it would have been better to reserve 'aggravating' for its original meaning.

ลารา : ฉันเองก็ไม่ได้คิดหรอกว่า คุณจะได้สังเกตมาแล้ว ตามจริงน่าเสียดายนะ มีคำคุณศัพท์ตั้งเยอะแยะ เช่น annoying, vexing, exasperating irritating อะไรเหล่านั้น ซึ่งมีความหมายอย่างนั้นอยู่แล้ว ฉันคิดว่าควรจะได้สงวนคำว่า 'aggravating' ไว้ใช้ในความหมายเดิมเท่านั้นจะดีกว่า

Chob : And this is quite beyond me, Lara.

ชอบ : แล้วก็เป็นเรื่องที่ยากเกินสติปัญญาผมเสียด้วย ลารา

- Lara** : Nonsense! You're coming along very well and we've got a few more words to do. But if you think you might not be able to take in any more we could stop here and leave the rest for our next lesson.
- ลารา** : ไม่จริงหรอก เหลวไหล! คุณกำลังเรียนก้าวหน้าไปด้วยดีทีเดียวละ แล้วก็เรายังมีอีกหลายคำเหมือนกันที่จะต้องนำมาว่ากัน แต่ถ้าคุณคิดว่าอาจรับไม่ไหวเสียแล้วตอนนี้ เราพักสักก่อนก็ได้ ค่อยมาต่อคำที่เหลือกันคราวหน้า
- Chob** : I think I've learnt enough from you, Lara. I couldn't be able to take any more.
- ชอบ** : ผมคิดว่าเรียนจากคุณมากพอแล้วละ ลารา คงจะรับเพิ่มเติมไม่ไหวแล้ว
- Lara** : Very well, Chob. We'll carry on with our tricky words next Saturday, at the same time.
- ลารา** : งั้นก็ไม่เป็นไร ชอบ เราค่อยมาพูดกันต่อเสาร์หน้า เวลาเดิมก็แล้วกันนะ
- Chob** : See you again next Saturday, then, Lara, and thank you.
- ชอบ** : พบกันใหม่เสาร์หน้า ลารา ขอขอบคุณมาก
- Rung** : Thanks for letting me join in, Lara.
- รุ่ง** : ขอขอบคุณมาก ลารา ที่กรุณาให้ผมร่วมเรียนด้วย
- Lara** : You're welcome, Rung, any time.
- ลารา** : ไม่เป็นไรหรอก รุ่ง เชิญได้ทุกเมื่อเลย

“กล่าวกันว่า การเก็บภาษี คือ ศิลปการถอนขนห่านโดยไม่ให้รู้สึกเจ็บ
ขอชักชวนให้ช่วยกันคิดเลียงดูห่านให้อ้วนท้วนแข็งแรงด้วย”

บุญมา วงศ์สวรรค์

สรรพากรสาส์น (มกราคม ๒๕๐๕)

ปัญหา: เบียบบักกรพสเรือน

ตอบโดย

สมติ เจริญกุล บุคลากรเอก กองระเบียบข้าราชการ
สายบัว พุ่มแดง เลขานุการ สำนักงาน ก.พ.
อัสัย อังคะวนิช วิทยากรโท กองระเบียบข้าราชการ
ฤทัย รัชการกร หัวหน้าแผนกระเบียบ กองระเบียบข้าราชการ

สำนักงาน ก.พ.

ท่านสมาชิกที่ประสงค์จะให้ตอบปัญหาระเบียบข้าราชการ-
พลเรือน โปรดส่งไปที่ “บรรณาธิการวารสารข้าราชการ” และ
ระบุด้วยว่าให้ตอบในวารสารข้าราชการหรือตอบส่วนตัวทางไปรษณีย์

ปัญหาพิเศษ

๕๓๓. ถาม ผู้ที่ยังเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการอยู่ เมื่อ
สอบคัดเลือกเพื่อเลื่อนชั้นเป็นชนโทได้ จะเลื่อนชั้นได้หรือไม่

ตอบ ก.พ. ลงมติว่า หากผู้นั้นมีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรา ๕๗ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบ
ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ แล้ว ก็เลื่อนชั้นได้ (มติ ก.พ. ในการประชุมครั้งที่ ๓๔/๒๕๐๘
เมื่อวันที่ ๒๓ ธ.ค. ๒๕๐๘)

๕๓๔. ถาม ผู้ได้รับประกาศนียบัตรชั้นสูงวิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก สาขานิติเวชวิทยา
จากมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ จะบรรจุเข้ารับราชการในชั้น อธิบดี และชั้นใด

ตอบ คุณวุฒิดังกล่าวบรรจุได้ไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นโท อธิบดี ๒ ชั้น
๓,๗๕๐ บาท (มติ ก.พ. ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร. ๐๘๐๔/๒๕๗๒๓ ถ.ว. ๓๖ พ.ค. ๒๕๓๐)

๕๓๕. ถาม ประกาศนียบัตรและปริญญาต่างประเทศที่ ก.พ. ได้ตราค่าไว้แล้ว มีอย่างไรบ้าง

ตอบ ประกาศนียบัตรและปริญญาต่างประเทศ ก.พ. ได้ตราค่าไว้แล้ว มีดังนี้

๑) ปริญญา Master of Science in Civil Engineering จาก Ohio State University ประเทศสหรัฐอเมริกา บรรจุได้ไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นโท อันดับ ๒ ชั้น ๓,๘๐๐ บาท (มติ ก.พ. ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร. ๐๘๐๔/๒๘๔๗๒ จ.ว. ๓๐ พ.ค. ๒๕๓๐)

๒) ปริญญา Bachelor of Economics จาก Monash University ประเทศออสเตรเลีย บรรจุได้ไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นโท อันดับ ๒ ชั้น ๓,๖๐๐ บาท (มติ ก.พ. ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๘๐๔/๒๘๓๘๖ จ.ว. ๓๕ พ.ค. ๒๕๓๐)

๓) ปริญญา Bachelor of Laws จาก University of London ประเทศอังกฤษ บรรจุได้ไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นโท อันดับ ๒ ชั้น ๓,๖๐๐ บาท (มติ ก.พ. ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๘๐๔/๒๘๗๕๒ จ.ว. ๓๗ พ.ค. ๒๕๓๐)

๔) ปริญญาเอกทางเศรษฐศาสตร์จาก University of Wisconsin สหรัฐอเมริกา บรรจุได้ไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นโท อันดับ ๓ ชั้น ๒,๓๕๐ บาท (มติ ก.พ. ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๘๐๔/๓๐๓๕๕ จ.ว. ๓๗ พ.ค. ๒๕๓๐)

๕) ปริญญา Master of Science (Agricultural Engineering) จาก Clemson University สหรัฐอเมริกา บรรจุได้ไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นโท อันดับ ๒ ชั้น ๓,๘๐๐ บาท (มติ ก.พ. ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๘๐๔/๓๐๕๗๗ จ.ว. ๓๘ พ.ค. ๒๕๓๐)

๖) ปริญญา Master of Public Health จาก University of Hawaii สหรัฐอเมริกา บรรจุได้ไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นโท อันดับ ๒ ชั้น ๓,๘๐๐ บาท (มติ ก.พ. ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๘๐๔/๓๒๓๖๖ จ.ว. ๒๖ พ.ค. ๒๕๓๐)

๗) ปริญญา Master of Public Administration จาก Syracuse University สหรัฐอเมริกา บรรจุได้ไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นโท อันดับ ๒ ชั้น ๓,๗๕๐ บาท (มติ ก.พ. ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร. ๐๘๐๔/๓๒๓๓๗ จ.ว. ๒๖ พ.ค. ๒๕๓๐)

๘) ปริญญา Master of Agriculture จากสหรัฐอเมริกา บรรจุได้ไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นโท อันดับ ๒ ชั้น ๓,๘๐๐ บาท (มติ ก.พ. ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๘๐๔/๓๒๓๓๖ จ.ว. ๒๖ พ.ค. ๒๕๓๐)

๘) ปริญญา M.S. (in City and Regional Planning) จากสหรัฐอเมริกา บรรจุได้ไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นโท อันดับ ๒ ขั้น ๓,๘๐๐ บาท (มติ ก.พ. ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๘๐๔/๓๒๓๒๘ จ.ว. ๒๖ พ.ค. ๒๕๓๐)

๓๐) ปริญญา Master of Business Administration จาก Armstrong College สหรัฐอเมริกา บรรจุได้ไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นโท อันดับ ๒ ขั้น ๓,๗๕๐ บาท (มติ ก.พ. ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๘๐๔/๓๔๕๐๐ จ.ว. ๕ มิ.ย. ๓๐)

ปัญหาสมาชิก

ตอบคุณเป๊ออง แสงตระการ

ถาม ข้าราชการปฏิบัติราชการมาครบรอบปีเข้าหลักเกณฑ์ตามกฎหมาย ก.พ. สมควรได้เลื่อนขั้นและอันดับเงินเดือนเป็นบำเหน็จความชอบประจำปี แต่จะต้องออกจากราชการโดยครบเกษียณอายุในสิ้นปีงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ก.พ. มีระเบียบวิธีการอย่างไรบ้างที่จะส่งเคราะห์ข้าราชการดังกล่าวให้ได้ผลทดแทนในปีสุดท้ายเพื่อผลบำเหน็จบำนาญ ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจจะส่งเงินเดือนย้อนหลังภายในปีงบประมาณสุดท้ายจะได้หรือไม่ ในรอบปีดังกล่าวได้รับเงินเดือนเกินหกเดือนแล้ว

ตอบ โดยปกติการส่งเงินเดือนให้เลื่อนได้ตั้งแต่วันที่ ๑ ของเดือนแรกของปีที่ได้เลื่อน ดังนั้น ถ้าวันที่ ๑ ของเดือนแรกของปีที่จะได้เลื่อน ผู้นั้นไม่อยู่ในฐานะเป็นข้าราชการอีกต่อไปแล้ว (ครบเกษียณอายุ) การส่งเงินเดือนก็ไม่เป็นผลผูกพันข้าราชการผู้นั้นแต่ประการใด เท่ากับเป็นการส่งเงินเดือนในอัตราที่ว่าง ซึ่งไม่มีตัวบุคคลรับอยู่

ตอบสมาชิกเลขที่ ๕๔๐

ถาม การแต่งตั้งข้าราชการชั้นจัตวาให้ดำรงตำแหน่งชั้นตรี ตามมาตรา ๕๗ แห่ง พ.ร.บ. ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ความเห็นชอบในการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา อันดับพิเศษ ขั้น ๘๐๐ บาท รับราชการมาแล้วไม่ต่ำกว่า ๑๕ ปี และจะต้องดำรง

ตำแหน่งชั้นตรี (ประจำแผนก) อีก ๓ ปี ทั้งนี้ จะต้องได้รับอนุมัติจาก ก.พ. จึงจะดำเนินการแต่งตั้งได้ในชั้นนี้ ใครขอเรียนถามเพราะมีปัญหาที่จะต้องดำเนินการ

กล่าวคือ “ข้าราชการผู้หนึ่ง เริ่มเข้ารับราชการพลเรือนสามัญชั้นจิตวามาดังแต่ปี ๒๔๘๐ และได้รับเงินเดือนชั้น ๘๐๐ บาท อยู่ ๕ ปี (๒๔๘๘-๒๕๐๒) พอปี ๒๕๐๓ จังหวัดโดยคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดได้แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประจำแผนก และต่อมาในปี ๒๕๐๖ ผู้ว่าราชการจังหวัดก็ได้มีคำสั่งแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วย (เทียบเท่าประจำแผนก) อีก พร้อมนี้ ได้รายงานขอเลื่อนข้าราชการชั้นเป็นชั้นตรี ตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ มาตรา ๕๗ วรรค ๒ ฉบับแก้ไข (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๒ ไปตามลำดับ ผลที่สุดทางสำนักงาน ก.พ. ได้พิจารณาสั่งการไม่อนุมัติ เมื่อปี ๒๕๐๘” โดยทางกระทรวงฯ แจงไปให้ทราบโดยจังหวัด มิได้ดำเนินการแต่ประการใด ต่อมาในปี ๒๕๐๘ ก็ได้ดำเนินการรายงานขอปรับดังกล่าวข้างต้น ขึ้นไปอีกครั้ง แต่ทาง ก.พ. ก็ได้พิจารณาสั่งการไม่อนุมัติอีก ด้วยเหตุนี้จึงมีปัญหาก็คือจะให้ดำเนินการอย่างไรให้ถูกต้อง เพราะจังหวัดก็ได้มีคำสั่งแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประจำแผนกไปแล้วครั้งสุดท้ายก็ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยจังหวัด เนื่องจากที่แล้วมาข้าราชการชั้นจิตวามักคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรา ๕๗ เมื่อรายงานขอปรับและ ก.พ. อนุมัติก็ดำเนินการเป็นที่ถูกต้อง แต่เมื่อ ก.พ. ไม่อนุมัติมิได้มีระเบียบในเรื่องนี้ไว้ หรือจะให้จังหวัดออกคำสั่งแต่งตั้งใหม่ให้กลับเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นจิตวามตำแหน่งเสมียนฯ ตามเดิม

ตอบ ที่ ก.พ. ไม่อนุมัติก็เพราะ ก.พ. พิจารณาเห็นว่าปริมาณและคุณภาพของงานในตำแหน่งที่ “ข้าราชการผู้นั้น” ครองอยู่ ยังไม่สมควรให้เป็นตำแหน่งประจำแผนก (ชั้นตรี) ได้

ตอบคุณไพศาล กลิ่นศรี

ถาม ผมเริ่มเข้ารับราชการเมื่อ ๓๖ ธ.ค. ๒๕๐๓ ตำแหน่งเสมียน เงินเดือน ๓๐ บาท สังกัดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ในปี ๒๕๐๗ ได้สมัครเข้าสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นตรี ของสำนักงานปลัดกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ โดยถือเอาคุณสมบัติตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๓๕๐ (พ.ศ. ๒๕๐๐) ข้อ ๓ (ง) สอบได้และได้บรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ

สมัคร เมื่อปี ๒๕๐๗ บัดนี้ กระผมมีความประสงค์จะสมัครสอบแข่งขันข้าราชการพลเรือน
ชั้นตรีของกรมใดกรมหนึ่งที่จะเปิดรับสมัครสอบแข่งขันในภายหน้า เหตุที่จะสมัครสอบใหม่เพราะ
ลักษณะของงานที่ทำอยู่ในปัจจุบันไม่ถูกกับอุปนิสัย และ ฯลฯ จึงขอเรียนถามว่า การจะให้ ก.พ.
พิจารณาอนุมัติตามนัยกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๓๕๐ (พ.ศ. ๒๕๐๐) ข้อ ๔ นั้น จะต้องปฏิบัติอย่างไร
ส่งหลักฐานอะไรประกอบบ้าง ก็ชุด และที่ว่า “ก.พ. จะได้พิจารณาอนุมัติเป็นราย ๆ ไป”
หมายความว่า ผู้จะสมัครสอบครั้งหนึ่งก็ต้องขออนุมัติ ก.พ. ครั้งหนึ่งใช้หรือไม่ หรือว่าอนุมัติ
ครั้งเดียวก็สมัครเข้าสอบแข่งขันได้ตลอดไปที่มีการเปิดรับสมัคร อนึ่ง ถ้าหากมีข้อแนะนำอย่าง
อื่นเกี่ยวกับเรื่องนี้ขอได้โปรดกรุณาแจ้งให้ทราบด้วย

ตอบ ในกรณีของคุณนี้ยังไม่เคยมีส่วนราชการใดขอให้ ก.พ. พิจารณาอนุมัติ แต่
เจตนารมณ์ของการออกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๓๕๐ (พ.ศ. ๒๕๐๐) นี้ ประสงค์จะเปิดโอกาสให้ผู้ซึ่งรับ
ราชการเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นจตุรา หรือผู้ซึ่งยังไม่เคยรับราชการแต่มีวุฒิ ได้สอบแข่งขัน
บรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นตรี ดังนั้น ถ้าหาก ก.พ. จะพิจารณาอนุมัติให้ผู้ซึ่งรับราชการ
เป็นข้าราชการพลเรือนชั้นตรีอยู่แล้ว มีสิทธิสอบแข่งขันบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นตรีอีก
ก็คงจะกำหนดไว้ในกฎ ก.พ. ฉบับนี้ด้วยแล้ว

ตอบสมาชิกเดิม

ถาม การบรรจุผู้ที่สอบคัดเลือกได้จากข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี เป็นข้าราชการ
พลเรือนสามัญชั้นโท เกิน ๒ ปี จากวันที่ประกาศผลการสอบไว้แล้วโดยยังไม่ได้มีการสอบใหม่
จะขัดต่อพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ และกฎ ก.พ. หรือไม่

ตอบ ตามมติ ค.ร.ม. ที่ น.ว. ๗๕/๒๕๐๒ ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๐๒ ว่าผลการสอบ
คัดเลือกเพื่อเลื่อนชั้นให้ชนบทใช้ได้ไม่เกิน ๒ ปี ฉะนั้น การบรรจุผู้ที่สอบคัดเลือกได้เกิน ๒ ปี
จากวันที่ประกาศผลการสอบจึงขัดต่อมติ ค.ร.ม. ดังกล่าว □

ปัญหาคลัง

ตอบโดย

วิเชียร ไม้เวียง ผู้อำนวยการกองบำเหน็จบำนาญ
สมิท เกษะศิริ เลขานุการกรม
เฉลิมชัย วสันันท์ นักการเอก
วินัย บุญโสภณ หัวหน้าแผนก ๑ กองเงินเดือน

กรมบัญชีกลาง

ท่านสมาชิกที่ประสงค์จะให้ตอบปัญหาคลัง โปรดส่งไปที่

“บรรณาธิการวารสารข้าราชการ” และระบุด้วยว่าให้ตอบใน
วารสารข้าราชการหรือตอบส่วนตัวทางไปรษณีย์

ปัญหาสมาชิก

ตอบคุณสาธิต

๑. ถาม ผมเข้ารับราชการเมื่อวันที่ ๓ เม.ย. ๒๕๐๗ ถ้าผมลาออกภายในเดือนนี้ เนื่องจากป่วย จะได้รับเงินบำเหน็จเท่าไร (เดือนเงินเดือน ๕๐๐ บาท)

ตอบ จะได้บำเหน็จ ๒,๕๐๐ บาท

๒. ถาม ถ้าป่วยไม่สามารถไปทำงานจนถึง ๓ เดือน จะปฏิบัติขยันใบลาอย่างไร ถูกออกจากราชการหรือไม่ เมื่อครบ ๓ เดือนแล้วไม่สามารถไปทำงานได้อีก

ตอบ การลาเจ็บป่วยตามธรรมดา ลาได้ไม่เกิน ๖๐ วัน ในกรณีจำเป็นเจ้ากระทรวงอาจอนุญาตให้ลาต่อได้อีกไม่เกิน ๖๐ วัน การลาป่วยตั้งแต่ ๓๐ วันขึ้นไป ต้องมีใบตรวจของแพทย์ปริญาหรือประกาศนียบัตร สำหรับการลาออกเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทุพพลภาพนั้น จะต้องมิใช่ใบแสดงความเห็นของแพทย์รับรองว่า ไม่สามารถที่จะรับราชการในตำแหน่งหน้าที่ซึ่งปฏิบัติอยู่นั้นต่อไป

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๒

ถาม ผมเข้ารับราชการ ๓๓ พ.ย. ๒๔๗๗ จะลาออกในวันที่ ๒๕ ต.ค. ๒๕๓๓ ลาภิจในระหว่างใช้กฎอัยการศึกครั้งหลัง ๓๘ วัน เงินเดือน ๒,๖๕๐ บาท อายุราชการจริงเท่าไร เมื่อเพิ่มแล้วเป็นเท่าไร จะได้บำเหน็จเดือนละเท่าไร

ตอบ

มีเวลาราชการปกติ ๓๒ ปี ๘ เดือน ๓๔ วัน

เพิ่มทวิคูณอีก ๗ ปี ๗ วัน

รวมเป็นเวลาทั้งสิ้น ๓๙ ปี ๘ เดือนเศษ

จะได้รับบำนาญเดือนละ ๒,๓๒๐ บาท

ตอบสมาชิกเลขที่ ๕๐๑

ถาม เดิม เมื่อวันที่ ๓๗/๓๒/๒๔๗๕ ผมรับราชการเป็นนักการศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้เดือนละ ๒๐ บาท ต่อมา ๓/๓/๒๔๗๐ เป็นข้าราชการธุรการสามัญจัตวา อันดับ ๓ ก. ได้เดือนละ ๒๒ บาท จนถึงอันดับพิเศษวันนี้ได้เดือนละ ๘๐๐ บาท กับเงิน พ.ช.น อีก ๕๐ บาท ถ้าลาออกวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๓๐ บันี้ ผมจะได้บำเหน็จเท่าไร และบำนาญเดือนละเท่าไร

ตอบ มีเวลาราชการทั้งสิ้นประมาณ ๓๗ ปี

จะได้รับบำเหน็จ ๓๓,๓๐๐ บาท

บำนาญเดือนละ ๖๖๖ บาท

ตอบสมาชิกเลขที่ ๑๕๕๖

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๖-๒๔๘๗ ผมรับราชการเป็นพลตำรวจ (นับเวลาราชการได้ ๓ ปีเศษ) เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๗ - ๒๕๐๔ ผมได้รับราชการเป็นพนักงานจ้าง สังกัดกรมป่าไม้ (นับเวลาได้ ๖ ปีเศษ) เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๐๔ ผมได้รับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา สังกัดกรมป่าไม้ มาจนกระทั่งทุกวันนี้

๑. ถาม ผมจะขอเอาอายุราชการตาม ข้อ ๓ + ข้อ ๓ มารวมกันเพื่อสิทธิอะไรได้บ้าง? (ข้อ ๓ + ข้อ ๓ อายุราชการไม่ติดต่อกัน เพราะเป็นลูกจ้างตามข้อ ๒ ชั้นกลาง) และควรปฏิบัติเกี่ยวกับการขอต่ออายุราชการดังกล่าวอย่างไร?

ตอบ นับเวลาตาม ๓ และ ๓ รวมกันได้ และเวลาตาม ๓ ต้องให้กรมตำรวจตรวจสอบรับรองเสียก่อน

๒. ถาม ผมเกิดเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๔๗๗ จะครบเกษียณอายุเมื่อวันที่ เดือน ปีใด?

ตอบ ครบเกษียณอายุราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๓๘ (๓๐ ก.ย. ๒๕๓๘)

๓. ถาม ผมจะมีอายุราชการเมื่อครบเกษียณอายุ (๖๐ ปีบริบูรณ์) กี่ปี เดือน วัน?

ตอบ มีเวลาราชการรวมทั้งสิ้นประมาณ ๓๘ ปี ๖ เดือนเศษ บัดเศษเป็น ๓๘ ปี

๔. ถาม นับตั้งแต่ผมเข้ารับราชการครั้งสุดท้าย (เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๐๔) มาจนถึงปัจจุบันนี้ ผมมีวันลา ดังนี้ พ.ศ. ๒๕๐๔ ลาป่วย ๓๓ วัน ลากิจ ๘ วัน เมื่อวันที่ ๓๗ พฤษภาคม ๒๕๐๕ - วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๐๗ ผมได้ลาไปศึกษาต่อ ณ สถานศึกษาของกรมป่าไม้ จังหวัดแพร่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ลากิจ ๒ วัน เมื่อครบเกษียณอายุแล้ว ผมจะได้รับเงินบำนาญเท่าไร เมื่อครบเกษียณอายุแล้ว ผมจะได้รับเงินบำนาญเดือนละเท่าไร

ตอบ ไม่ทราบเงินเดือนเดือนสุดท้ายเท่าใด จึงคำนวณบำนาญบำนาญไม่ได้

ตอบสมาชิกเลขที่ ๑๕๓๕

ถาม ผมข้องใจในวันเกิดของผมกับการครบเกษียณอายุในไม่ช้านี้ จึงขอความกรุณา รบกวนเวลาที่แน่นอน เพื่อจะได้เตรียมตัวไว้ก่อนแต่เนิ่น ๆ เพราะได้อ่านพบรายของสมาชิก เลขที่ ๕๕๓ ฉบับที่ ๕ ประจำเดือนเมษายน ๒๕๓๐ นี้

๑. เขาเกิดวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๔๕๓ ครบเกษียณอายุวันที่ ๓ ต.ค. ๒๕๓๒

๒. เวลาราชการรวมทั้งทุกคืนประมาณ ๓๗ ปี

๓. เขาเข้ารับราชการวันที่ ๓ มีนาคม ๒๔๗๒

สำหรับของผมขอเรียนถาม ดังนี้

๑. ถาม ผมเกิดวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๔๕๓ ทำไมจึงจะต้องครบออก ๓ ตุลาคม ๒๕๓๓ มันก็ขาดไป ๓ เดือนเหมือนกัน จะไม่ยืดเวลาเหมือนสมาชิก ๕๕๓ บ้างหรือ?

ตอบ ท่านมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ ในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๓๓ คงรับราชการได้ตลอดถึงสิ้นปีงบประมาณ คือ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๓๓ ส่วนสมาชิก ๕๕๓ นั้น อายุครบ ๖๐ ปี ๓๑ มีนาคม ๒๕๓๒ โดยอยู่ถึงสิ้นปีงบประมาณ คือ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๓๒

๒. ถาม ผมเข้ารับราชการเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๑๓ รวมเวลาราชการและทั่วคุณจะเป็นเวลาเท่าใด

ตอบ มีเวลาราชการรวมปกติทั่วคุณประมาณ ๓๑ ปี

๓. ถาม ได้รับเงินเดือน ๓,๒๐๐ บาท จะได้รับบำเหน็จเท่าใด บำนาญเท่าใด

ตอบ บำเหน็จ ๕๕,๖๐๐ บาท

บำนาญเดือนละ ๑,๓๒๐ บาท

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๒๘

นาง ก. ได้เข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา อันดับ ๓ ในกรมราชทัณฑ์ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๑ และได้โอนมารับราชการในกรมทะเบียนการค้า ตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๑๗ ในตำแหน่งประจำแผนก โดยสอบแข่งขันชั้นตรีได้ ขณะนั้นเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นโท อันดับ ๓ ชั้น ๓,๕๐๐ บาท รับราชการอยู่ในจังหวัดพระนครโดยตลอด คงใจจะลาออกจากราชการเพื่อขอรับบำนาญในวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๑๐ จึงใคร่ทราบว่า

๑. ถาม ยื่นใบลาออกเพื่อรับบำนาญจะได้ไหม? ถ้าได้ จะยื่นลาออกฐานใด (กรุณาแจ้งมาตราด้วย)

ตอบ ลาออกเหตุรับราชการนานตามมาตรา ๓๕ ได้

๒. ถาม ในระหว่างที่มีการใช้กฎอัยการศึกทั้ง ๓ ครั้ง นั้น มีวันลาถึง ๒๓ วัน ลาป่วย ๕ เดือน ๓๒ วัน รวมวันลาทั้งสิ้น ๕ เดือน ๓ วัน จึงใคร่ทราบว่าระยะเวลาที่มีสิทธิคำนวณบำเหน็จบำนาญกับ (กี่เดือน กี่วัน ด้วย)

ตอบ มีเวลาสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ ๓๕ ปี ๘ เดือนเศษ

๓. ถาม จะได้รับบำนาญเดือนละเท่าใด

ตอบ บำนาญเดือนละ ๓,๐๘๐ บาท

๔. ถาม ถ้าลาออกได้ ใครขอคำแนะนำเป็นส่วนตัวด้วยว่า ควรจะลาออกในวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๓๐ หรือควรลาออกในบั้นปลายประมาณ ๒๕๓๓ (สมมุติว่าถ้าอยู่ไปเงินเดือนคงเดิม คือ ๓,๕๐๐ บาท) เพราะทราบว่ารัฐบาลจะเพิ่มเงินให้และในเวลาเดียวกันก็ได้ข่าวว่า จะเอา ๖๐ ชั่วโมง (แทน ๕๐) ในการคำนวณบำนาญ โปรดเรียนผู้ตอบด้วยว่า คำแนะนำที่ขอทราบนี้ให้ถือเป็นคำแนะนำส่วนตัว ผมเรียนถามมาในฐานะหัวอกข้าราชการด้วยกัน จึงไม่ผูกมัดผู้ตอบประการใด

ตอบ ถ้ารับราชการต่อไปอีกถึงสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๓๓ ท่านจะได้เวลาเพิ่มขึ้นอีก ๓ ปี ส่วนสิทธิในการใช้ ๕๐ เป็นตัวหารนั้น ขณะนี้ท่านมีสิทธิแล้ว

“ทุกสิ่งทุกอย่างมันจะต้องมีการหยุด การพักเป็นระยะ เขียนหนังสือก็ยังคงย่อหน้าเว้นระยะวรรคตอน ไม่ใช่เขียนตะไป ถ้าใครทำอย่างนั้น ข้อความก็เลอะหมด แม้แต่พูดเราก็ต้องมีจังหวะ พูดบ้างหยุดบ้าง ไม่ใช่พูดเคล็ดเปิดเปิง ไม่มีจังหวะจะโคน ไม่ใช่อย่างนั้น เรื่องของใจก็เหมือนกัน ต้องมีเวลาพัก มีการตัดสินใจ จากเรื่องหนึ่งสู่เรื่องหนึ่ง มีการหยุดใจ มีการล้างใจ ใจของเราจึงจะอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี คือมีความคิดแจ่มใส และสามารถหลั่งพลาสมาออกสู่งานที่เราทำได้.....”

หันเอก ปิ่น มุกกันต์

“ชุดก้าวหน้า ก้าวที่เจ็ด”

เฉลยสอบเชาวน์และความรู้รอบตัว

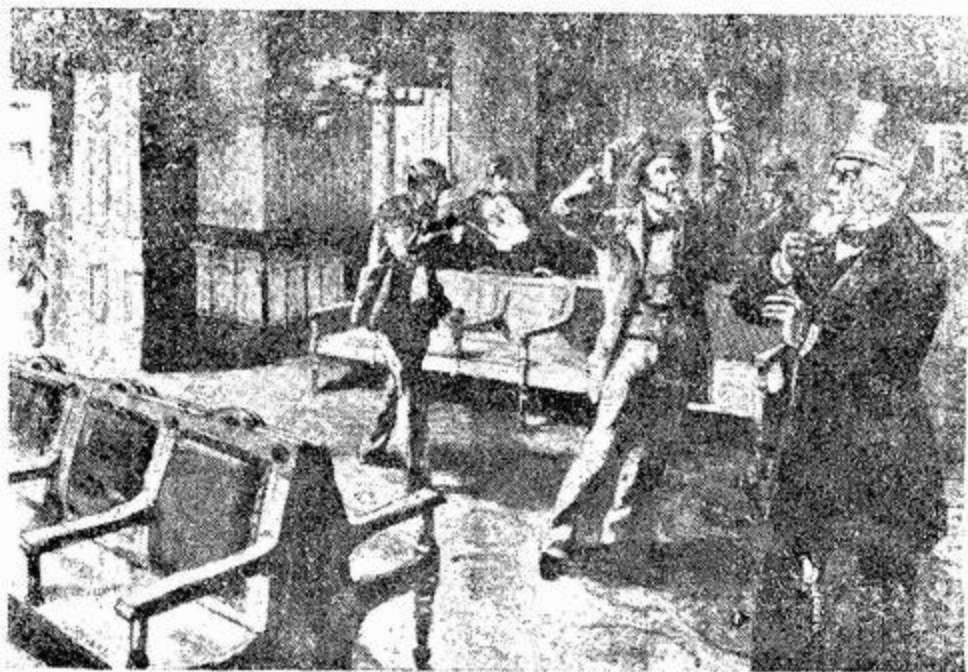
ชิงรางวัลประจำเดือนมิถุนายน ๒๕๑๐

Δ

๑. ภาพถ่ายกฎหมายฉบับนั้นคือ “กฎหมายตราสามดวง” ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ได้โปรดให้มีการชำระ “พระราชกำหนดบทพระอัยการ” ให้เข้าหมวดหมู่โดยมีกรรมการคณะหนึ่งเป็นผู้ร่าง แล้วทรงตรวจแก้ไขดัดแปลงด้วยพระองค์เองเมื่อ พ.ศ. ๒๓๔๗ รวมเป็นหน้าสมุดไทยได้ ๓,๖๓๗ หน้า ใช้เวลาถึง ๓๓ เดือนจึงแล้วเสร็จ ที่เรียกกันว่า “กฎหมายตราสามดวง” นั้น ก็เพราะแต่ละเล่มประทับตราชาติ (สีแดง) ๓ ดวง คือตราพระราชสีห์ เป็นตราประจำตำแหน่งสมุหนายก ตราพระคชสีห์ ประจำตำแหน่งสมุหพระกลาโหม และตราบัวแก้ว ประจำตำแหน่งโกษาธิบดี
๒. “วสันตวิษุวัต” เป็นคำที่ใช้ในดาราศาสตร์ คือ พระอาทิตย์โคจรไปถึงจุดราตรีเสมอภาค เรียกจุดนั้นว่า วิษุวัต (Equinox) เมื่อถึงจุดนั้น โลกมีเวลาที่กลางวันและกลางคืนเท่ากัน คือจุดหนึ่งโคจรไปถึงในราววันที่ ๒๓ มีนาคม เรียกว่า “วสันตวิษุวัต” (Vernal equinox) ตรงข้ามกับ ศารทวิษุวัต
๓. อ้อ—เป็นคำออกเสียงแสดงว่าเข้าใจแล้วหรือนึกได้ อ้าว—เป็นคำออกเสียงขึ้นต้นในเมื่อเห็นว่าไม่ตรงกับที่มุ่งหมายไว้ อื้อ—เป็นเสียงที่เปล่งเพื่อรับคำพูดหรือขาน เอ๊ะ—เสียงแสดงความงุนงงหรือไม่เข้าใจ
๔. หญิงชายคู่นั้นไม่มีทางที่จะก้าวเท้าขวาออกไปพร้อมกันได้อีก เพราะในเมื่อเท้าซ้ายไม่ได้ลงพร้อมกันเหมือนอย่างเริ่มต้น จึงทำให้ก้าวเท้าขวาออกไปพร้อมกันอีกไม่ได้
๕. เศรษฐีผู้นั้นหวังจะให้เงินนั้นเป็นรางวัลพิเศษ เมื่อครบชั่วโมงแล้วเศรษฐีก็มอบเงินเท่าที่แต่ละคนนับได้ คนขยันจึงได้เต็มจำนวน แต่คนเกียจคร้านได้ไม่ถึงครึ่ง

ผลการตัดสิน มีผู้ตอบข้อสมควรได้รับรางวัลเฉลี่ยกันคนละ ๖ บาท ๘ ราย คือ คุณประยูร คลังบุญครอง คุณชลอ ทรงประกอบ คุณวีรพล จันทร์เดช คุณสมเกียรติ พวงเพิกคึก คุณชาญณรงค์ บุญจอมล คุณเลี้ยง แซ่อุย คุณวรชัย คงทน คุณรัตน์ สังข์สุวรรณ และคุณวิบูลย์ บุญยศิริโรจน์

สอว/ชาวน // ความรู้รอบตัว

๑. ภาพข้างบนนี้เกิดขึ้นเมื่อ ค.ศ. ๑๘๘๓ ผู้ร่ายกำลังใช้ปืนยิงประธานาธิบดีอเมริกันท่านหนึ่ง ซึ่งนับได้ว่าเป็น บ่อเกิดแห่งกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน อเมริกัน ฉบับแรก (ค.ศ. ๑๘๘๓) ท่านทราบไหมว่าประธานาธิบดีอเมริกันท่านนั้นชื่ออะไร หากสามารถแจ้งชื่อผู้ร่ายได้ด้วยก็ดี
๒. มีชนชาติยิวคนใดที่ได้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี อังกฤษ ซึ่งนับได้ว่าเป็นคนสำคัญที่สุดคนหนึ่งในประวัติศาสตร์
๓. ไฟป่าที่มีกำเนิดมาจากเมืองใดก่อน และเหตุใดไฟป่าจึงมีสารพัดระ ๕๒ ใบ
๔. ไฟป่ากรุปัวคังและควินนันทนเกษตริยและราชันองค์ใดของโลก
๕. ครูต้องการทดสอบเขาวนักรเรียนโดยใช้ควินนินละลายลงในแก้วน้ำ แล้วใช้นวมขมาดูด พร้อมกับให้นักเรียนในชั้นทุกคนทำตาม นักเรียนทุกคนหันหน้าเบรื่องว่าขม แต่ครูบอกว่า ครูไม่ขม เพราะเหตุใด

กติก ให้ส่งคำตอบไปถึงบรรณาธิการวารสารข้าราชการ ภายในวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๓๐ สมาชิกวารสารข้าราชการ ผู้ตอบถูกหมดและตอบดีที่สุด จะได้รับรางวัลเงิน ๕๐ บาท (โปรดเขียนชื่อและสถานที่อยู่ให้ชัดเจนด้วย)